

Привредна кретања у АП Војводини

јануар - јун 2023. године

Нови Сад, август 2023. године

САДРЖАЈ:

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - ЈУН 2023. ГОДИНЕ	3
II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ.....	15
III. ПОЉОПРИВРЕДА	20
IV. ИНДУСТРИЈА	26
V. ГРАЂЕВИНАРСТВО	31
VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО.....	36
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО	38
VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА	43
VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	44
VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	49
Спољнотрговинска робна размена, по економској намени Европске уније	51
Спољнотрговинска робна размена, по Класификацији делатности (КД 2010)	52
Спољнотрговинска робна размена по земљама	56
VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена	59
IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ	66
X. НЕЗАПОСЛЕНОСТ.....	70
XI. ЗАРАДЕ	74
ИЗВОР ПОДАТАКА.....	78

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ У ПЕРИОДУ ЈАНУАР - ЈУН 2023. ГОДИНЕ

Основни економски показатељи привреде Републике Србије и АП Војводине	2019	2020	2021	2022	I-VI 2023
БДП, реални раст у сталним ценама (%)	4,3	-0,9	7,5	2,3¹	1,7²
БДВ по делатностима, учешће у БДП (%)					
Пољопривреда	6,0	6,3	6,3	6,8	5,9
Индустрија	19,9	19,5	19,0	17,6	18,9
Грађевинарство	5,7	5,4	6,0	5,5	4,4
Услуге	51,2	51,9	51,4	52,4	54,2 ³
Инфлација (%)	1,7	1,6	4,0	11,9	12,5⁴
Фискални дефицит/суфицит, % БДП	-0,2	-8,0	-4,1	-3,2	1,2⁵
Јавни дуг, % БДП (општи ниво државе)	52,8	57,8	57,1	55,6	52,1
Пољопривреда АП Војводине					
Остварена производња пшенице, t/ha	5,1	5,2	6,3	5,4	6,1 ⁶
Остварена производња кукуруза, t/ha	8,8	8,4	6,4	4,6	-
Остварена производња шећерне репе, t/ha	54,9	54,4	52,5	47,0	-
Остварена производња малине, t/ha	4,7	3,8	4,1	4,7	4,4
Остварена производња јабуке, t/ha	27,1	25,4	26,0	25,4	-
Остварена производња грожђа, t/ha	8,4	8,5	8,2	8,5	-
Индустрија АП Војводине (индекс)	100,9	103,0	105,2	104,2	103,1
Рударство	95,1	96,6	93,9	100,1	96,2
Прерађивачка индустрија	100,4	103,3	104,8	104,1	102,1
Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација	199,1	97,9	139,4	110,7	139,8
Грађевинарство АП Војводине, (индекс вредности изведених радова у сталним ценама)	146,3	86,3	105,8	98,2	130,9
Промет робе у трговини на мало АП Војводине (индекс)					
Текуће цене (индекс, претходна година = 100)	109,2	103,1	116,8	121,9	110,4
Сталне цене (индекс, претходна година = 100)	107,4	103,2	111,1	104,4	95,8
Туризам АП Војводине					
Доласци (индекс, претходна година = 100)	104,3	47,9	159,4	156,3	102,1
Ноћења (индекс, претходна година = 100)	105,3	55,3	154,3	128,4	103,8
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (индекс, претходна година = 100)	107,4	95,9	128,8	138,9	99,1
Извоз (индекс, претходна година = 100)	108,6	99,0	123,4	123,1	105,5
Увоз (индекс, претходна година = 100)	106,2	92,9	134,0	152,7	94,9
Стопа запослености у АП Војводини (%)	48,4	48,5	49,3	50,4	49,5
Стопа незапослености у АП Војводини (%)	9,0	7,6	9,5	8,2	8,8
Просечна нето зарада у АП Војводини (РСД)	51.965	57.186	62.494	71.236	79.4737⁷

¹ Процена реалног раста БДП-а за 2022. годину, добијена као резултат кварталног обрачуна.

² Флеш процена РЗС-а за други квартал 2023. године.

³ Квартални прорачун на бази података РЗС-а за први квартал 2023. године.

⁴ Податак за јул 2023. године (у јуну инфлација износила 13,7%).

⁵ Флеш процена Министарства финансија РС.

⁶ Подаци РЗС о очекиваној производњи према стању на дан 23. мај 2023. године.

⁷ Податак за период јануар - мај 2023. године.

Глобални привредни раст очекивано успорава у 2023. години, на шта су се пре свега одразили повећана неизвесност услед изражених геополитичких тензија и енергетске кризе, и даље висока инфлација, као и заоштрени глобални финансијски услови. Негативан ефекат наведених фактора делом је компензован смањењем застоја у глобалним ланцима снабдевања и очуваним тржиштем рада, па су и **оцене раста светске привреде у текућој години од стране Међународног монетарног фонда (ММФ) нешто повољније** у односу на претходне пројекције, али не значајно, с обзиром на недавне турбуленције у банкарском сектору развијених земаља које засад нису имале већих негативних последица. Када је реч о **привредном расту зоне евра**, који је за нашу привреду најважнији, он је такође коригован **благо навише**, али ће га у већој мери водити услужни, а у мањој мери производни сектор, при чему се за Немачку пројектује блага рецесија.

Упркос изложености шоковима из међународног окружења, у протеклих неколико година, **Србија је успела да сачува стабилност своје економије и поверење потрошача и инвеститора**, о чему сведочи **кумулятивни реални раст БДП-а, рекордни приливи СДИ, наставак раста запослености и зарада у приватном сектору, као и највиши ниво девизних резерви.**

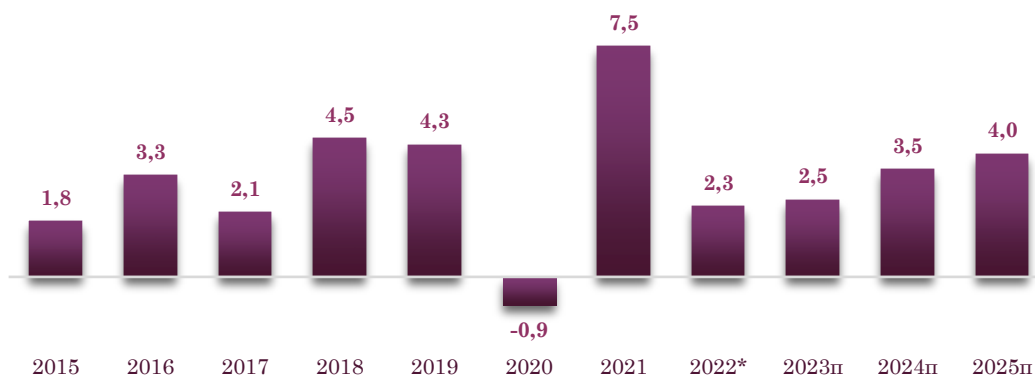
Након опоравка од пандемије и повећања БДП-а од 7,5% у 2021. години, под утицајем геополитичких тензија, смањене спољне тражње, као и раста цена енергената услед конфликта у Украјини, дошло је до успоравања привредног раста Србије у 2022. години и према процени РЗС-а, остварен је реални раст БДП-а од 2,3%.

Посматрано са производне стране, привредни раст у 2022. години био је вођен услужним сектором пре свега као резултат солидних кретања у секторима трговине, саобраћаја, туризма, као и ИКТ и стручно-техничких услуга. **Индустријска производња** је упркос слабијој спољној тражњи и мањем обиму производње електричне енергије обезбедила позитиван допринос расту БДП-а захваљујући ефектуирању инвестиција из претходног периода у секторима прерађивачке индустрије и рударства. Изузетно лоши агрометеоролошки услови одразили су се на знатно слабије приносе кукуруза, шећерне репе и соје, што је имало за последицу **пад пољопривреде**. Неповољна кретања забележило је и **грађевинарство**, пре свега као последица растуће глобалне неизвесности и мањег обима приватних инвестиција, али и услед снажног раста цена грађевинског материјала. **Посматрано по агрегатима употребе, раст БДП-а у 2022. години био је у потпуности вођен домаћом тражњом.** И даље присутна **повољна кретања на тржишту рада** праћена растом запослености и реалних плата, потпомогнута једнократним давањима становништву, одразила су се на стабилан раст приватне потрошње, док је допринос државне потрошње остао готово неутралан. Растуће геополитичке тензије и аверзија инвеститора према ризику, уз повећање цена инпута, утицали су на **спорију динамику инвестиционе активности**. Реализација СДИ из претходног периода и с тим повезан значајни ефекат на страни понуде резултирао је снажним **растом извоза, упркос нешто мањој спољној тражњи**. С друге стране, **повећани увоз енергената и репроматеријала** одразили су се на већи раст реалног увоза у 2022. години, што је имало за последицу негативан допринос нето извоза расту БДП-а.

Привредни раст Србије у три кризне године, кумулативно посматрано, износио је 9,0% и задржао је позицију једног од највиших у Европи.

БДП Републике Србије, годишње стопе реалног раста (%)

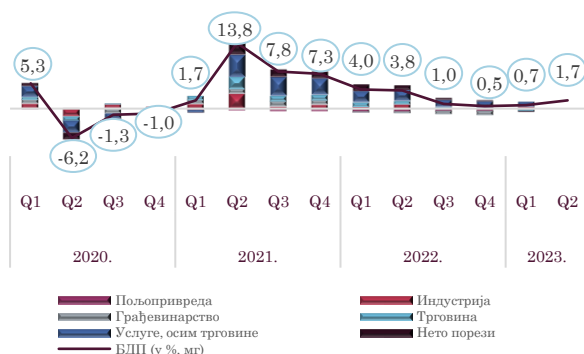

* - реални раст БДП-а у 2022. години добијен на бази кварталног обрачуна РЗС
п - пројекција НБС

Привреда Србије остварила је **раст привредне активности од 0,7% м.г. у првом кварталу 2023. године**, што се може окарактерисати као релативно добар резултат, имајући у виду високу базу из претходне године, као и све економске и геополитичке изазове у текућој години. **Посматрано са производне стране**, раст БДП-а у првом кварталу 2023. године био је **вођен растом услужних сектора, без трговине** (допринос 1,0 п.п.), **индустрије** (0,3 п.п.) и **пољопривреде** (0,1 п.п.), док је негативан допринос расту потекао од сектора трговине (-0,4 п.п.), нето пореза (-0,2 п.п.) и грађевинарства (-0,1 п.п.). **Посматрано с расходне стране**, поменути раст БДП-а **водио је нето извоз** (допринос 6,5 п.п.), као и **брuto инвестиције у основна средства** (0,4 п.п.), док су негативно допринеле залихе (-5,2 п.п.), државна потрошња (-0,8 п.п.) и приватна потрошња (-0,2 п.п.).

Према флеш процени РЗС-а, **БДП Републике Србије је у другом кварталу 2023. године**, у односу на исти период прошле године, **забележио реални раст од 1,7%**. **Посматрано с производне стране**, прерма процени НБС-а, **економски раст је у другом кварталу ове године вођен снажним убрзањем у сектору грађевинарства**, као и већом активношћу у **услужним секторима** (без трговине), **пољопривреди** (услед доброг рода житарица и индустријског биља) и **индустрији** (услед веће производње електричне енергије). **Посматрано с расходне стране**, као и у првом кварталу, **раст је водио нето извоз**, као резултат реалног раста извоза робе и услуга (упркос слабијој спољној тражњи) и пада увоза, а затим **фиксне инвестиције**, док су потрошња и залихе имале негативан допринос, што су кретања која се бележе и у земљама региона.

Допринеси кварталној стопи раста БДП-а (%), производна страна (п.п)

Допринеси кварталној стопи раста БДП-а (%), расходна страна (у п.п)

Пројекција НБС о даљем кретању БДП-а Републике Србије

И поред бројних изазова из међународног окружења, **НБС је задржала пројектовану стопу раста БДП-а у Србији за 2023. годину у распону 2,0-3,0%**, као што је предвиђано и с почетка године, с тим да се сада очекује да ће стопа раста бити ближе доњој граници пројектованог распона. **Лошије перформансе производног сектора наших најзначајнијих трговинских партнера**, а нарочито Немачке, одражавају се на нешто нижу пројекцију додатног убрзања раста прерађивачке индустрије и нето извоза у наставку године.

Посматрано с производне стране, због високог учешћа у структури БДП-а, **услужни сектори ће и у 2023. години имати улогу доминантног носиоца раста економске активности**. Раст би требало да буде диверсификован и остварен у већини услужних делатности. Упркос слабијој спољној тражњи од претходно очекиване, **укупна индустрија ће наставити са позитивном динамиком** и током 2023. године и забележити повећање, пре свега услед активирања нових производних капацитета, али и очекиваног опоравка производње електричне енергије и веће експлоатације угља и руде метала, нарочито бакра. Процењује се да ће **раст забележити и грађевинарство**, као резултат очекиваног повећања приватних инвестиција и улагања у инфраструктурне пројекте, а делом и због ниже базе у 2022. години. **Позитиван допринос привредном расту ове године требало би да пружи и пољопривреда**. Како је, према прелиминарним подацима РЗС-а, овогодишња производња пшенице за око 20% већа него претходне године и количина падавина погодује приносу јесењих култура (и поред штета у појединим подручјима изазваних непогодама), претпоставља се да ће овогодишња пољопривредна сезона бити просечна, тј. за око 8% већа од прошлогодишње. **Позитиван допринос**, према проценама НБС, ове и наредне године **пружиће и нето порези**, чему доприносе и ефекти е-фискализације.

Посматрано с расходне стране, раст БДП у 2023. години ће у потпуности бити **вођен нето извозом**, док ће **домаћа тражња имати негативан допринос**, пре свега услед утицаја промена у залихама. Активирање **нових производних капацитета** резултираће реалним **растом извозне активности**, упркос смањеној спољној тражњи. С друге стране, пад увоза енергената и мањи увоз репроматеријала имаће за последицу **пад реалне увозне активности**. Очекивано **повећање зарада**, како у приватном тако и у јавном сектору, **већа запосленост и стабилан раст пензија**, резултираће наставком **раста реалне личне потрошње**. С друге стране, **државна потрошња** ће ове године благо пасти, услед смањених реалних издатака за куповину робе и услуга. Са очекиваним наставком **смањења трошкова производње**, решавањем **застоја у глобалним ланцима снабдевања и наставком високих прилива по основу СДИ**, очекује се повећање производних капацитета, пре свега извозно оријентисаних сектора. То би, уз очекивано убрзање реализације инфраструктурних пројеката у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре, као и планирана улагања у енергетски сектор, требало да резултира **доприносом укупних фиксних инвестиција расту БДП-а**. НБС процењује да ће и **приватне инвестиције порасти** у овој години, и поред глобално повећане аверзије према ризику услед присутних геополитичких тензија, заострених финансијских услова и неповољнијих изгледа глобалног привредног раста. Основни **извор финансирања приватних инвестиција остаје сопствени капитал**, чему доприноси **повећана профитабилност привреде, као и висок прилив по основу СДИ**, што ће у потпуности компензовати мање финансирање инвестиција из кредитних извора, који су постали скупљи, пре свега због наставка заостравања монетарне политике Европске централне банке (ЕЦБ).

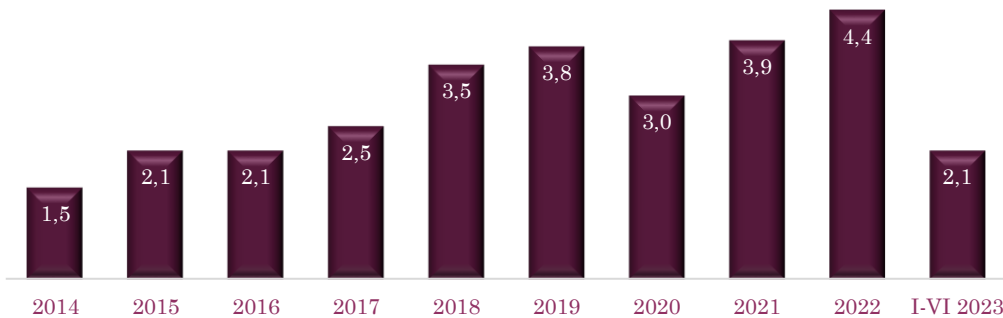
С даљим опоравком светске привреде, а тиме и екстерне тражње, као и услед очекиваног убрзања реализације планираних инвестиционих пројеката у области саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, од 2024. очекује се убрзање раста ВДР-а Србије на 3,0-4,0%, а затим повратак на претпандемијску путању раста од око 4% годишње.

* * *

Макроекономска и финансијска стабилност уз структурне реформе, створиле су повољан амбијент за снажан прилив СДИ у Србији. Од укупно 18,6 млрд евра СДИ у периоду 2018-2022, преко 10 млрд евра усмерено је у разменљиве секторе, од чега скоро 6 млрд евра у прерађивачку индустрију. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска индустрија, ауто, прехранбена, гума и пластика) бележе снажан раст запослености, производње и извоза. Србија је привукла више од половине укупних СДИ у регион Западног Балкана у периоду 2018-2022. СДИ у Србији су и географски диверсификоване, са растућим учешћем земаља из азијско-пацифичког региона, поред ЕУ.

У првих шест месеци 2023. године, укупан прилив СДИ у Србију износио је 2,1 млрд евра, што представља за око трећину већи ниво у односу на исти период прошле године.

СДИ у Републици Србији (млрд евра)

Према прелиминарним подацима, СДИ у Србији су у првих седам месеци текуће године достигле 2,4 млрд евра.

Према подацима Развојне агенције Војводине (РАВ), Војводина је у периоду 2003-2022. године привукла СДИ у вредности од око 11,4 млрд евра. Укупно 540 компанија је инвестирало у Војводину, од чега тренутно активно послује 388 компанија, које запошљавају око 100.400 људи.

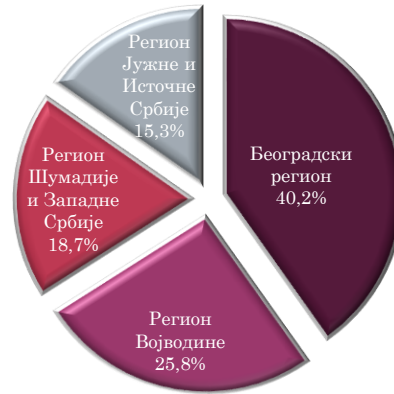
Највећу вредност инвестиција у Војводини забележиле су Немачка (1,9 млрд евра), САД (1,3 млрд евра) и Италија (1,0 млрд евра). СДИ у Војводини су, према висини инвестиције, у највећој мери усмерене у агробизнис (3,0 млрд евра), аутомобилску индустрију (1,5 млрд евра) и финансијски сектор - банке (1,3 млрд евра).

* * *

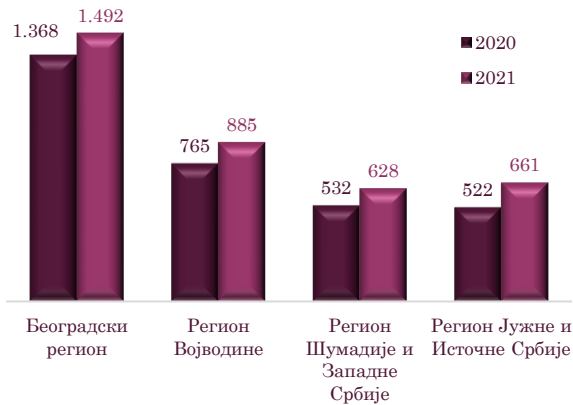

Када је реч о **регионалној расподели БДП-а Србије**, према последњим званичним подацима РЗС-а који се односе на 2021. годину, вредност регионалног БДП-а и учешће региона у вредности националног БДП-а је следеће: Београдски регион заузима водеће место (2.519 млрд РСД, учешће у националном БДП-у 40,2%), након њега је **Регион Војводине (1.616 млрд РСД, учешће у националном БДП-у 25,8%)**, а потом следе Регион Шумадије и Западне Србије (1.173 млрд РСД, учешће 18,7%) и Регион Јужне и Источне Србије (960 млрд РСД, учешће 15,3%).

Учешће региона у националном БДП-у, 2021. године

БДП по глави становника (у хиљ. РСД)

БДП по глави становника је у 2021. години био највиши у Београдском региону (1,5 млн динара), и био је за 62,6% већи *per capita* износ у односу на републички ниво, док је у свим осталим регионима БДП по глави становника био мањи од републичког просека. **БДП по глави становника у Војводини за 2021. годину износи 885 хиљада динара**, што указује на пораст од 15,7% у односу на 2020. годину. Најнижа вредност БДП-а по глави становника забележена је у Региону Шумадије и Западне Србије (628 хиљада динара у 2021).

* * *

Нижа глобална тражња допринела је наставку **смањења цена енергената и примарних производа на светском тржишту** у другом кварталу 2023. године. Иако се по том основу, као и услед решавања застоја у глобалним ланцима снабдевања, **укупна инфлација смањује у великом броју земаља**, нивои на којима се она налази **и даље су релативно високи**. При томе, под утицајем повишених инфлационих очекивања, фактора с тржишта рада, а пре свега даљег раста зарада и задржавања стопе незапослености на рекордно ниском нивоу, као и услед високих профитних маржи компанија, **базна инфлација у многим земљама, нарочито у зони евра, показује знаке упорности и спорије опада од укупне инфлације**. У таквим околностима многе централне банке, пре свега развијених земаља, наставиле су да повећавају референтне каматне стопе, али споријим темпом него током 2022. године.

Инфлација у Србији је у првој половини 2023. године у просеку износила 15,3% мг, што је знатно изнад циљане границе НБС (3,0%±1,5 п.п.). **Након што је достигла врхунац у марту 2023. (16,2% мг), инфлација у Србији је од другог квартала 2023. у паду**, па је тако, након што је у априлу успорила на 15,1% мг. и у мају на 14,8% мг, **у јуну додатно успорила на 13,7% мг**. Таквом кретању инфлације највише је допринео **мањи раст цена прерађене хране и енергената али и нижа базна инфлација**, која се у јуну спустила на једноцифрени ниво (9,9%), чему, поред

попуштања глобалних трошковних притисака, доприноси и заоштравање монетарних услова. Пад међугодишње инфлације био би и већи да током маја и јуна, услед неповољних агрометеоролошких услова (обилних падавина), цене поврћа нису сезонски неубичајено расле. На нивоу **Војводине међугодишња инфлација је у јуну 2023. године износила 13,4%**.

На месечном нивоу, потрошачке цене у Србији су у јуну у просеку порасле за 0,7%, што је сличан интензитет раста као и у мају и априлу. Више од половине месечне инфлације последица је раста цена хране и безалкохолних пића, док се остатак приписује расту цена у оквиру базне инфлације и нафтних деривата. На нивоу **Војводине месечни раст потрошачких цена у јуну је износио 0,7%**.

Према последњим подацима РЗС-а, међугодишња инфлација у Србији, у јулу 2023. године износила је 12,5%.

Према актуелној пројекцији НБС, очекује се да ће **међугодишња инфлација наставити да се креће опадајућом путањом** и након што се **крајем ове године спусти на ниво од око 8%, у границе циља од $3 \pm 1,5\%$ вратиће се у току другог квартала 2024. године.**

Иако је слабљење глобалних трошковних притисака настављено, а светске цене енергената, хране и индустријских сировина смањене у односу на прошлу годину, инфлација на глобалном нивоу је отпорнија него што се очекивало и још увек релативно висока. Имајући то у виду, као и **одлучност да обезбеди да се инфлациона очекивања смање, а инфлација нађе на одрживој опадајућој путањи** и средином наредне године врати у границе дозвољеног одступања од циља (као што је и пројектовано), НБС је **у јуну и јулу одлучила да настави са умереним заоштравањем монетарних услова, повећањем референтне каматне стопе за по 25 б.п., на 6,5%, а потом је у августу задржала на непромењеном нивоу, имајући у виду потребу да се сагледају пуни ефекти претходно спроведених мера.**

У смеру **смиривања инфлаторних притисака** деловаће досадашње заоштравање монетарних услова, смањење трошковних притисака у пољопривреди и прерађивачкој индустрији, решавање проблема са застојима у глобалним ланцима снабдевања, успоравање увозне инфлације, као и долазак нове пољопривредне сезоне.

Што се тиче **пољопривредне производње, агрометеоролошки услови у јуну** (свакодневне падавине, нешто свежије време и мањи број сунчаних сати) **нису погодовали већини пољопривредних култура**, а честа киша је прекидала или онемогућавала обављање актуелних пољских радова. С друге стране, са доспелим падавинама, **додатно су увећане залихе влаге у земљишту што је омогућило интензиван вегетативни пораст усева из пролећне сетве** (кукуруз, сунцокрет, соја), али су истовремено створени и повољни услови за развој биљних болести.

Када је реч о **пољопривредној сезони** у Републици Србији, у недостатку прецизнијих информација (осим за производњу пшенице, малине и вишње), **не може се рећи колико ће овогодишња бити боља од претходне**, јер то у знатној мери зависи и од приноса јесењих усева, пре свега кукуруза и индустријског биља (које чине око трећину укупне пољопривредне производње). Према прелиминарним подацима РЗС-а, **производња пшенице у Србији ове године је већа за око 20%**, у поређењу са претходном годином. Поред тога, количина падавина погодује приносу јесењих

култура, те се претпоставља да ће ове године **пољопривредна сезона бити за око 8% већа од прошлогодишње.**

У Војводини је у 2023. години, према прелиминарним подацима РЗС-а, остварена већа производња пшенице (за 24,7%), док је код малина и вишње остварен пад производње (за 26,2% и 5,1%, респективно).

Материјализација негативних ризика из међународног окружења услед геополитичких тензија и смањене спољне тражње наших најзначајнијих спољнотрговинских партнера условила је успоравање активности прерађивачке индустрије, доминантног сектора укупне индустрије, у другој половини 2022. године, уз наставак сличних кретања у првој половини 2023. године. **Индустријска производња Републике Србије је у првом полугодишту 2023. године остварила међугодишњи раст од 1,7%,** вођен растом сектора Енергетика од 16,9%, док су сектори Рударство и Прерађивачка индустрија забележили благи пад од 0,5% и 1,0%, респективно. Након проблема крајем 2021. и почетком 2022. који су условили смањење производње струје, **у 2023. стабилизација електроенергетског система резултирала је растом производње струје, уз највећи допринос расту обима индустријске производње.** С друге стране, на **смањење обима прерађивачке индустрије** највише је утицала смањена производња основних метала и металних производа, а потом и смањена хемијска и нафтна индустрија. **Смањен обим производње у сектору Рударство** последица је мање производње угља.

Индустријска производња АП Војводине је у првој половини 2023. године забележила раст од 3,1%, вођен, пре свега, растом у сектору Прерађивачке индустрије од 2,1% мг., а потом и у Енергетском сектору, раст од 39,8% мг., док је сектор Рударство остварио пад од 3,8% мг. **Посматрано по областима делатности, међугодишње повећање физичког обима индустријске производње АП Војводине** у првој половини 2023. године забележено је у **11 области** (са учешћем од 52% у структури укупне индустрије), а **највећи утицај на раст** имале су: Производња рачунара, електронских и оптичких производа, Производња машина и опреме на другом месту непоменуте, Производња моторних возила и приколица, Производња основних фармацеутских производа и Производња електричне опреме.

Сектор грађевинарства у Републици Србији, у првој половини 2023. године, бележи већу активност међугодишње посматрано. **Укупна грађевинска активност извођача из Републике Србије** (и у Србији и у иностранству) **је у првом полугодишту 2023. године, посматрана преко индикатора укупна вредност изведених радова, забележила раст од 9,7% мг. у сталним ценама.** **Грађевинска активност само на територији Републике Србије је повећана за 9,4% мг.,** као последица приватних инвестиција, улагања у инфраструктурне пројекте, а делом и због ниже базе у 2022. години. Вредност радова извођача из Републике Србије изведених у иностранству је повећана за 21,3% мг.

У Војводини је у периоду јануар - јун 2023. године вредност изведених грађевинских радова у сталним ценама повећана за 30,9% у односу на исти период прошле године (вредност изведених грађевинских радова на зградама је смањена за 16,9%, док је на осталим грађевинама приметно повећање грађевинске активности за чак 64,1% мг). **У Војводини је у првих шест месеци издато 4.995 грађевинских дозвола** (у Србији укупно 12.885), **што је за 2,8% мање него у истом периоду прошле године.** Према грађевинским дозволама издатим у посматраном периоду, у Војводини је пријављена изградња 4.533 стана (за 15% мање у односу на исти период 2022), просечне површине 76m² по стану.

Услужни сектори током првих шест месеци 2023. године **настављају са солидним кретањима, уз повећање активности у свим делатностима** (осим у сектору трговине).

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији је у првих шест месеци 2023. године, у односу на исти период 2022. године, реално смањен за 5,1%, док је у исто време на нивоу Војводине забележен пад промета од 4,2% мг. у сталним ценама. Посматрано по робним групама, на унутрашњем тржишту Републике Србије је у периоду јануар - јун 2023. године, у односу на исти период прошле године, **промет смањен у свим робним групама у сталним ценама** (промет моторних горива реално је смањен за 3,2%, док је промет прехранбених и непрехранбених производа смањен за 6,0% и 5,4% мг.).

Туристичке дестинације Србије је у периоду јануар - јун 2023. године посетило преко 1,8 милиона туриста и у односу на исти период 2022. године забележен је повећан број туристичких долазака за око 14%. Раст туристичке активности резултат је већег броја посета страних туриста. **Војводину је у првих шест месеци 2023. године посетило 312 хиљада туриста** (што чини 17% од укупно регистрованих долазака у Републику Србију), што је за 2% више у односу на исти период прошле године, док **остварен број ноћења туриста у Војводини за посматрани период износи 869 хиљада**, што је за 4% више међугодишње. У Војводини је у првих шест месеци 2023. године **најпосећенији био Град Нови Сад**, где је остварено 110 хиљада долазака (35,3% укупних долазака), односно 275 хиљада ноћења туриста (31,6% укупних ноћења у Војводини). Већину туриста у Новом Саду чинили су страни туристи (61% учешће у доласцима, односно 70% учешће у оствареном броју ноћења).

У првих пет месеци 2023. године, **укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 896 млн евра и већи је за 23%** у односу на девизни прилив од туризма остварен у истом периоду 2022. године.

Укупна спољнотрговинска робна размена Републике Србије у периоду јануар - јун 2023. године била је незнатно виша него у истом периоду 2022. године. Извоз је износио 14,6 млрд евра и повећан је за 9,4% мг., захваљујући производној и географској диверсификацији и извозно оријентисаним инвестицијама. Као и раније, тај раст је био вођен извозом прерађивачке индустрије, који је повећан за 9,6% мг. Расту укупног извоза допринео је и извоз електричне енергије, док су извоз пољопривредних производа и извоз рударства били нижи него у истом периоду прошле године. **Увоз Републике Србије је наставио да опада и у првих шест месеци 2023. године је износио 18,6 млрд евра, што је за 5,0% мање** него у истом периоду прошле године. Паду увоза у великој мери допринела је висока база из претходне године, као и пад цена енергената на светском тржишту. На пад увоза утицали су и пад увоза средстава за рад, као и пад увоза средстава за репродукцију, што је категорија у оквиру које се налази увоз енергената. Србија је у првој половини 2023. године забележила **дефицит у робној размени са иностранством у износу од 4,0 млрд евра, који је за 35,7% мањи** него у истом периоду прошле године. Најзначајнији спољнотрговински партнер Србије у првих шест месеци 2023. године је **Немачка** (14,8% укупног извоза пласирано је у Немачку, односно 12,8% укупног републичког увоза потекло је из Немачке у посматраном периоду).

Република Србија је у периоду јануар - мај 2023. године остварила суфицит у спољнотрговинској размени услуга у износу од 1,3 млрд евра, а који је већи

за 64,8% мг. Највећи суфицит остварен је у ИКТ сектору и транспортним и пословним услугама.

Укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. године износила је 11,2 млрд евра (што чини 33,6% укупне размене Републике Србије у истом периоду), што је за незнатних 0,9% мање од размене остварене у истом периоду 2022. године. Извоз је остварен у вредности од 4,8 млрд евра (за 5,5% више мг.), док је увоз износио 6,4 млрд евра (за 5,1% мање мг.). Војводина је у првој половини 2023. године забележила дефицит у робној размени са иностранством у вредности од 1,6 млрд евра (за 27,2% мањи мг.). Најзначајнији спољнотрговински партнер АП Војводине у посматраном периоду је Немачка, како када је реч о извозу (учешће 20,5%), тако и када је реч о увозу (14,7%).

Сви показатељи са тржишта рада у Србији указују на наставак повољних кретања током прве половине 2023. године - формална запосленост у приватном сектору достигла је нови рекордни ниво, праћена растом зарада и даљим смањењем регистроване незапослености на најнижи ниво.

Укупан број запослених у Републици Србији, према подацима за други квартал 2023. године, износио је 2,4 милиона лица, и повећан је за 2,6% у односу на исти период прошле године. Раст се у потпуности дугује међугодишњем расту запослених код правних лица и предузетника, док је број индивидуалних пољопривредника смањен међугодишње посматрано. Формална запосленост у приватном сектору у Србији износи 1,75 милиона лица и међугодишње је повећана за 3,3%, при чему је највећи број новозапослених регистрован у области информисања и комуникација. Број формално запослених у јавном сектору у Србији је међугодишње повећан за незнатних 0,6%.

На нивоу АП Војводине, регистрована запосленост је у посматраном периоду износила 594 хиљада лица (што чини 25,1% од укупно запослених у Србији) и за 2,5% је повећана у односу на исти период прошле године. Посматрано по секторима делатности, у Војводини је највише запослених у сектору Прерађивачке индустрије (27,0%) и у Трговини на велико и мало (15,7%).

Према Анкети о радној снази РЗС-а, стопа запослености популације старости 15 и више година у Републици Србији, према подацима за први квартал 2023. године, износи 49,6%, а у Војводини 49,5%.

Према евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ), број незапослених у Републици Србији смањен је на нови најнижи ниво у јуну 2023. и износи 402.495 незапослених. На крају јуна 2023. године, у Републици Србији је регистровано за 9,4% мање незапослених лица у односу на јун прошле године, док је на нивоу АП Војводине, у истом месецу, незапосленост била мања за 9,9% мг. и износила је 81.554 лица. Незапосленост је у јуну ове године међугодишње смањена у сваком округу АП Војводине појединачно посматрано, а највеће смањење је забележено у Сремском округу (-14,8% мг). У структури активно незапослених лица Војводине у посматраном месецу, 54,3% чине жене, а 45,7% мушкарци.

Према Анкети о радној снази РЗС-а, стопа незапослености у Републици Србији за први квартал 2023. године износи 10,1%, а у Војводини 8,8%.

Просечна бруто зарада у Републици Србији, према последњим расположивим подацима за период јануар - мај 2023. године износи 115.754 динара, а просечна

нето зарада 83.935 динара. У првих пет месеци ове године, просечна бруто и нето зарада **номинално су веће за 15,5%**, што је тек незнатно спорије у односу на просечну инфлацију у истом периоду (15,6%), **тако да је остварен благи реални пад просечне зараде од 0,1%**. Раст је и даље вођен бржим растом зарада у приватном сектору (17,3% мг.), него у јавном сектору (11,7% мг.). У исто време, **медијална нето зарада повећана је** на 66.244 динара. Посматрано по делатностима, **највишу просечну нето зараду у првих пет месеци 2023. године бележи Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности** (256.917 динара), а најнижу Делатност припремања и послуживања хране и пића (46.581 динара). У априлу и мају ове године остварен је **двоцифрен међугодишњи раст просечних зарада у готово свим привредним делатностима у Србији**, а најизраженији је у ИКТ сектору (17,7%), у области уметности, забаве и рекреације (16,4%) и прерађивачке индустрије (16,1%). Више просечне зараде у априлу и мају у односу на исти период претходне године забележене су и у делатностима претежно јавног сектора. Најбрже су расле зараде у државној управи (14,1% мг.), у образовању (11,9% мг.) и здравственој и социјалној заштити (10,4%). Посматрано према регионима Србије, у периоду јануар - мај 2023. године широко је распрострањен међугодишњи раст просечних зарада, који је био **најизраженији у Београдском региону (16,4%), а затим у Војводини (15,2%).**

У Војводини просечна бруто зарада за првих пет месеци 2023. године износи 109.779 динара (за 5,2% мање од републичког просека), **а просечна нето зарада 79.473 динара** (за 5,3% мање од републичког просека). У поређењу са истим периодом прошле године, **и просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су номинални раст од по 15,2%**. Највишу нето просечну зараду у периоду јануар - мај 2023. године бележи **Јужнобачки округ** (88.704 динара), а најнижу Западнобачки округ (69.157 динара).

* * *

Иако у извесној мери мања него пре три месеца, **неизвесност у погледу глобалног привредног раста и даље је изражена.** Због смањене тражње за индустријским производима **глобална економска активност је успорена**, пре свега у прерађивачкој индустрији. Најпре, изгледи за привредни раст могли би **ослабити услед постојане инфлације**, коју додатно могу подстаћи интензивирање украјинске кризе и екстремне временске прилике, што би захтевало **додатно заоштравање монетарних политика централних банака**, које се може негативно одразити на финансијски сектор. Већи број земаља може се суочити с **проблемима у отплати јавног дуга.** Ефекти на остатак света, па и Србију, испољили би се пре свега путем **ниже екстерне тражње и ниже цене енергената и примарних производа.** Нижа екстерна тражња одразила би се на **успоравање раста активности домаће прерађивачке индустрије и извоза.** С друге стране, **глобални раст би могао бити и виши од очекиваног**, што би подстакло брже успоравање базне инфлације по основу интензивнијег преношења индиректних позитивних ефеката нижих цена енергената и умањивања профитних маржи, као и притисака с тржишта рада. У том случају би потреба за монетарним затезањем била мања.

Геополитичке тензије и даље представљају један од највећих ризика НБС пројекције глобалног привредног раста. Избијање сукоба у Украјини био је прошле године главни екстерни шок који је **утицао на заоштравање енергетске кризе и корекције пројекција инфлације и раста БДП-а, пре свега у европским земљама које су наши главни економски партнери.** Сукоб још није завршен и његово интензивирање би **могло изазвати поновни скок цена**

енергената и хране, што би подстакло нови круг инфлаторних притисака, а тиме и даље заостравање монетарних политика ради обуздавања раста инфлације. Проблеми у ЕУ се могу јавити у попуњавању залиха гаса за следећу зиму и могу бити изражени ако се повећа тражња из Кине, јер ће то довести до раста цене гаса у ЕУ. Чак и кад би изостали директни ефекти на цену гаса у Србији, то би се одразило на раст увозне инфлације, а тиме и домаће инфлације. Такође, споразум о извозу житарица из црноморских лука у јулу није продужен, што може утицати на светске цене хране, пре свега пшенице. Даља економска и политичка фрагментација може поделити земље у трговинске блокове и проузроковати знатне губитке у светској производњи, укључујући и негативне ефекте на СДИ.

Неизвесност у погледу остварења пројекције привредног раста Србије у наредном периоду и даље у највећој мери потиче од фактора из међународног окружења - изгледа за глобални привредни раст, постојаности глобалне инфлације и степена заостравања монетарних политика водећих централних банака, а у одређеној мери и геополитичких односа, цена енергената и примарних производа на светском тржишту. Када је реч о факторима из домаћег окружења, ризици пројекције се односе на прилив по основу СДИ, улагања у сектор енергетике и инфраструктуру, темпо опоравка производње угља, а у одређеној мери и на исход овогодишње пољопривредне сезоне.

Енергетска ситуација представља највећи изазов пред којим се привреда Србије налази у 2023. години, с обзиром на то да ће снабдевање енергентима у великој мери зависити од даљег развоја ситуације на истоку Европе, као и од директних економских односа Запада и Руске Федерације. Претњу по остваривање циљане стопе раста БДП-а у овој години представљају и поремећаји на страни понуде и тражње када је реч о основним сировинама и репроматеријалима које наше компаније користе као инпуте у процесу производње. Неки додатни ризици су и висока инфлација, поштравање монетарних услова, геополитички ризици, као и прекиди глобалних ланаца снабдевања.

Када је реч о монетарној политици, НБС ће наставити да прати и анализира трендове на међународном робном и финансијском тржишту и да процењује њихов утицај на нашу привреду. У зависности од геополитичких дешавања и кретања кључних фактора инфлације и из домаћег и из међународног окружења у наредном периоду, НБС ће процењивати да ли има потребе за додатним заостравањем монетарних услова. Приоритет монетарне политике и даље ће бити обезбеђење ценовне и финансијске стабилности, уз подршку даљем расту и развоју привреде, као и даљем расту запослености и очувању повољног инвестиционог амбијента.

II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ

Од другог квартала 2023. године инфлација у Србији се налази у паду. У јуну 2023. године међугодишња инфлација у Србији износила је 13,7%, док је на нивоу Војводине, према процени РЗС-а, износила 13,4%.

Највећи допринос међугодишњој стопи јунске инфлације од 13,7% дале су превасходно цене поврћа, затим цене млека, сира и јаја, електричне енергије за домаћинство, као и цене меса.

Цене производа и услуга личне потрошње у јуну 2023. године, у односу на претходни месец, у просеку су биле више за 0,7%, како у Србији, тако и у Војводини.

Према најновијој пројекцији НБС, међугодишња инфлација ће у Србији наставити да се креће опадајућом путањом, уз знатнији пад у другој половини године.

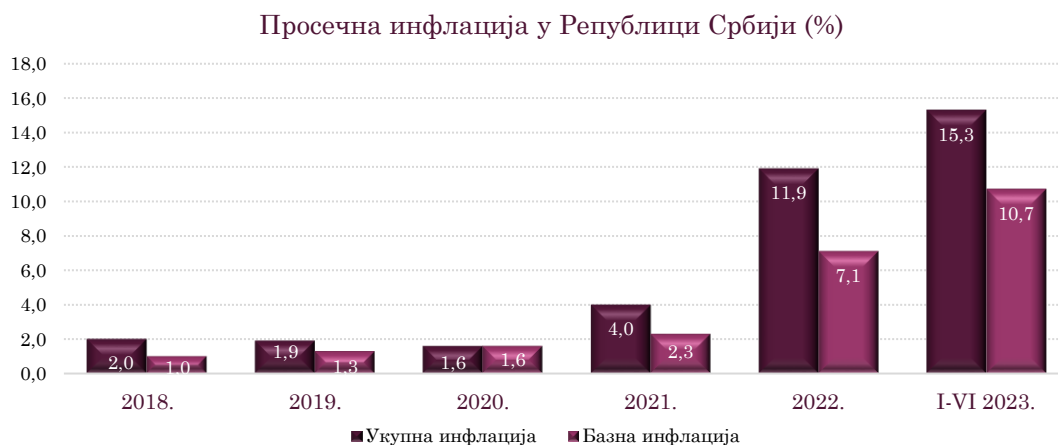

Према последњим подацима РЗС-а, међугодишња инфлација у Србији је у јулу 2023. године износила 12,5%.

Нижа глобална тражња допринела је наставку **смањења цена енергената и примарних производа на светском тржишту** у другом кварталу 2023. године. Иако се по том основу, као и услед решавања застоја у глобалним ланцима снабдевања, **укупна инфлација смањује у великом броју земаља**, нивои на којима се она налази **и даље су релативно високи**. При томе, под утицајем повишених инфлационих очекивања, фактора с тржишта рада, а пре свега даљег раста зарада и задржавања стопе незапослености на рекордно ниском нивоу, као и услед високих профитних маржи компанија, **базна инфлација у многим земљама**, нарочито у зони евра, **показује знаке упорности и спорије опада од укупне инфлације**. У таквим околностима многе централне банке, пре свега развијених земаља, наставиле су да повећавају референтне каматне стопе, али споријим темпом него током 2022. године.

Инфлација у Србији се у периоду од седам година пре избијања кризе кретала у просеку на нивоу од око 2,0%, **све до 2021. године**, од када сведочимо серији глобалних инфлаторних шокова. **Просечна инфлација је у 2022. износила 11,9%** и била је под утицајем фактора на страни понуде, односно светске енергетске кризе, још увек присутних последица пандемије, као и суше која је погодила наш регион. **Од другог квартала 2023. године, инфлација у Србији је у паду. У првој половини 2023. године, просечна инфлација у Србији износила је 15,3% мг.**

Међугодишња инфлација у Републици Србији је у јуну 2023. године додатно успорила и износила је 13,7%, што је у складу са претходно изнетим очекивањима НБС, чему је највише допринео **мањи раст цена прерађене хране и енергената али и нижа базна инфлација**. Пад међугодишње инфлације био би и већи да током маја и јуна, услед неповољних агрометеоролошких услова (обилних падавина), цене поврћа нису сезонски неубичајено расле.

У односу на јун 2022. године, **цене хране и безалкохолних пића су у Србији порасле за 22,1%**, док је **раст цена енергената остао нижи од раста укупне инфлације и у јуну је износио 9,9%**. Цене нафтних деривата су наставиле да доприносе успоравању укупне међугодишње инфлације (у јуну су међугодишње смањене за непуних 10,0%).

Према најновијим подацима РЗС-а, **инфлација у Србији је у јулу 2023. године додатно успорила и износила је 12,5% међугодишње**, док је у јулу, први пут од септембра 2020. године, изостао месечни раст цена у Србији, пошто су **потрошачке цене у просеку снижене за 0,1% у односу на претходни месец**.

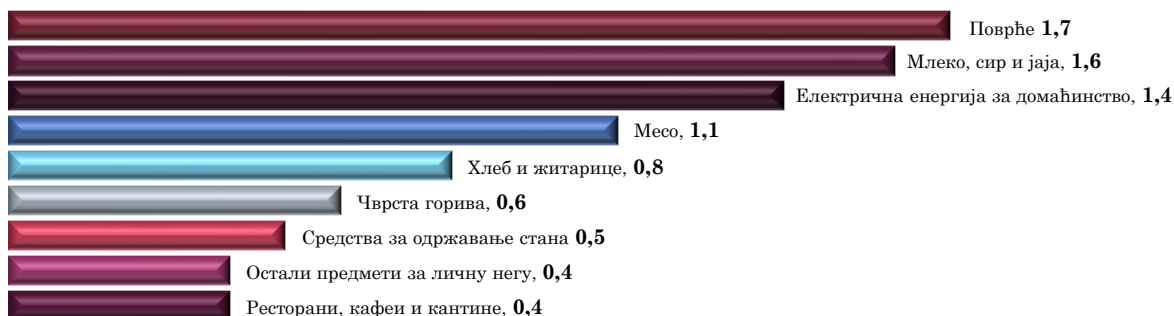

Инфлација у Србији мерена индексима потрошачких цена (%)

Посматрано по производима и услугама личне потрошње, **највећи позитиван допринос међугодишњој стопи јунске инфлације од 13,7%** потекао је преваасходно од **цена поврћа (1,7%)**, млека, сира и јаја (допринос 1,6 п.п.), електричне енергије за домаћинство (1,4 п.п.), као и цене меса (1,1 п.п.). Иако је уобичајено да с доласком нове пољопривредне сезоне од маја уследи њихов пад, **код цена поврћа се у јуну бележи даљи раст**, а главни разлог томе јесу неповољни агрометеоролошки услови (обилне падавине). Међутим, и поред тога што агрометеоролошки услови могу утицати на одступање цена поврћа од сезонски уобичајених кретања и у наредном периоду, тј. да њихов пад у летњим месецима буде мањи од сезонски уобичајеног, НБС очекује да ће укупна међугодишња инфлација наставити да се креће опадајућом путањом.

Најзначајнији доприноси међугодишњој инфлацији у јуну 2023. године (у п.п)

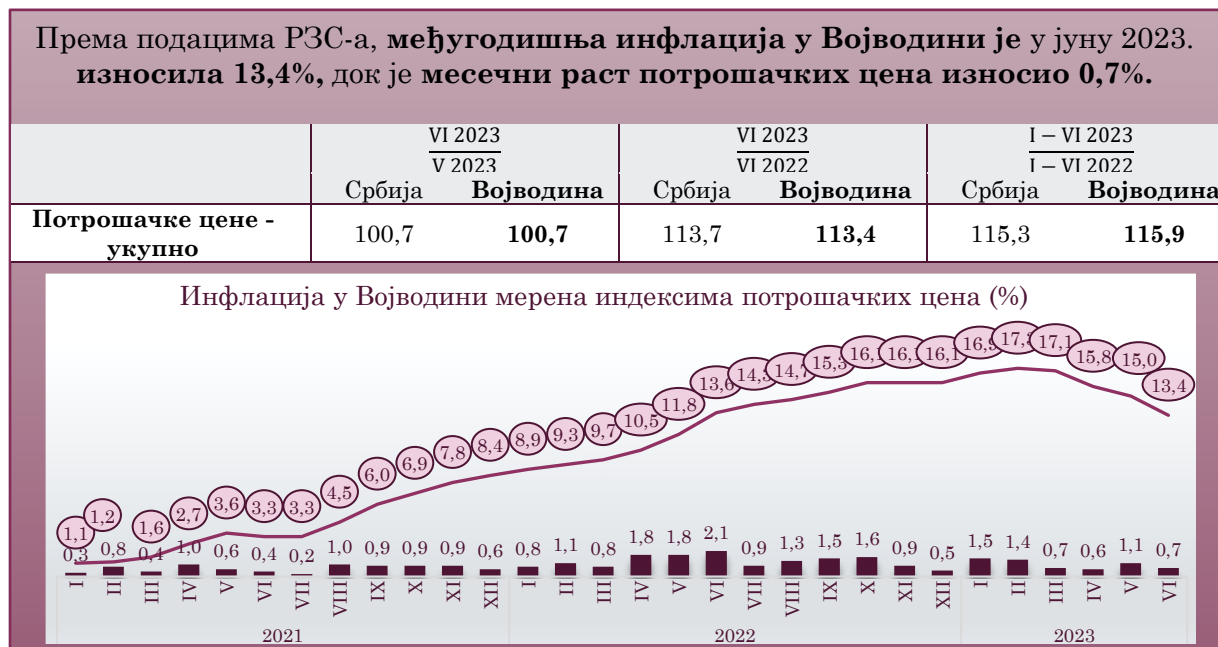

На месечном нивоу, потрошачке цене у Србији су у јуну у просеку порасле за 0,7%, што је сличан интензитет раста као и у мају и априлу. Више од половине месечне инфлације последица је раста цена хране и безалкохолних пића (1,3%), док се остатак приписује расту цена у оквиру базне инфлације (0,4%) и нафтних деривата (1,2%).

Цене непрерађене хране су у јуну порасле за 2,9%, вођене пре свега вишим ценама свежег поврћа, које су, сезонски неубичајено порасле за 3,3%. **Месечни раст цена прерађене хране је у јуну износио 0,5%** и био је приближан остварењима из маја и априла, и знатно спорији него у првом тромесечју, када је у просеку износио 1,3%. Успоравање динамике раста цена прерађене хране током другог квартала указује на то да су највероватније смањени трошкови притисци на тржишту основних животних намирница. **Цене енергената су, под утицајем поскупљења нафтних деривата, у јуну на месечном нивоу порасле за 0,3%**, при чему је раст ублажен даљим падом цена чврстих горива, пети месец заредом.

Цене производа и услуга у оквиру базе инфлације су у јуну забележиле нижи раст у односу на укупну инфлацију. **Базна инфлација** (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) **успорила је такође у јуну и нашла се на једноцифреном нивоу од 9,9%**, чему су допринели очувана релативна стабилност девизног курса у изузетно неизвесним глобалним условима и очувано пословно и потрошачко поверење.

Према најновијој пројекцији НБС, очекује се да ће **међугодишња инфлација наставити да се креће опадајућом путањом** и, након што се **крајем ове године спусти на ниво од око 8%, у границе циља од $3 \pm 1,5\%$ вратиће се у току другог квартала 2024. године.**

Падом цена енергената и житарица у претходних неколико месеци, и разрешењем већег дела застоја у глобалним ланцима снабдевања, **трошковни притисци знатно су ублажени**, а додатно би требало да падну са доласком нове пољопривредне сезоне. Дезинфлаторно дејство имаће досадашње заштравање монетарне политике, успоравање увозне инфлације, као и нижа екстерна тражња. У смеру **смиривања инфлаторних притисака** деловаће досадашње заштравање монетарних услова, смањење трошковних притисака у пољопривреди и прерађивачкој индустрији, решавање проблема са застојима у глобалним ланцима снабдевања, успоравање увозне инфлације, као и долазак нове пољопривредне сезоне.

Ризици остварења пројекције инфлације у Србији односе се на изгледе за глобални привредни раст и њихов ефекат на цене енергената и примарних производа на светском тржишту, геополитичке тензије, као и на ефекте заштравања монетарних политика водећих централних банака. **Ризици са домаћег тржишта највише су везани за текућу пољопривредну сезону.**

Иако је слабљење глобалних трошковних притисака настављено, а светске цене енергената, цене хране и индустријских сировина налазе се у паду, међугодишње посматрано, **НБС сматра да је наставак умереног заштравања монетарне политике и даље потребан**, с обзиром на то да инфлација на глобалном нивоу показује знаке отпорности веће него што се очекивало. Наиме, иако се инфлација

постепено смањује у великом броју земаља, **нивои на којима се она налази и даље су релативно високи**. На посебну опрезност упућује базна инфлација, која у многим земљама спорије опада од укупне, чему доприносе повишена инфлациона очекивања и фактори с тржишта рада, а пре свега даљи раст зарада, што указује на то да **борба централних банака са инфлацијом још увек није завршена** и да се повећање референтних каматних стопа најважнијих светских централних банака може очекивати и у наредном периоду. У зони евра, нашем најважнијем трговинском партнеру, настављено је смањење укупне инфлације, али је њен ниво још увек знатно изнад циља. НБС истиче неопходност вођења опрезне монетарне политике и због **неизвесности у погледу дужине трајања сукоба у Украјини, као и расположивости енергената и њихових цена у наредном периоду**.

III. ПОЉОПРИВРЕДА

Жетва стрних жита је, због честих падавина, почела касније.

Очекује се већа производња пшенице у односу на прошлогодишњу.

Агрометеоролошки услови током већег дела јуна нису погодовали већини пољопривредних култура, јер су ометали зрење озимим житима, поврћу и раном воћу.

Потписани су први уговори за јечам, пшеницу и уљану репицу новог рода.

Цене примарних пољопривредних производа у јуну настављају са опадајућим трендом.

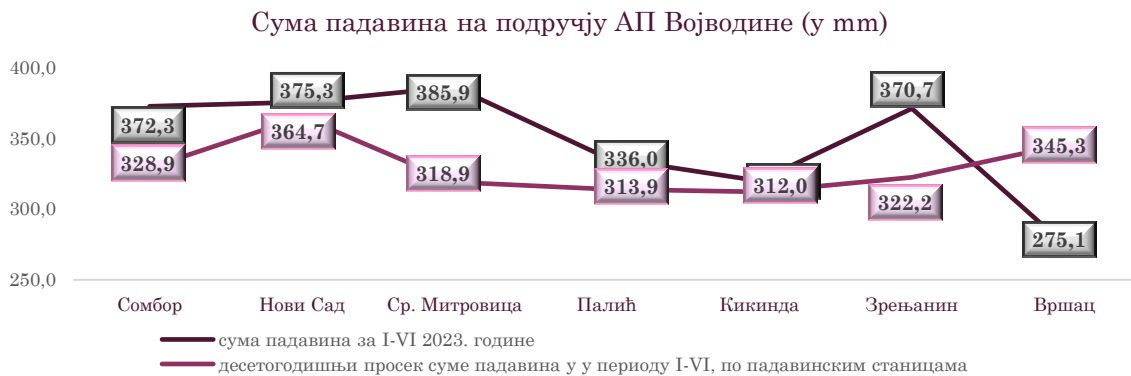
Цене хране и безалкохолних пића веће су за 22,1%, у односу на оне из јуна претходне године.

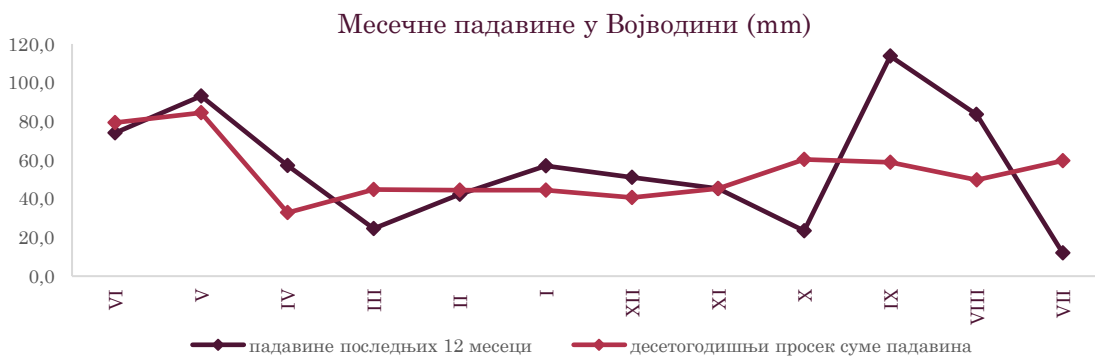
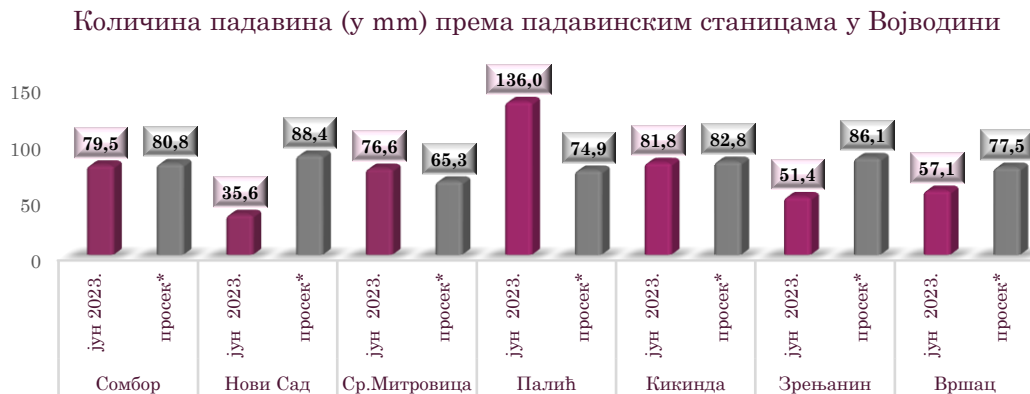
Агророметоролошки услови

Према подацима Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗ), на територији Србије, **јун 2023. године обележило је нешто топлије време од уобичајеног са честим падавинама, углавном пљусковитог карактера.**

Просечна количина падавина на подручју Војводине у јуну 2023. године била је за око 7,0% мања у односу на вишегодишњи просек. Процент падавина у односу на просек је током јуна био најнижи на југоистоку Баната, око 25,0%, где је и регистрована екстремна суша. Највише падавина евидентирано је на падавинској станици на Палићу (136 mm), а најмање у Новом Саду (40,3 mm).

У периоду јануар - јун 2023. године забележено је 105,6% од вишегодишње просечне суме падавина у истом периоду 2007-2017. Падавинска станица Вршац, у првом полугодишту 2023. године, забележила је свега 79,7% падавина од десетогодишњег просека за посматрани период, док је највећи проценат падавина (121,0%) измерен на падавинској станици Сремска Митровица.

Биљна производња

Агроеметеоролошки услови у јуну (свакодневне падавине, нешто свежије време и мањи број сунчаних сати) **нису погодовали већини пољопривредних култура**, нарочито озимим житима, поврћу и раном воћу, јер је ометано њихово зрење. На појединим парцелама дошло је до полагања пшенице, прекидана је косидба ливада и пашњака. У појединим подручјима било је олујних непогода са градом који је причинио штете усевама, воћу и другим културама.

Временски услови у јуну су, уз честе прекиде због кише, **прекидали или онемогућавали обављање актуелних пољских радова** од којих су најзначајнији били: заштита воћа, поврћа, винове лозе и ратарских култура од проузроковача болести и штеточина, сузбијање корова, берба пристиглог воћа и поврћа, жетва озимих усева, косидба, међуредно култивирање и прихрањивање пролећних усева, припрема земљишта за пострну сетву. Са доспелим падавинама **додатно су увећане залихе влаге у земљишту што је омогућило интензиван вегетативни пораст усева из пролећне сетве** (кукуруз, сунцокрет, соја). Добра земљишна влага је обезбедила одличне водне услове за предстојеће генеративне фазе развоја јарих усева, воћа, поврћа и других пољопривредних култура. Честе падавине током јуна 2023. године повољно су утицале на **развој биљних болести**.

Када је реч о **пољопривредној сезони** у Републици Србији, у недостатку прецизнијих информација (осим за производњу пшенице, малине и вишње), **не може се рећи колико ће овогодишња бити боља од претходне**, јер то у знатној мери зависи и од приноса јесењих усева, пре свега кукуруза и индустријског биља (које чине око трећину укупне пољопривредне производње). Према прелиминарним подацима РЗС-а, **производња пшенице ове године је већа за око 20%**, у поређењу са претходном годином. Поред тога, количина падавина погодује приносу јесењих култура, те се претпоставља да ће ове године **пољопривредна сезона бити за око 8% већа од прошлогодишње**. НБС претпоставља да ће се **наредних година наставити благи раст пољопривреде**, као резултат употребе модерније опреме и веће примене агротехничких мера и минералних ђубрива.

Очекивана производња и засејане површине

На основу стања усева на дан процене, у АП Војводини се очекује производња¹ пшенице од **2,3 млн тона**, што је за **24,7% више** у односу на производњу остварену у прошлој години. **Код производње малина очекује се смањење производње**, и то за **26,2%** у односу на прошлу годину, чему је, осим мањег приноса, допринело и смањење површине, за чак **20,7%**. **Код вишања се такође очекује мања производња**, и то за **5,1%**.

Очекивана производња пшенице у 2023. и остварена производња у 2022. у АП Војводини

	Остварена производња у 2022. години	Очекивана производња у 2023. години	Индекс 2023/2022.
Површина (ha)	342.930	375.395	109,5
Принос (t/ha)	5,4	6,1	113,0
Производња (t)	1.844.120	2.300.326	124,7

¹ Подаци о очекиваној производњи пшенице, малина и вишања и засејаним површинама кукуруза, сунцокрета и соје приказани су према стању на дан 23. маја 2023. године.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Очекивана производња малине у 2023. и остварена производња у 2022. у АП Војводини

	Остварена производња у 2022. години	Очекивана производња у 2023. години	Индекс 2023/2022.
Површина (ha)	905	718	79,3
Принос (t/ha)	4,7	4,4	93,6
Производња (t)	4.270	3.152	73,8

Очекивана производња вишања у 2023. и остварена производња у 2022. у АП Војводини

	Остварена производња у 2022. години	Очекивана производња у 2023. години	Индекс 2023/2022.
Површина (ha)	2.112	2.042	96,7
Принос (t/ha)	5,3	5,2	98,1
Производња (t)	11.126	10.563	94,9

Према стању на дан процене, у пролећној сетви 2023. године је засејано више шећерне репе (за 20,5%), а мање кукуруза, сунцокрета и соје (за 3,7%, 5,6% и 10,9%, респективно), у поређењу са претходном годином, пошто су пшенична поља заузела за 9,5% више површина него годину раније.

Засејане површине под основним ратарским усевама у АП Војводини у 2023. години

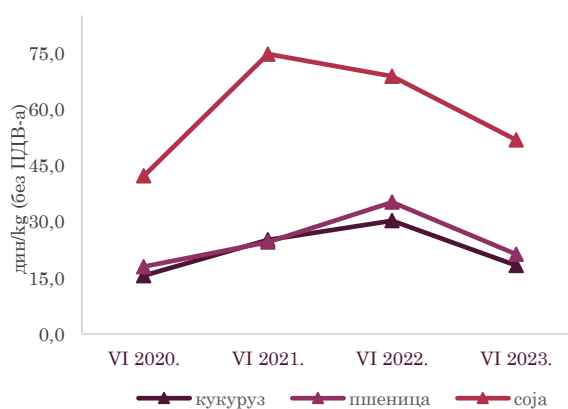
Усев	Засејано у 2022. години (ha)	Засејано у 2023. години (ha)	Индекс 2023/2022.
Кукуруз	543.650	523.445	96,3
Шећерна репа	33.515	40.378	120,5
Сунцокрет	222.300	214.311	96,4
Соја	210.869	187.976	89,1
Укупно	1.010.334	966.110	95,6

Када је реч о пољопривредној сезони, очекује се већа производња пшеничног зрна од 13%, захваљујући, како већим површинама, тако и већем очекиваном приносу од прошлогодишњег. Такође, повећањем површине под шећерном репом, за 20,5%, очекује се и већа производња шећера.

Цене примарних пољопривредних производа

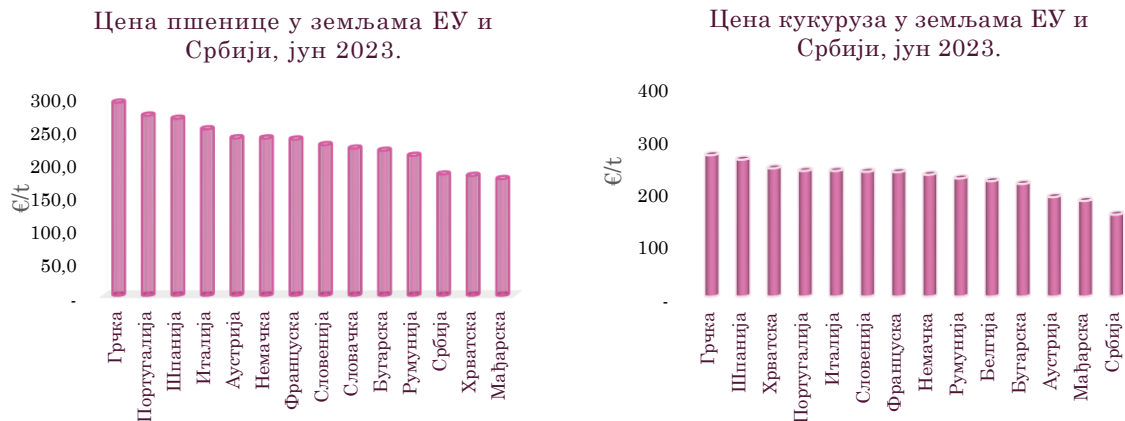
Цене примарних пољопривредних производа су у јуну наставиле негативан тренд, како на иностраном, тако и на домаћем тржишту. У јуну 2023. године цена пшенице (21,3 дин/kg) била је за 39,5% мања од цене у јуну прошле године (35,2 дин/kg). Такође, цена кукуруза (18,3 дин/kg) је у јуну ове године била мања за 39,4% од цене из јуна 2022. године (30,2 дин/kg). Цена соје у јуну 2023. године од 51,8 дин/kg, била је мања за 24,7% у односу на цену у истом месецу претходне године када је прометована за 68,8 дин/kg.

Цена пшенице, кукуруза и соје у јуну (2020 - 2023)

Дешавања у Украјини утичу на раст неизвесности на светским тржиштима, што се одражава и на активности на домаћем тржишту. У посматране четири године, највише цене примарних пољопривредних производа постигнуте су у 2022. години, због кризе у Украјини, која је пореметила светске ланце снабдевања примарним пољопривредним производима.

Цена пшенице и кукуруза у Европи, у јуну ове године, била је врло разнолика. Док је у Грчкој цена пшенице била 290,0 €/t, у Србији је износила свега 180,5 €/t, а нижа је била само још у Хрватској и Мађарској од посматраних држава. Кукуруз је најскупљи био у Грчкој, 270,0€/t, а најјефтинији у Србији, где се прометовао за 157,5 €/t.

Цене кукуруза, пшенице и соје на домаћем тржишту и на иноберзама, крајем јуна 2023. године²

	последња	Н	М	Г	У жетви
Кукуруз (дин/kg)	20,50	-3,17%	-11,37%	47,46%	71,61%
Пшеница (дин/kg)	23,25	-3,23%	-11,83%	46,24%	53,55%
Соја (дин/kg)	53,00	0,00%	-5,45%	29,25%	51,08%
Кукуруз последња		Д	Н	М	1Г
СВОТ (\$/t)	228,73	1,55%	13,67%	3,96%	32,57%
MGEX (\$/t)	222,46	1,56%	17,01%	13,03%	33,14%
Euronext (€/t)	235,25	-0,53%	5,31%	-3,08%	30,07%
Пшеница последња		Д	Н	М	1Г
СВОТ (\$/t)	239,94	0,40%	13,17%	-5,66%	40,19%
Kansas (\$/t)	291,90	0,78%	9,64%	3,12%	24,02%
MGEX (\$/t)	275,59	0,88%	10,19%	5,02%	25,37%
Euronext (€/t)	233,25	-0,86%	7,61%	-3,22%	53,70%
Соја последња		Д	Н	М	1Г
СВОТ (\$/t)	544,92	-2,16%	1,17%	-9,83%	12,89%
MGEX (\$/t)	504,82	-0,45%	4,07%	-4,42%	16,34%

Цене прехранбених производа

Цене хране и безалкохолних пића су у Србији у јуну 2023. године биле **веће за 22,1%** у односу на цене из истог месеца 2022. године, а за 1,3% веће у поређењу са претходним месецом. У односу на јун 2022. године, **највише су поскупели поврће** (за 40,4%), **млеко, сир и јаја** (за 31,4%) и **риба** (за 16,7%).

² Приказане су последње цене и процентуална промена цена на дневном (Д), недељном (Н), месечном (М) и годишњем нивоу (Г), односно цене у жетви у односу на последње цене.

Сточарство

У кланицама регистрованим на територији Војводине, према последњим подацима РЗС-а, у првих пет месеци 2023. године, посматрано по броју, заклано је више живине (за 8,5%), а мање свиња (за 4,7%), говеда (за 4,8%) и оваца (за 18,2%), у односу на јануар - мај 2022. године.

Клање стокe у кланицама у Војводини

		I-V 2023.	Индекс I - V 2023 I - V 2022
Говеда	Број	22.613	95,2
	Нето маса (t)	6.188	98,4
Свиње	Број	471.180	95,3
	Нето маса (t)	37.855	97,1
Овце	Број	44.986	81,8
	Нето маса (t)	753	76,1
Живина	Број	16.906.339	108,5
	Нето маса (t)	30.805	113,1

У периоду јануар - мај 2023. године, укупна нето маса заклане живине у Војводини већа је за 13,1%, док је нето маса мања код оваца за 23,9%, свиња за 2,9%, и код говеда за 1,6%, у поређењу са истим периодом претходне године.

Просечне откупне цене живе стокe у јуну 2023. године су биле разноврсне и разликовале су се на појединим сточним пијацама. Понуда телaди и товне јунади је била нешто слабија у односу на претходних пар месеци, а цена товне јунади преко 480 килограма се кретала између 330 и 350 динара за килограм. Обим понуде прасади на сточним пијацама је био већи у односу на претходни месец, и прасад телесне масе 16-25 килограма се продавала по цени од 300-500 динара за килограм, што указује на благ пад у односу на мај. Товљеници масе од 80 до 120 килограма, уз слабију понуду, откупљивани су претежно по цени од 250 дин/kg, као и током маја. Јагњад се кретала од 400-500 дин/kg, а током јуна бележена је слабија понуда. Овце су се могле купити по цени која је најчешће била 170 дин/kg, иста као и у мају.

Шумарство

Обим радова на производњи дрвних сортимената у Републици Србији у првих пет месеци текуће године износио је 921.719 m³ и у односу на исти период претходне године мањи је за 2,9%, док је у Војводини производња дрвних сортимената износила 281.991 m³ и већа је за 1,2% мг. Обим радова у АП Војводини чинио је 30,6% од укупних радова на производњи дрвних сортимената у Републици Србији.

Конкурси

Актуелни конкурси Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство:

1. Конкурс за доделу средстава за суфинансирање изградње, санације, реконструкције и израде техничке документације водних објеката у јавној својини на територији АП Војводине у 2023. години
2. Конкурс за доделу средстава за подизање нових рибњака и реконструкцију постојећих на територији АП Војводине за 2023. годину.

IV. ИНДУСТРИЈА

У периоду јануар - јун 2023. године, индустријска производња Републике Србије остварила је раст од 1,7% међугодишње, док је у АП Војводини забележен раст од 3,1% мг.

Међугодишњем повећању индустријске производње АП Војводине допринео је раст производње у сектору Прерађивачке индустрије, од 2,1% и раст у Енергетском сектору, од 39,8%, док је у сектору Рударство забележен пад производње, од 3,8%.

Посматрано по областима делатности, највећи утицај на међугодишњи раст индустрије Војводине имале су: Производња рачунара, електронских и оптичких производа и Производња непоменутих машина и опреме.

У периоду јануар - јун 2023. године, раст индустријске производње забележен је у четири управна округа АП Војводине, а највећи раст забележио је Јужнобачки округ, од 11,3% мг., док се највећи пад бележи у Севернобачком округу, од 6,9% мг.

Залихе готових производа у индустрији АП Војводине у јуну 2023. године су повећане за 0,4% у поређењу са истим месецом претходне године.

Материјализација негативних ризика из међународног окружења услед геополитичких тензија и смањене спољне тражње наших најзначајнијих спољнотрговинских партнера условила је успоравање активности прерађивачке индустрије, доминантног сектора укупне индустрије у другој половини 2022. године, уз наставак сличних кретања у првој половини 2023. године. **Индустријска производња Републике Србије је у првих шест месеци 2023. године остварила међугодишњи раст од 1,7%**, вођен растом сектора Енергетика од 16,9%, док су сектори Рударство и Прерађивачка индустрија забележили благи пад од 0,5% и 1,0%, респективно. Након проблема крајем 2021. и почетком 2022. који су условили смањење производње струје, у **2023. стабилизација електроенергетског система резултирала је растом производње струје**, уз највећи допринос расту обима индустријске производње. С друге стране, на **смањење обима производње прерађивачке индустрије** највише је утицала смањена производња основних метала и металних производа, а потом и смањена хемијска и нафтна индустрија. **Смањен обим производње у сектору Рударство** последица је мање производње угља. Посматрано по областима делатности, међугодишње **повећање обима индустријске производње** забележено је **код 14 области делатности (са учешћем од 53% у укупној индустрији)**, а највећи утицај на раст имале су: Производња електричне енергије, Производња моторних возила и приколица, Експлоатација руда метала и Производња непоменутих машина и опреме.

Посматрано само у **јуну 2023. године, индустријска производња Републике Србије бележи раст од 0,5%**, у односу на јун 2022. године, услед **повећане активности у сектору Енергетике (12,7% мг.)**. С друге стране, у **сектору Рударство, већ пети месец заредом, смањен је физички обим производње и у јуну је нижи за 13,4% мг.** услед смањене експлоатације угља, док је у сектору **Прерађивачке индустрије, међугодишње посматрано, обим производње остао на истом нивоу**. Смањена спољна тражња, као последица конфликта у Украјини, одражава се на динамику прерађивачке индустрије, пре свега у извозно оријентисаним делатностима. Посматрано по областима делатности, у јуну 2023. године у односу на јун прошле године, међугодишње **повећање физичког обима производње забележено је код 13 области** (са учешћем од 43% у структури индустријске производње), а највећи утицај на раст имале су: Производња електричне енергије, Производња основних метала и Производња рачунара, електронских и оптичких производа.

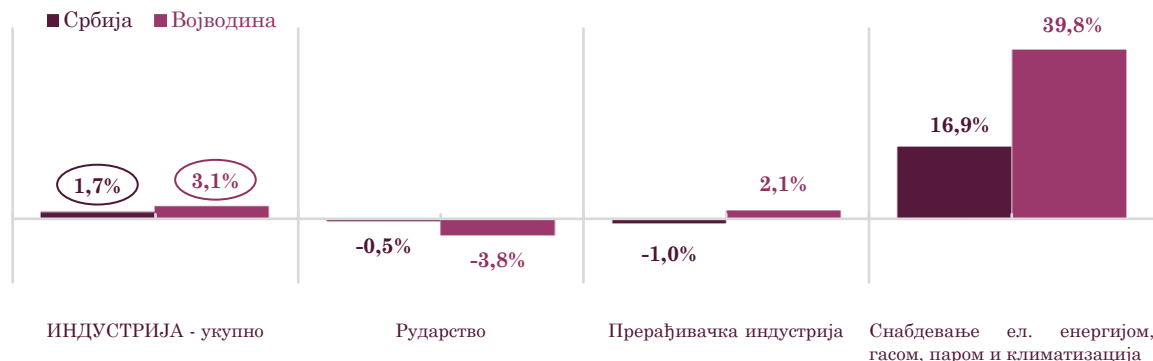
Упркос свим изазовима, **тренд укупне индустријске производње**, како у Србији, тако и на нивоу Војводине, протеклих година **има благо растући смер кретања**. У односу на просек 2022. године, индустријска производња је у јуну 2023. године, на републичком нивоу била већа за 2,9%, а на покрајинском нивоу за 4,0%.

Индустријска производња АП Војводине је у периоду јануар - јун 2023. године, у поређењу са истим периодом 2022. године, забележила раст од 3,1%, вођен, пре свега, растом у сектору Прерађивачке индустрије од 2,1% мг. (допринос 2,0 п.п.), а потом и у Енергетском сектору, раст од 39,8% мг. (допринос 0,6 п.п.), док сектор Рударство бележи пад од 3,8% мг. (допринос -0,1 п.п.).

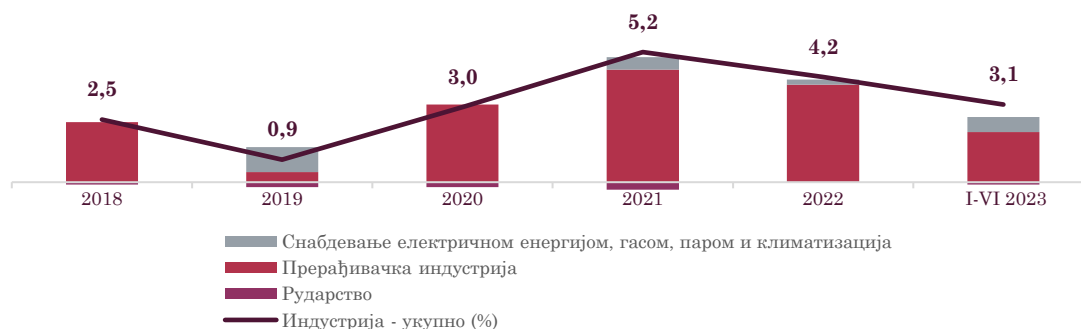
Стопе раста индустрије у Србији и Војводини, укупно и по секторима делатности, јануар - јун 2023. године

Само у јуну 2023. године, посматрано по секторима делатности индустријске производње АП Војводине, забележен је незнатан међугодишњи раст у сектору Рударство (0,1%), док се у сектору Прерађивачка индустрија и Енергетском сектору бележи пад, од 0,8% и 7,1%, респективно, што је резултирало укупним **падом индустријске производње АП Војводине од 1,0% у односу на јун 2022. године.**

Прерађивачка индустрија је доминантан сектор индустрије АП Војводине, са учешћем од 95,1% у првој половини 2023. године, наспрам сектора Рударство и Енергетског сектора, који су чинили тек 3,2% и 1,6% укупне индустрије Покрајине, респективно.

Индустрија Војводине по секторима делатности (мг. стопе раста у %, доприноси расту у п.п.)

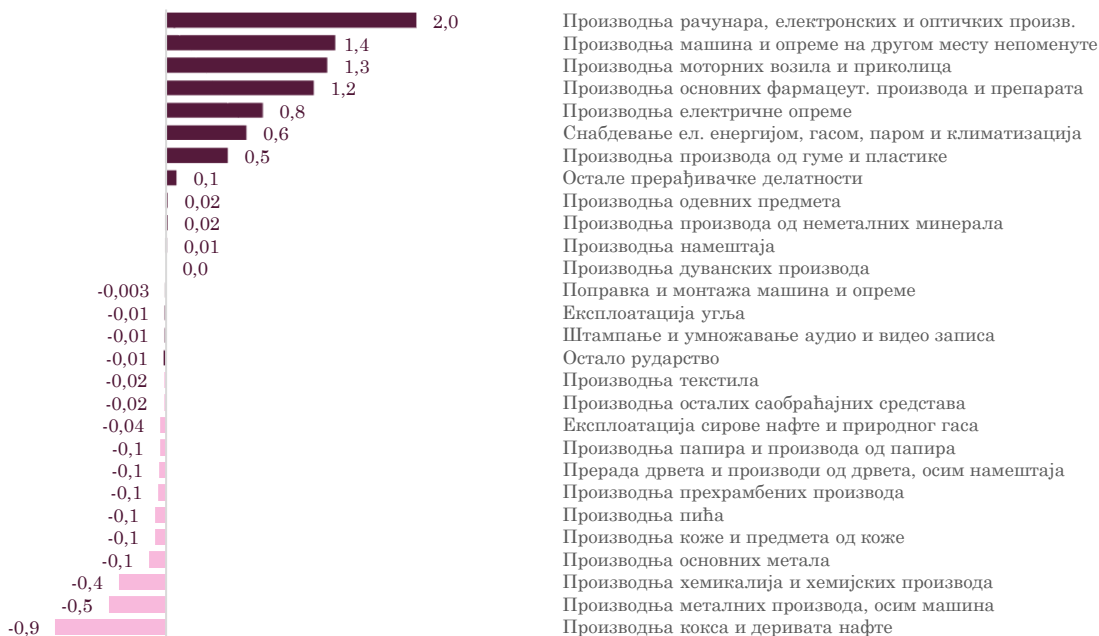

Посматрано по областима делатности, међугодишње повећање физичког обима индустријске производње Војводине, у првој половини 2023. године, забележено је у 11 области (са учешћем од 52% у структури индустријске производње), а **највећи утицај на раст** имале су: Производња рачунара, електронских и оптичких производа (мг. раст 223,5%, допринос 2,0 п.п.), Производња машина и опреме на другом месту непоменуте (мг. раст 23,9%, допринос 1,4 п.п.), Производња моторних возила и приколица (мг. раст 18,3%, допринос 1,3 п.п.), Производња основних фармацеутских производа и препарата (мг. раст 7,6%, допринос 1,2 п.п.) и Производња електричне опреме (мг. раст 6,8%, допринос 0,8 п.п.).

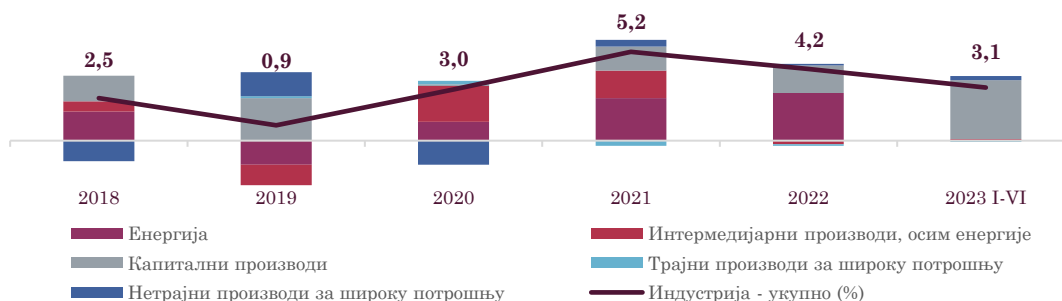
Највећи негативан допринос расту индустријске производње Покрајине у посматраном периоду потекао је од: Производње кокса и деривата нафте (мг. пад 5,8%, допринос -0,9 п.п.), Производње металних производа, осим машина (мг. пад 15,3%, допринос -0,5 п.п.), Производње хемикалија и хемијских производа (мг. пад 10,8%, допринос -0,4 п.п.) и Производње основних метала (мг. пад 6,1%, допринос -0,1 п.п.).

Доприноси међугодишњој стопи раста укупне индустрије Војводине по областима делатности (у п.п.), јануар - јун 2023. године

Посматрано по наменским групама, раст индустријске производње АП Војводине је у периоду јануар - јун 2023. године забележен код Капиталних производа (21,4% мг., допринос 3,5 п.п.), Нетрајних производа за широку потрошњу (мг. раст 0,7%, допринос 0,2 п.п.), Интермедијарних производа, осим енергије (мг. раст 0,3%, допринос 0,1 п.п.), док је пад обима производње забележен код Трајних производа за широку потрошњу (мг. пад 4,9%, допринос -0,05 п.п.) и Енергије (мг. пад 0,1%, допринос од -0,02 п.п.).

Индустрија Војводине по намени (мг. стопе раста у %, доприноси расту у п.п.)

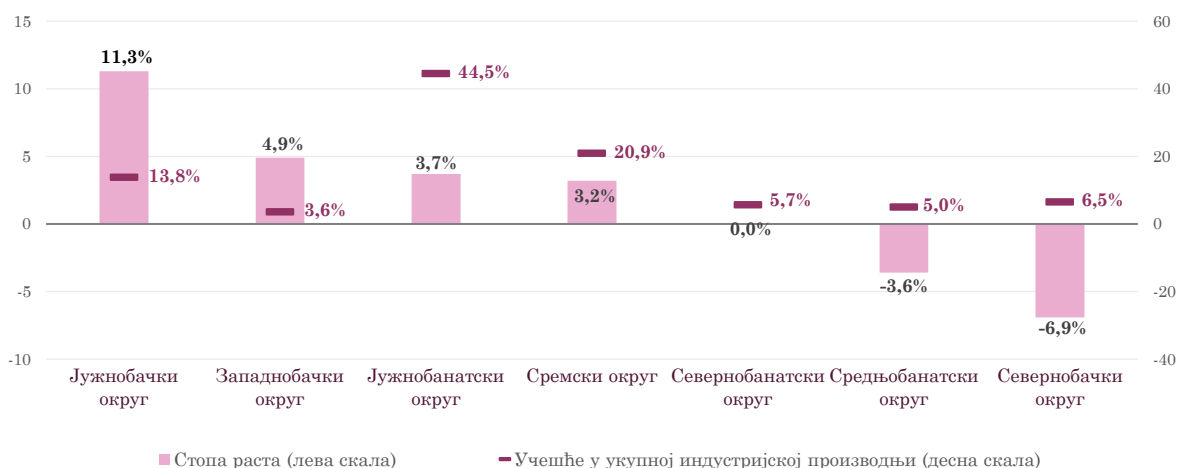
Посматрано по управним окрузима АП Војводине, у првих шест месеци 2023. године, међугодишњи раст индустријске производње је забележен у четири управна округа, Севернобанатски управни округ је задржао исти ниво индустријске производње, док је у преостала два забележено смањење обима индустријске

производње. **Највећи међугодишњи раст забележио је Јужнобачки округ** (11,3%, допринос 1,6 п.п.), а следе Јужнобанатски округ (3,7%, допринос 1,6 п.п.), Сремски округ (3,2%, допринос 0,7 п.п.) и Западнобачки округ (4,9%, допринос 0,2 п.п.). **Међугодишњи пад индустријске производње** забележен је у Севернобачком округу (-6,9% мг., допринос -0,4 п.п.) и Средњобанатском управном округу (-3,6% мг., допринос -0,2 п.п.).

Међугодишње повећање индустријске производње Јужнобачког округа од 11,3%, у периоду јануар - јун 2023. године, највише је подстакнуто повећањем обима **Производње рачунара, електронских и оптичких производа** (мг. раст од 223,5%, допринос 14,6 п.п.). **Смањењу обима индустријске производње у Севернобачком округу** од 6,9% мг. највише је допринело смањење обима **Производње електричне опреме** (мг. пад од 30,7%, допринос -6,0 п.п.).

Индустрија Војводине по окрузима, јануар - јун 2023. године
(мг. стопе раста и учешћа у укупној индустрији)

Посматрано по учешћу у укупној индустријској производњи АП Војводине, у периоду јануар - јун 2023. године, **Јужнобанатски округ има доминантно учешће** од 44,5%, следи Сремски управни округ са учешћем од 20,9% и Јужнобачки управни округ са учешћем од 13,8%. Преостала четири округа заједно учествују у индустријској производњи Војводине са укупно 20,8%.

На крају јуна 2023. године, у односу на јун 2022. године, **залихе готових производа** у индустрији Републике Србије повећане су за 0,6%, а у индустрији АП Војводине за 0,4%. Посматрано по наменским групама, у индустрији АП Војводине смањене су само залихе Капиталних производа (-27,2% мг.), док се код осталих наменских група бележи међугодишње повећање, и то: код Трајних производа за широку потрошњу (22,8%), Енергије, (11,4%), Нетрајних производа за широку потрошњу, (3,3%) и код залиха Интермедијарних производа, осим енергије, раст од 2,3%.

V. ГРАЂЕВИНАРСТВО

Сектор грађевинарства у Републици Србији, у првој половини 2023. године, бележи већу активност међугодишње посматрано - вредност изведених грађевинских радова на територији Републике Србије повећана је за 9,4% док је вредност радова изведених на територији Војводине повећана за 30,9%, у сталним ценама.

Само у другом кварталу 2023. године, у односу на исти квартал прошле године, вредност изведених грађевинских радова на територији Републике Србије повећана је за 17,9%, док је вредност радова изведених на територији АП Војводине повећана за чак 47,1%, у сталним ценама.

Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини је, у првој половини 2023. године, у сталним ценама смањена за 16,9% мг., док је вредност изведених радова на осталим грађевинама повећана за 64,1% мг.

У првих шест месеци 2023. године, у Републици Србији је издато 12.885 грађевинских дозвола, што је за 2,3% мање у односу на исти период 2022. године. Од тога је у АП Војводини издато 4.995 грађевинских дозвола (38,8%), што је за 2,8% мг.

У АП Војводини је у првом полугодишту 2023. године пријављена изградња 4.533 стана (за 15% мање него у истом периоду претходне године).

Грађевинска активност Републике Србије је у првих шест месеци 2023. године, посматрана преко индикатора укупна вредност изведених радова извођача из Републике Србије (и у Србији и у иностранству), забележила раст од 16,4% у текућим ценама, а раст од 9,7% у сталним ценама, у односу на исти период прошле године.

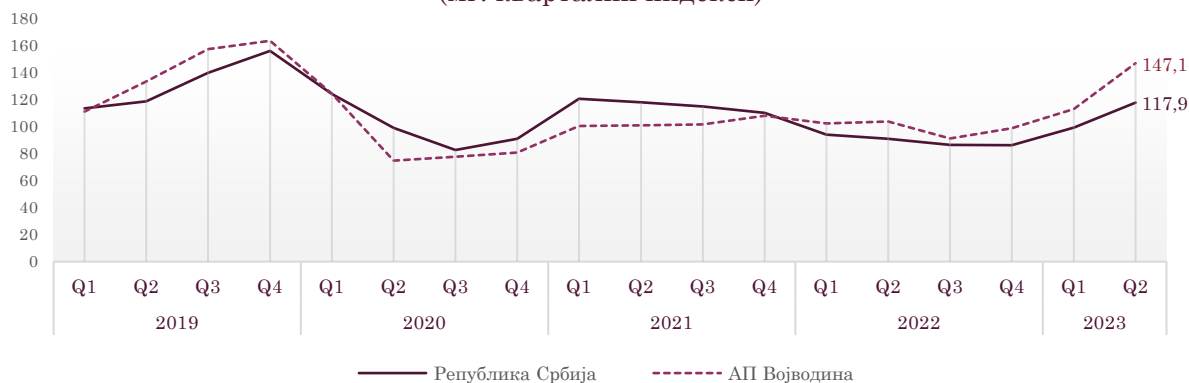
Вредност радова извођача из Републике Србије изведених само у Републици Србији повећана је за 16,1% мг. у текућим ценама, односно за 9,4% мг. у сталним ценама, док је вредност радова извођача из Републике Србије изведених у иностранству повећана у текућим ценама за 28,7% мг., а у сталним ценама за 21,3% мг.

Посматрано према врсти грађевина, у периоду јануар - јун 2023. године, у поређењу са истим периодом 2022. године, у сталним ценама, вредност радова изведених у Републици Србији на зградама смањена је за 3,2%, а на осталим грађевинама повећана за 17,4%.

Само у другом кварталу 2023. године, у односу на исти квартал претходне године, грађевинска активност у Републици Србији, посматрана преко индикатора вредност изведених радова извођача из Републике Србије укупно, повећана је за 21,3% у текућим ценама, односно за 18,1% у сталним ценама. Од укупне вредности грађевинских радова на територији Републике Србије, у другом кварталу 2023. године, изведено је 98,1%, док је преосталих 1,9% изведено на градилиштима у иностранству.

Вредност радова извођача из Републике Србије изведених на територији Републике Србије, у другом кварталу текуће године, порасла је за 21,1% мг. у текућим ценама, а у сталним ценама за 17,9% мг., као последица, пре свега, реализације значајних саобраћајних инфраструктурних пројеката (обилазница око Београда, делови Моравског коридора, железничка пруга Нови Сад - Суботица). С друге стране, вредност радова изведених у иностранству повећана је у текућим ценама за 29,7% мг., а у сталним ценама за 26,3% мг.

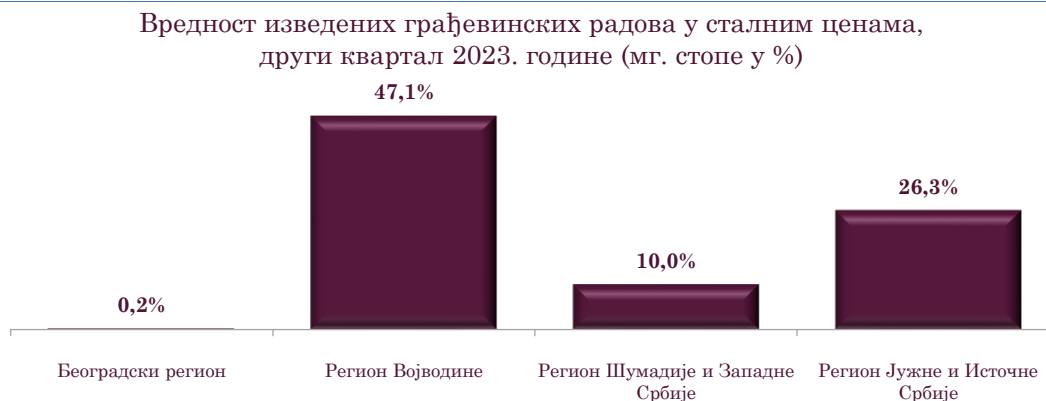
Вредност изведених грађевинских радова у сталним ценама
(мг. квартални индекси)

Посматрано према врсти грађевина, само у другом кварталу 2023. године у односу на други квартал 2022. године, у сталним ценама вредност радова изведених у Републици Србији на зградама повећана је за 13,0% мг., а на осталим грађевинама за 20,8% мг.

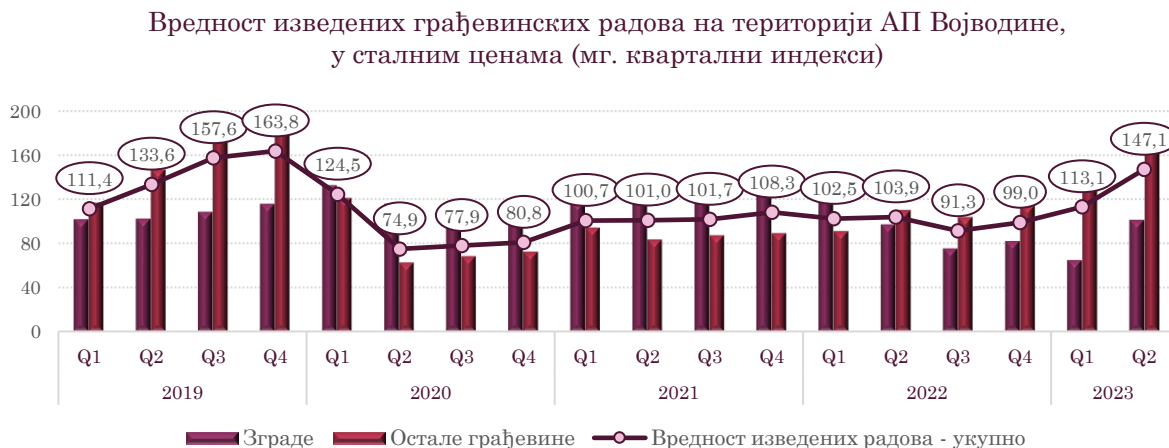
Посматрано према регионима, у другом кварталу 2023. године у односу на исти квартал 2022, вредност изведених радова у сталним ценама, повећана је у свим регионима, и то: у Региону Војводине (за 47,1%), Региону Јужне и Источне Србије (26,3%), у Региону Шумадије и Западне Србије (10,0%) и Београдском региону (0,2%).

У првој половини 2023. године, у односу исти период 2022. године, грађевинска активност АП Војводине забележила је раст од 38,9% у текућим ценама, односно 30,9% у сталним ценама. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини у сталним ценама, смањена је за 16,9%, док је вредност изведених радова на осталим грађевинама повећана за 64,1%.

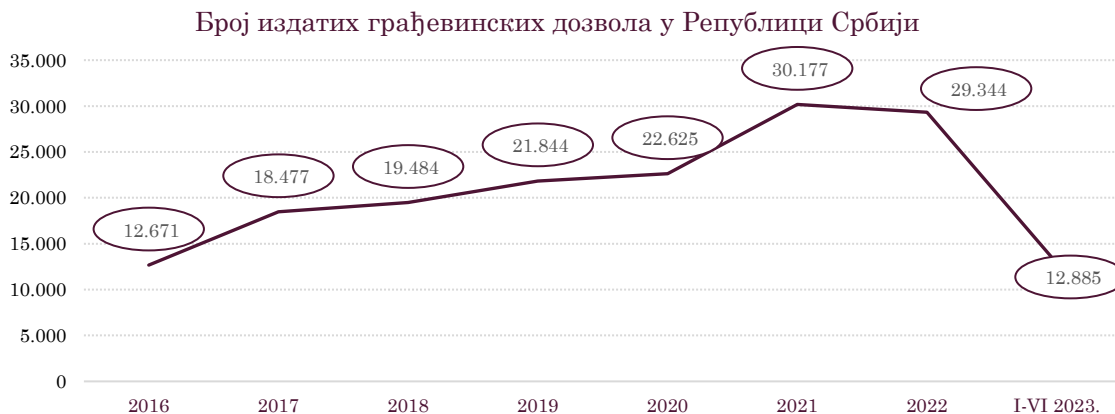
Само у другом кварталу 2023. године, у односу на исти период претходне године, грађевинска активност АП Војводине забележила је раст од 51,1% у текућим, односно раст од 47,1% у сталним ценама. Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама у АП Војводини, у сталним ценама, повећана је за 0,9%, док је вредност радова изведених на осталим грађевинама повећана за 77,4%.

У односу на претходни квартал, вредност изведених грађевинских радова у АП Војводини је у сталним ценама, у другом кварталу 2023. године, била већа за 46,7%, а у односу на просечну вредност изведених радова у 2022. години, повећана је за 23,1%.

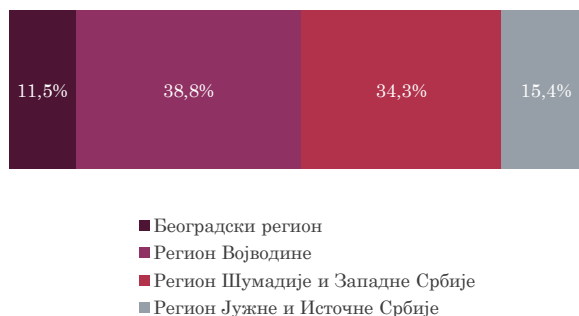

У првих шест месеци 2023. године, у Републици Србији је издато 12.885 грађевинских дозвола, што је за 309 грађевинских дозвола, односно за 2,3% мање у односу на исти период претходне године. Само у јуну текуће године, у Републици Србији је издато 2.579 грађевинских дозвола, што представља повећање од 17,9% у поређењу са истим месецом 2022. године.

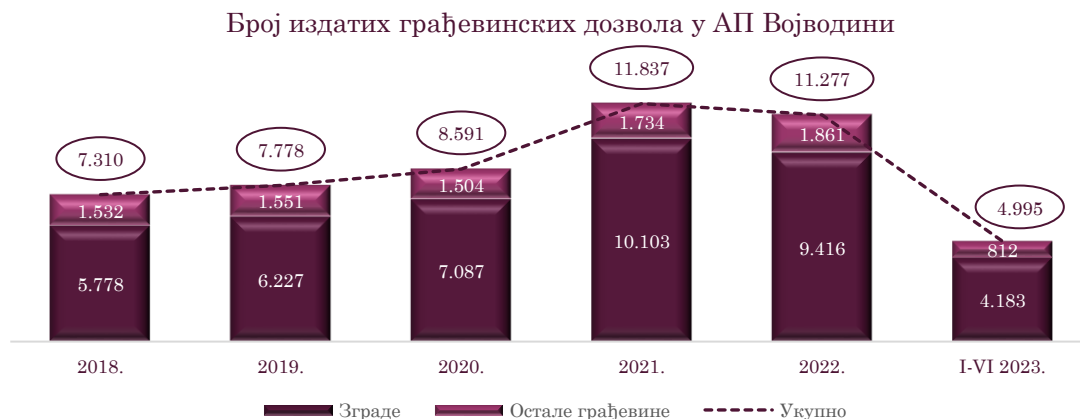

Посматрано по регионима, у првих шест месеци 2023. године, највише грађевинских дозвола издато је у Региону Војводине (4.995, тј. 38,8% укупног броја издатих дозвола), следи Регион Шумадије и Западне Србије (4.419 издатих дозвола или 34,3%), затим Регион Јужне и Источне Србије (1.990 или 15,4%), док је најмањи број издатих грађевинских дозвола у посматраном периоду забележен у Београдском региону (1.481 или 11,5%).

Удео издатих грађевинских дозвола по регионима Републике Србије, јануар - јун 2023. године

У Војводини је у првих шест месеци 2023. године издато за 2,8% грађевинских дозвола мање него у истом периоду 2022. године. Од укупног броја издатих дозвола, 83,7% је издато за зграде, а 16,3% за остале грађевине. Ако се посматрају само зграде, 80% дозвола издато је за стамбене зграде, а 20% за нестамбене зграде, док се код осталих грађевина највећи део издатих дозвола односи на цевоводе, комуникационе и електричне водове (66,6%).

Према грађевинским дозволама издатим током периода јануар - јун 2023. године, у АП Војводини је пријављена изградња 4.533 стана (за 15% мање у односу на исти период 2022. године), просечне површине 76 m² по стану. Највећи број пријављене изградње станова је у стамбеним зградама новоградње (95,5%), и то оним које броје три или више станова (84,6%, просечне површине 63,5 m²), 13,4% станова пријављено за изградњу у стамбеним зградама са једним станом (просечне површине 145,1 m²), а најмање станова (2%) је пријављено за изградњу у стамбеним зградама новоградње које броје два стана (просечне површине 112,8 m²).

Предвиђена вредност радова новоградње у АП Војводини у првих шест месеци 2023. године износила је 80,1% од укупно предвиђене вредности грађевинских радова у АП Војводини у истом периоду. Посматрано према управним окрузима АП Војводине, највећа грађевинска активност очекује се у Јужнобачком округу (30,6%), потом у Сремском округу (28,4%), Јужнобанатском (20,4%), Севернобачком (9,6%), Средњобанатском (4,7%), Западнобачком (4,0%) и Севернобанатском округу (2,3%).

Предвиђена вредност грађевинских радова према управним окрузима АП Војводине и врсти радова, јануар - јун 2023. године (у хиљ. РСД)

VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

Промет робе у трговини на мало у првој половини 2023. године, у односу на исти период 2022. године, смањен је у Републици Србији за 5,1% у сталним ценама, а повећан за 8,5% у текућим ценама.

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, у истом периоду, забележио је смањење од 4,2% у сталним ценама, односно повећање од 10,4% у текућим ценама.

У јуну 2023. године, у односу на исти месец претходне године, остварен је пад промета робе у трговини на мало АП Војводине од 3,8% у сталним ценама, односно раст од 6,8% у текућим ценама.

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало АП Војводине у 2022. години, у јуну 2023. године, промет робе у трговини на мало АП Војводине био је мањи за 1,4% у сталним ценама, односно већи за 9,9% у текућим ценама.

На тржишту Републике Србије у периоду јануар - јун 2023. године, у односу на исти период 2022. године, промет прехранбених и непрехранбених производа реално је смањен за 6,0% и 5,4%, респективно, док је пад промета моторних горива износио 3,2%.

У првој половини 2023. године и даље је актуелан пад у сталним ценама у промету робе у трговини на мало, како у Србији тако и у Војводини. Овај тренд може се видети и у промету прехранбених и непрехранбених производа, као и моторних горива.

Промет робе у трговини на мало у Републици Србији у периоду јануар - јун 2023. године, у односу на исти период 2022. године, повећан је за 8,5% у текућим ценама али инфлација не само да је поништила то повећање, већ реални пад промета износи 5,1%, а само у јуну 2023. у односу на јун претходне године, реално је мањи за 6,0% (у текућим ценама већи за 4,4%).

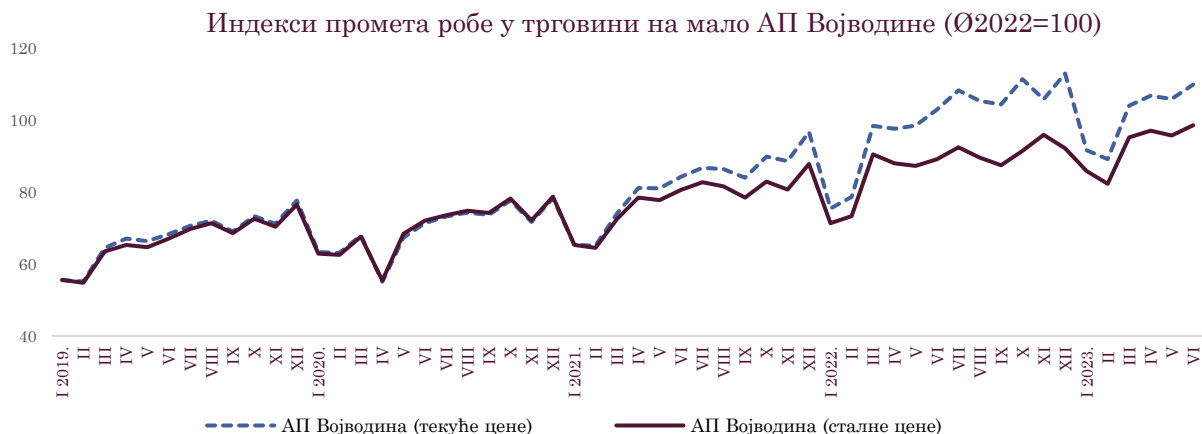
У АП Војводини је промет робе у трговини на мало у првих шест месеци 2023. године међугодишње реално смањен за 4,2% (повећан за 10,4% у текућим ценама), а само у јуну 2023. у односу на јун 2022. године смањен је за 3,8% у сталним ценама (повећан за 6,8% у текућим ценама).

На месечном нивоу, у односу на мај, у јуну 2023. је промет робе у трговини на мало у Републици Србији повећан за 1,0% у сталним ценама (2,0% у текућим ценама), док је на нивоу АП Војводине такође већи за 3,0% у сталним ценама (односно 3,8% у текућим ценама).

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у 2022. години, промет робе у трговини на мало је у јуну 2023. био мањи - у Републици Србији за 3,6% у сталним ценама (већи за 7,2% у текућим ценама), а у АП Војводини такође мањи за 1,4% у сталним ценама (односно већи за 9,9% у текућим ценама).

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, месечни индекси (Ø2022=100)

	Јун 2022.	Јул	Авг.	Септ.	Окт.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун 2023.
Текуће цене	103,0	108,3	105,4	104,4	111,4	105,8	113,0	91,7	89,2	104,0	106,8	105,9	109,9
Сталне цене	89,2	92,5	89,6	87,5	91,5	85,9	92,2	85,9	82,3	95,2	97,1	95,8	98,6

Посматрано по робним групама, на унутрашњем тржишту Републике Србије у периоду јануар - јун 2023. године, у односу на исти период претходне године, смањен је промет свих робних група, у сталним ценама. Промет моторних горива реално је смањен за 3,2%, док је промет прехранбених и непрехранбених производа мањи за 6,0% и 5,4% међугодишње посматрано.

VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

У првих шест месеци 2023. године, у Војводини је укупан број долазака туриста повећан за 2% међугодишње. Од укупног броја туриста 53% су били домаћи, а 47% страни туристи. Број долазака домаћих туриста у Војводини смањен је за 3%, док је број страних туриста повећан за 9% мг.

Број регистрованих ноћења у Војводини је у периоду јануар - јун 2023. године повећан за 4% међугодишње. Половину укупних ноћења су остварили домаћи, а половину страни туристи. Број ноћења домаћих туриста смањен је за 1% мг., а број страних туриста повећан за 9% мг.

Највећи број и долазака и ноћења туриста у Војводини у првој половини 2023. године регистрован је у Граду Новом Саду, и то за 14% долазака више, односно за 10% ноћења више у односу на исти период 2022. године.

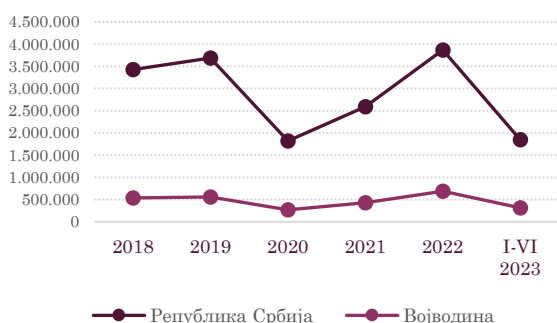
У првих пет месеци 2023. године, девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 896 млн евра и већи је за 23% од девизног прилива оствареног у истом периоду 2022. године.

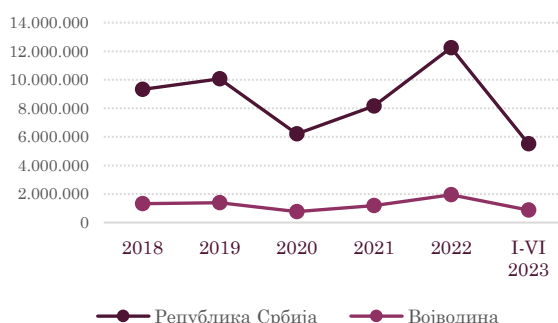
Укупан број туристичких долазака у Србију у периоду јануар - јун 2023. године износио је 1,8 милиона туриста, што је за 14% више у односу на исти период 2022. године. Домаћи туристи су остварили 52% укупних долазака, док су 48% били доласци страних туриста. Укупан број долазака туриста у Војводину у истом периоду износио је 312 хиљада (53% су били доласци домаћих туриста, а 47% доласци страних туриста) и био је већи за 2% у односу на исти период претходне године. Само у јуну 2023, Војводину је посетило 65 хиљада туриста, што је за 6% мање у односу на јун 2022. године.

Укупан број регистрованих ноћења туриста у Републици Србији у првих шест месеци 2023. године износио је 5,5 милиона, што је за 11% више у односу на исти период претходне године. Од укупног броја регистрованих ноћења, 55% су била ноћења домаћих, док су 45% била ноћења страних туриста. Укупан број регистрованих ноћења туриста у Војводини у периоду јануар - јун 2023. године износио је 869 хиљада (50% су била ноћења домаћих туриста, а 50% страних туриста) и већи је за 4% у односу на регистрован број ноћења туриста у истом периоду 2022. године. Само у јуну 2023, у Војводини је регистровано 170 хиљада ноћења туриста, што је за 6% мање у односу на јун претходне године.

Доласци туриста у Републику Србију и Војводину

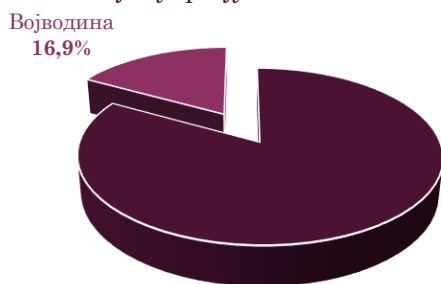
Ноћења туриста у Републици Србији и Војводини

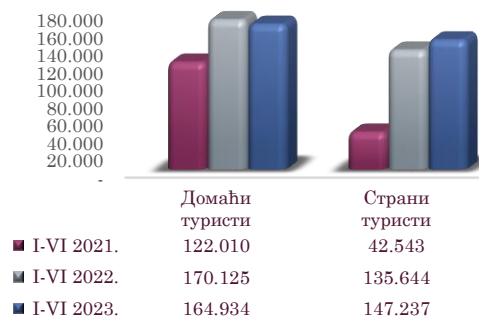
Војводина је у првој половини 2023. године учествовала са **17% у укупним доласцима туриста у Републику Србију**, и то са 17% у доласцима домаћих, односно 16% у доласцима страних туриста.

Број долазака домаћих туриста у Војводини је у периоду јануар - јун 2023. године био за **3% мањи у односу на исти период 2022. године**, а страних туриста за **9% већи него у периоду јануар - јун претходне године**.

Доласци туриста у Србију, јануар - јун 2023.

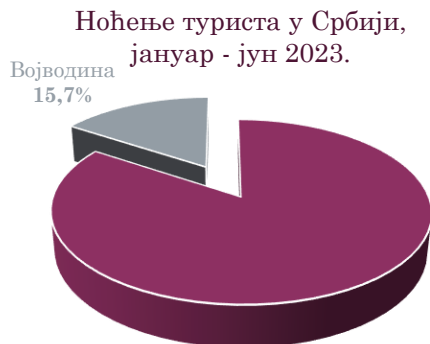
Доласци туриста у Војводину

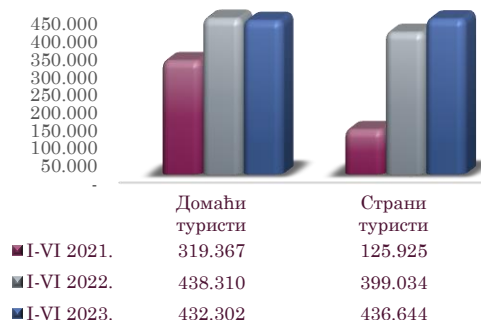

Остварени број ноћења туриста у Војводини у првих шест месеци 2023. године чинио је **16% укупног броја регистрованих ноћења туриста у Републици Србији** у истом периоду, и то **14%** укупно остварених ноћења домаћих туриста, односно **17%** од оствареног броја ноћења страних туриста у Србији у периоду јануар - јун 2023. године.

Број ноћења домаћих туриста у Војводини у периоду јануар - јун 2023. године остварио је међугодишњи пад од 1%, док је број ноћења страних туриста остварио раст од 9% у односу на исти период 2022. године.

Ноћења туриста у Војводини

На нивоу Републике Србије, најфреквентније посећивана туристичка места у првих шест месеци 2023, изражено бројем ноћења туриста, била су **Остала туристичка места**, са 3,2 милиона ноћења (око **58% укупних ноћења**), што је за 15% више него у истом периоду 2022. године. У ову категорију места спадају **Београд** (1,6 милиона ноћења) и већи градови Србије, као што су **Нови Сад** (275 хиљада ноћења), **Суботица** (155 хиљада), **Ниш** (142 хиљаде). Већину посетилаца Београда чинили су страни туристи (86%), а слична ситуација забележена је и у Новом Саду где је око 70% посетилаца било из иностранства.

Планински центри Србије су у посматраном периоду остварили 1,4 милиона ноћења туриста (или око **26% укупног броја ноћења**), што је за 5% више него у истом периоду 2022. године. **Златибор** је привукао највећи број туриста (468 хиљада ноћења), који су у највећем броју били из Србије (78%). На **Копанонику** је остварено 360 хиљада ноћења, од којих је такође већина била из Србије (73%). **Ове две планине су у првој половини 2023. угостиле око 58% укупног броја туриста** који су ноћили у планинским центрима Србије.

Доласци туриста у Србију по
изабраним туристичким местима,
јануар - јун 2023. године

Ноћења туриста у Србији по
изабраним туристичким местима,
јануар - јун 2023. године

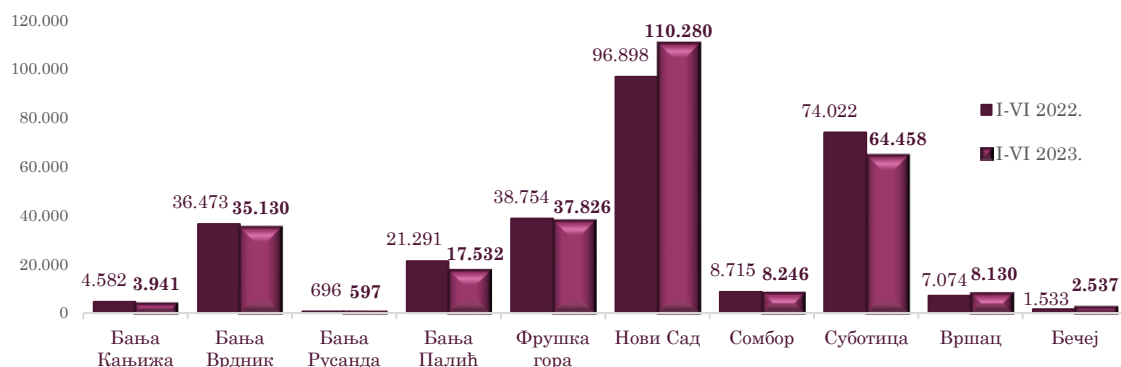

У **Бањским местима Србије**, остварен је око 1 милион ноћења (или око **19% укупних ноћења**), што је за 2% више него у периоду јануар - јун 2022. године. Туристи су већином били из Србије (83%), а најпосећенија је била **Врњачка бања** са 269 хиљада посетилаца. Следе **Сокобања** (205 хиљада), **Бања Врдник** (84 хиљаде) и **Бања Ковиљача** (77 хиљада).

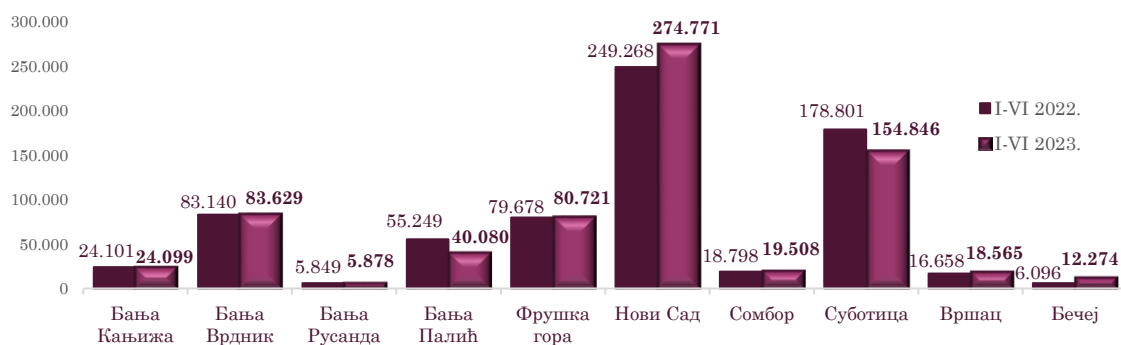
Посматрано по изабраним туристичким местима **Војводине**, у **првој половини 2023. године најпосећенији је био Град Нови Сад**, мерено бројем долазака туриста, где је забележено 110 хиљада долазака туриста, за 14% више него у истом периоду 2022. године, при чему су већину посетилаца чинили страни туристи (61%).

Доласци туриста по изабраним туристичким местима Војводине

Највише ноћења у Војводини у првих шест месеци 2023. регистровано је такође у Новом Саду, тј. 275 хиљада ноћења, за 10% више него у истом периоду 2022. године. Већину посетилаца чинили су страни туристи (70%). У свим местима у групи изабраних у Војводини је у првој половини 2023. године забележен пораст броја ноћења туриста у односу на исти период 2022, осим у Бањи Палић, где је забележено смањење броја остварених ноћења, за 27% мг. Према подацима РЗС-а, у **Новом Саду је само у јуну** забележено 22 хиљаде долазака туриста и 49 хиљада ноћења.

Ноћења туриста по изабраним туристичким местима Војводине

Посматрано према земљи порекла страних туриста, Србију су у периоду јануар - јун 2023. године, мерено бројем долазака, у **највећем броју посетили туристи из Руске Федерације** (око 85 хиљаде долазака, што је за 83% више него у истом периоду 2022. године), а мерено бројем регистрованих ноћења туриста, **најбројнији су били такође туристи из Руске Федерације** (око 346 хиљада ноћења, што је за 55% више у односу на исти период претходне године).

Посматрано на нивоу Војводине, међу страним туристима, **највећи број долазака у првих шест месеци 2023. године остварили су туристи из Босне и Херцеговине** (око 16 хиљада долазака), а највећи број ноћења забележили су **туристи из Руске Федерације** (око 73 хиљаде ноћења).

Укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији у првих пет месеци 2023. године износио је 896 млн евра и већи је за 169 млн евра или 23% у односу на девизни прилив остварен у првих пет месеци 2022. године.

Цене угоститељских услуга у Србији су у првих шест месеци 2023. године у односу на исти период 2022. у просеку порасле за 17%, а највећи раст су забележиле цене преноћишта (за 21% мг.). У Војводини су у периоду јануар - јун 2023. године, у односу на исти период 2022. године, цене угоститељских услуга порасле у просеку за 18%. Највећи раст у Војводини забележиле су цене хране (21% мг.) и цене безалкохолних и алкохолних пића (18% и 15% мг., респективно), док су цене преноћишта порасле за 4% мг.

Индекси цена угоститељских услуга у Републици Србији и Војводини

	Република Србија			Војводина		
	VI 2023 V 2023	VI 2023 VI 2022	I-VI 2023 I-VI 2022	VI 2023 V 2023	VI 2023 VI 2022	I-VI 2023 I-VI 2022
УКУПНО	101,5	115,7	116,5	100,8	114,5	118,0
Храна	100,9	115,0	116,6	100,5	116,4	121,2
Алкохолна пића	101,1	110,6	113,0	101,8	113,4	114,7
Безалкохолна пића	101,5	113,8	114,9	100,6	115,5	118,4
Преноћишта	103,5	123,9	120,8	100,7	103,7	104,4

VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

У периоду јануар - јун 2023. године, укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине износила је 11,2 млрд евра, што је за незнатних 0,9% мање од спољнотрговинске робне размене остварене у истом периоду 2022. године.

Извоз је остварен у вредности од 4,8 млрд евра (раст од 5,5% мг.), а увоз у вредности од 6,4 млрд евра (пад од 5,1% мг.). Дефицит у размени је износио 1,6 млрд евра.

Прерађивачка индустрија је сектор са доминантним учешћем како у извозу (94,8%), тако и у увозу АП Војводине (55,4%) у првих шест месеци текуће године. У увозу се истиче и сектор Рударство, са учешћем од 27,1% у посматраном периоду.

Водећи извозни производ АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. године су Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила (5,7% укупног извоза), а увозни Гас природни у гасовитом стању (13,7% укупног увоза).

Најзначајнији спољнотрговински партнер АП Војводине у првој половини 2023. је Немачка, како у извозу (20,5% укупног војвођанског извоза), тако и у увозу (14,7% укупног увоза).

VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Производна и географска диверсификација, као и извозно оријентисане инвестиције, допринеле су отпорности спољне трговине, упркос глобалној кризи. У 2022. дошло је до интензивног раста извоза робе који је био вођен растом извоза прерађивачке индустрије и рударства, што представља наставак повољних трендова из 2021. године. Укупан обим спољнотрговинске робне размене у 2022. години износио је 66,6 млрд евра и био је за 31,1% већи у односу на 2021. годину. У 2022. години је, поред тога, остварен дефицит спољнотрговинске робне размене од 11,4 млрд евра, од чега се три четвртине односи на дефицит у размени енергентима.

У првој половини 2023. године, Република Србија је остварила спољнотрговинску робну размену у укупном износу од 33,2 млрд евра, што је за незнатних 0,8% више него у истом периоду претходне године.

Укупна вредност извоза робе Републике Србије у првих шест месеци 2023. године износила је 14,6 млрд евра, што је за 9,4% више у односу на исти период претходне године. Међугодишњем расту робног извоза првенствено је допринео извоз електричне енергије, као и прерађивачке индустрије (где захваљујући континуираном расту извозних капацитета већина грана наставља да бележи раст, упркос смањеној екстерној тражњи). С друге стране, увезено је робе у вредности од 18,6 млрд евра, што је за 5,0% мање него у истом периоду 2022. Пад увоза је последица мањег увоза средстава за репродукцију (енергената али и опреме).

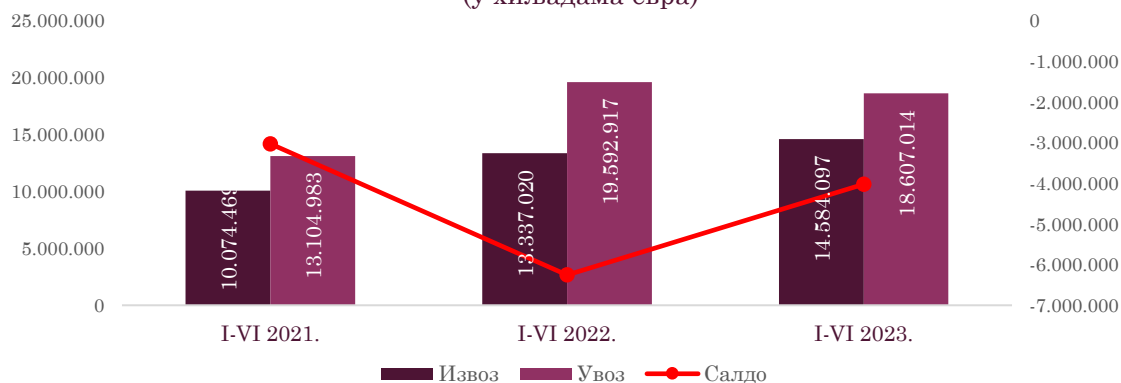
У периоду јануар - јун 2023. године, Република Србија је забележила спољнотрговински дефицит у вредности од 4,0 млрд евра, који је за 35,7% мањи од дефицита забележеног у истом периоду претходне године. Наставак раста извоза и пад увоза одразили су се на повећање покривености робног увоза извозом. Покривеност увоза извозом у Републици Србији у првих шест месеци је повећана на 78,4% (у истом периоду претходне године је износила 68,1%).

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

*у 000 евра

Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-VI 2023.	14.584.097	109,4	18.607.014	95,0	33.191.110	100,8	-4.022.917
I-VI 2022.	13.337.020	132,4	19.592.917	149,5	32.929.937	142,1	-6.255.897
2022.	27.604.715	126,3	39.008.735	134,8	66.613.450	131,1	-11.404.021
2021.	21.858.887	128,2	28.937.706	126,0	50.796.593	127,0	-7.078.819

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије
(у хиљадама евра)

На повећање укупног извоза у периоду јануар - јун 2023. године највише су утицали **раст од 9,6% у извозу сектора Прерађивачке индустрије**, носиоца укупне извозне активности са учешћем од 85,2% у укупном извозу, али и **раст од 179,5% извоза сектора Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром** (који чини 5,6% укупног извоза у истом периоду).

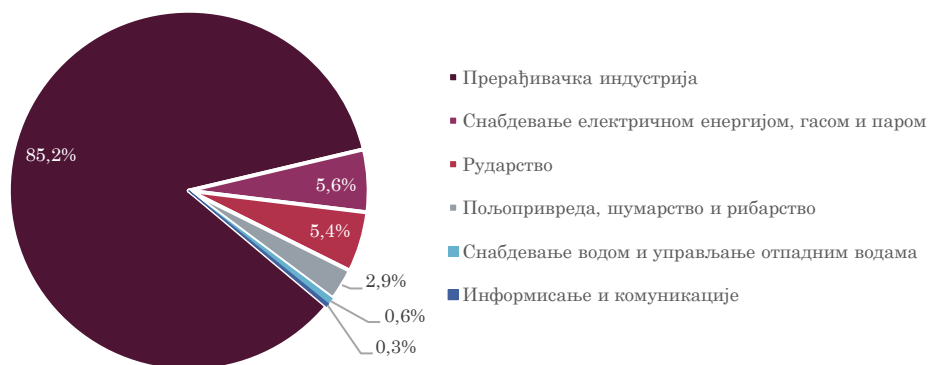
Извоз Прерађивачке индустрије у првих шест месеци износио је 12,4 млрд евра и вредносно је повећан за 1,1 млрд евра међугодишње (укупан извоз Републике Србије је повећан за 1,2 млрд евра). Раст извоза је забележен у **17 од укупно 23 области** Прерађивачке индустрије у посматраном периоду, а највећи допринос расту је потекао од извоза електричне опреме, моторних возила и приколица и осталих машина и опреме. Извоз **електричне опреме**, области са појединачно највећом вредношћу извоза (1,6 млрд евра), остварио је кумулативни раст од 28,7% мг, са учешћем у укупном извозу од 12,8% у посматраном периоду. Извоз **моторних возила и приколица** (вредност извоза 1,5 млрд евра) је забележио кумулативни раст од 27,4% мг., уз учешће од 11,8% у укупном извозу, док извоз **машина и опреме** (вредност извоза 1,0 млрд евра), са учешћем у укупном извозу од 8,1%, бележи кумулативни раст од 39,0%. С друге стране, извоз **основних метала** наставио је да се смањује (чему је допринела смањена производња у железари у Смедереву).

Сектор **Снабдевање електричном енергијом бележи највећи раст учешћа у укупном извозу**, са 2,2% у првој половини 2022. године, на 5,6% у истом периоду текуће године. Целокупна вредност извоза овог сектора односи се на извоз Електричне енергије (вредност извоза у посматраном периоду износи 820,5 млн евра).

Рударство у Србији је у посматраном периоду забележило извоз у вредности од 789,5 млн евра и **смањење вредности извоза од 11,7% мг.**, пре свега услед смањеног извоза **руде метала**, који чини 98,5% извоза целокупног сектора Рударство.

Сектор **Пољопривреда, шумарство и рибарство Републике Србије је у односу на период јануар - јун 2022. године забележио највеће смањење вредности извоза, и то за 36,2%**, највише услед смањене вредности извоза кукуруза (осим семенског), али и смањења извоза пшенице и јабука. У првих шест месеци 2023. године, учешће поменутог сектора у укупном извозу износи 2,9% и у односу на исти период претходне године је смањено (4,9% у истом периоду 2022).

Извоз Републике Србије по секторима делатности,
јануар - јун 2023. године

Посматрано по артиклима, у првој половини 2023. године из Републике Србије је највише извезено Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила, у вредности од 855,6 млн евра, где је забележена за 22,7% већа вредност извоза у поређењу са истим периодом претходне године. Извоз Електричне енергије налазио се на другом месту и забележио је највеће повећање вредности извоза од 179,5% мг., док се извоз Руда бакра и концентрата, налазио на трећем месту са међугодишњим смањењем извоза од 11,3%.

Најзаступљенији производи у извозу Републике Србије

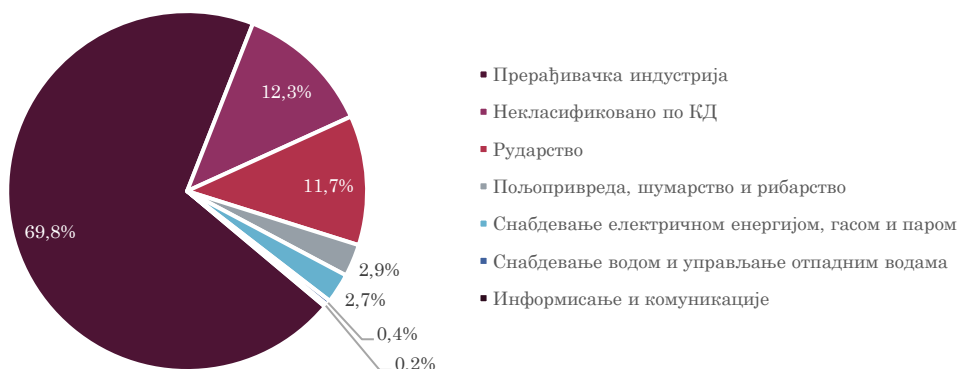
Назив производа	2022.			I-VI 2023.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I – VI 2023 I – VI 2022
УКУПНО	7.108	врста производа		6.577	врста производа	
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	1.432.571	5,2%	119,3	855.633	5,9%	122,7
Електрична енергија	856.113	3,1%	233,5	820.547	5,6%	279,5
Руде бакра и концентрати	1.679.670	6,1%	229,5	743.790	5,1%	88,7
Гуме спољне пнеуматске, нове за путничке аутомобиле	632.711	2,3%	120,0	327.804	2,2%	103,7
Препарати за прање и чишћење, за малопродају	452.665	1,6%	128,9	207.431	1,4%	99,6

На кретање укупног увоза Републике Србије у периоду јануар - јун 2023. године највише је утицао пад увоза Прерађивачке индустрије од 6,1% мг., који чини 69,8% укупног увоза, и смањење увоза сектора Рударство од 10,9% мг., који чини 11,7% укупног увоза у посматраном периоду.

Прерађивачка индустрија је у првих шест месеци 2023. године забележила смањење вредности увоза у 14 од укупно 23 области делатности. Смањењу увоза Прерађивачке индустрије Републике Србије највише је допринело **смањење увоза хемикалија и хемијских производа** од 14,8% мг. (са учешћем у укупном увозу од 12,8%), потом **кокса и деривата нафте** (пад од 45,2% мг. и учешће 3,0%) и **основних метала** (пад од 14,4% мг. и учешће 9,6% у укупном увозу).

Вредност увоза сектора Рударство у првој половини 2023. године износи 2,2 млрд евра, што представља учешће од 11,7% у укупном увозу и међугодишње смањење вредности увоза од 264,6 млн евра. Пад увоза Рударства је највећим делом проузрокован **падом увоза сирове нафте и природног гаса** од 21,7% мг., групе која чини 78,6% увоза целокупног сектора.

Увоз Републике Србије по секторима делатности,
јануар - јун 2023. године

Посматрано по артиклима, у периоду јануар - јун 2023. године, у увозу Републике Србије, поред Неразврстане робе по ЦТ³, највише су заступљени **Гас природни у гасовитом стању** (4,7% укупног увоза) и **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова** (4,5%). Србија је у првих шест месеци 2023. увезла гаса у вредности од 874,7 млн евра, што је смањење вредности увоза у односу на исти период прошле године (за 20,4% мг.), а посматрано количински увезено је за 7,3% мање гаса. Гас се увозио из Русије (90,0%) и Мађарске (10,0%). Када је реч о увозу **нафте**, у првој половини 2023. године је у Републику Србију увезено у вредности од 829,4 млн евра, што је мање за 23,1% мг., а посматрано количински увезено је 13,6% више у односу на исти период 2022, те се може приметити да је дошло до смањења цене нафте. Нафта се и даље у највећој мери увозила из Ирака (55,3%), али су се у увозним земљама појавили и Казахстан (13,0%), Нигерија (12,7%) и Либија (10,9%). **Електрична енергија** је са оствареном вредношћу увоза од скоро 500 млн евра остварила међугодишње смањење од 39,7%, првенствено због смањеног увоза из Босне и Херцеговине, Мађарске и Бугарске.

Најзаступљенији производи у увозу Републике Србије

Назив производа	2022.			I-VI 2023.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 2021	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I - VI 2023 I - VI 2022
УКУПНО	8.360 врста производа			7.958 врста производа		
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	3.064.617	7,9%	129,9	1.548.907	8,3%	110,9
Гас природни у гасовитом стању	1.634.366	4,2%	382,8	874.701	4,7%	79,6
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	2.175.517	5,6%	191,1	829.407	4,5%	76,9
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	1.186.951	3,0%	151,0	725.973	3,9%	140,2
Електрична енергија	1.574.410	4,0%	331,5	498.929	2,7%	60,3

Извоз Србије највише се ослања на тражњу Европске уније (ЕУ) и региона. У првих шест месеци 2023. године највећи део извоза пласиран је на тржиште ЕУ (око 64%), затим на тржиште ЦЕФТА и земаља евроазијске уније. Највећи део увоза потиче из земаља ЕУ (готово 57%), из земаља евроазијске уније и ЦЕФТЕ. Република Србија је у периоду јануар - јун 2023. године забележила **робни извоз у 177 различитих земаља света, односно увоз из 204 земље.**

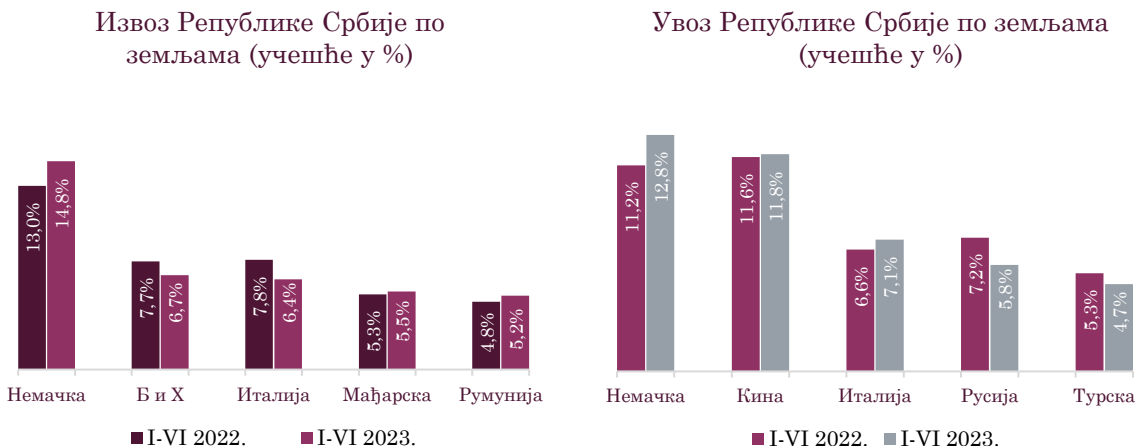
Најзначајније извозно тржиште Републике Србије у периоду јануар - јун 2023. године је, традиционално, Немачка (14,8% укупног извоза). Међугодишње, у оквиру групе од првих пет извозних земаља, извоз је највише повећан у Немачку (за 24,0% мг.), затим у Румунију (за 18,8% мг.) и Мађарску (за 13,8% мг.), док је извоз у Босну и Херцеговину и Италију смањен, за 4,4% и 10,0%, респективно. Збирно је извоз у првих пет земаља повећан за 9,4% међугодишње. **Извоз у првих пет земаља чинио је 38,7% укупног извоза Републике Србије у првих шест месеци 2023. године.**

Земље из којих је Република Србија бележила највећи увоз у првом кварталу 2023. године су Немачка (12,8% укупног увоза) и Кина (11,8%). У поређењу са истим периодом претходне године, **вредност увоза из Немачке је престигла вредност увоза из Кине**, те је Немачка поново постала земља из које се највише

³ На основу Методологије статистике спољне трговине која врши обраду по општем систему трговине, појам Неразврстана роба по ЦТ обухвата следеће: војна роба, роба у складиштењу и роба у слободној зони за коју још није одређена царинска тарифа и делови за моторна возила и делови за авионе који се увозе или извозе уз основно средство.

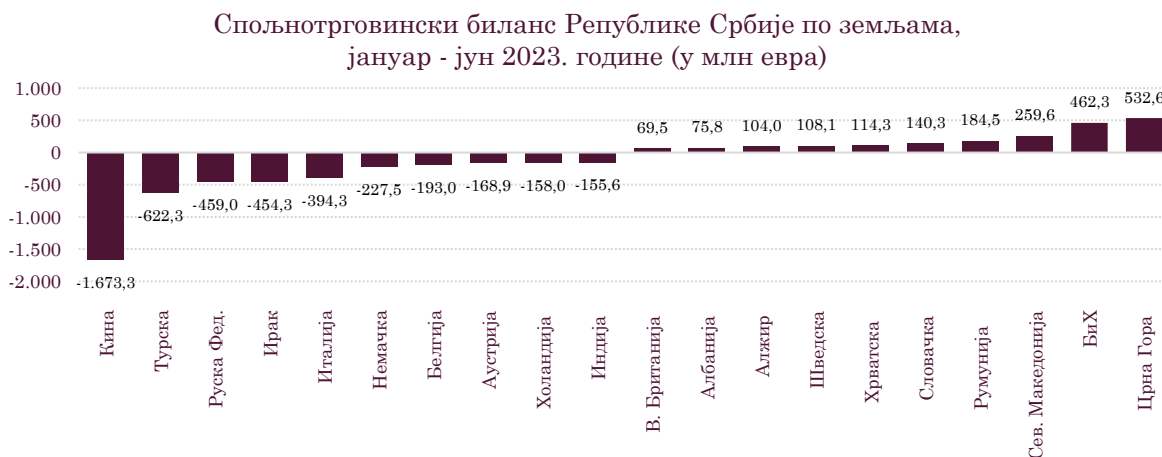

увози у Србију. Највећи међугодишњи раст вредности увоза забележен је из Немачке (за 9,0%) док је највећи пад вредности увоза забележен из Руске Федерације (за 24,4%). Збирно гледајући, увоз из првих пет земаља је смањен за 4,4% у односу на увоз у истом периоду 2022. године. **Увоз из првих пет земаља чинио је 42,2% укупног увоза Републике Србије у периоду јануар - јун 2023.**

Позитиван спољнотрговински салдо у првих шест месеци 2023. године, односно суфицит у размени, у највећем износу Република Србија је остварила са Црном Гором (у вредности од 532,6 млн евра). У Црну Гору је извезено највише прехранбених производа (16,8%) и електричне енергије (13,9%).

С друге стране, **највећи негативан спољнотрговински салдо, односно дефицит је забележен у трговини са Кином (-1,7 млрд евра) и Турском (-622,3 млн евра). Увоз из Кине се највише састојао од неklasификованих производа по КД (17,8%), непоменутих машина и опреме (16,9%), као и увоза рачунара, електронских и оптичких производа (16,7% укупног увоза из Кине). Са Турском, негативан спољнотрговински салдо резултат је високе вредности увоза основних метала, електричне опреме и текстила.**

Посматрано према привредним субјектима, према последњим званичним подацима који се односе на период јануар - јул 2023. године, на месту највећег извозника Републике Србије налази се **Serbia Zijin Mining**, а следе **Serbia Zijin Bor Copper** и **HBIS GROUP Serbia Iron & Steel**. У првих седам месеци 2023. године, **укупна вредност извоза петнаест највећих извозника Републике Србије износила је 4,2 млрд евра.**

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Петнаест највећих извозника Републике Србије у периоду јануар - јул 2023. године

Назив извозника	Седиште	Вредност извоза (млн евра)
Serbia Zijin Mining D.O.O.	Брестовац	631,2
Serbia Zijin Bor Copper	Бор	427,5
HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o.	Београд	374,3
Tigar Tyres d.o.o.	Пирот	292,7
LEONI Wiring Systems Southeast d.o.o.	Прокушље	292,2
ZF Serbia D.O.O.	Панчево	288,2
SCM POWER d.o.o.	Београд	264,8
Društvo za trgovinu ROBERT BOSCH d.o.o.	Београд	256,4
Henkel Srbija	Београд	246,8
Yura Corporation d.o.o.	Рача	227,0
Naftna Industrija Srbije a.d.	Нови Сад	201,1
Hemofarm a.d.	Вршац	199,0
Philip Morris Operations a.d.	Ниш	171,1
GORENJE DOO	Ваљево	169,4
MINTH AUTOMOTIVE Europe d.o.o.	Лозница	168,5

Посматрано према наменским групама, Република Србија је у посматраном периоду **највише извозила и увозила интермедијарне производе** (41,6% укупног извоза и 34,7% укупног увоза). Највећи утицај на кретање укупног извоза имао је раст извоза капиталних производа, од 30,6%, и енергије, од 52,7% мг. На кретање укупног увоза, највећи негативан утицај је имало смањење увоза енергената.

Посматрано по регионима, **Војводина има највеће учешће у извозу Републике Србије у првих шест месеци 2023. године (32,8%),** док се по вредности оствареног увоза налази на другом месту (34,2%), након Београдског региона (42,2%).

Извоз и увоз Републике Србије по регионима,
јануар - јун 2023. године (учешће %)

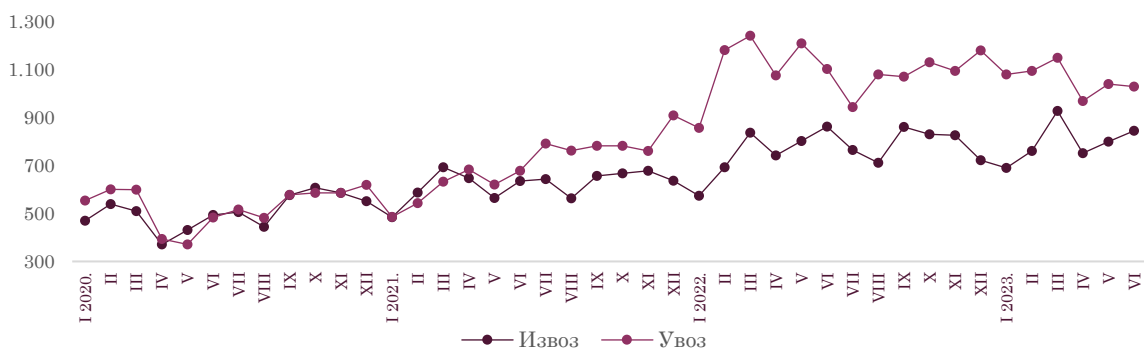

VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, након путање раста током фебруара и марта 2022. године бележила је **променљиво кретање. У првом кварталу 2023. године и извоз и увоз, из месеца у месец остварују раст,** с тим да је раст извоза прогресивнији. **У априлу 2023. године долази до пада и на извозној и на увозној страни,** да би након тога извоз бележио раст а увоз променљиво кретање.

Кретање извоза и увоза АП Војводине по месецима (у млн евра)

Укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. године износила је 11,2 млрд евра (33,6% укупне размене Републике Србије у истом периоду), што је за незнатних 0,9% мање од робне размене остварене у истом периоду 2022. године.

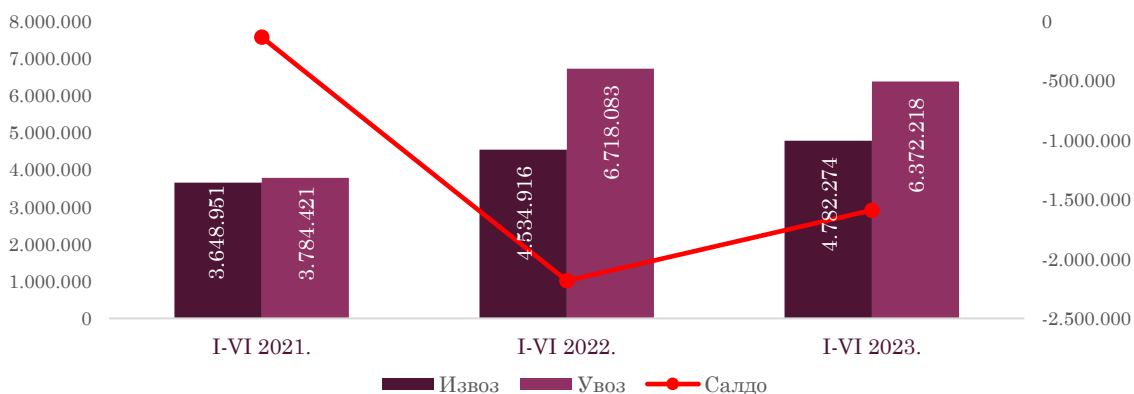
Укупна вредност извоза робе у Војводини је у првих шест месеци 2023. године износила 4,8 млрд евра (32,8% укупног извоза Србије у истом периоду), што је за 5,5% више од вредности извоза у истом периоду претходне године, док је увоз реализован у вредности од 6,4 млрд евра (34,2% укупног увоза Србије), што је за 5,1% мање у односу на увоз у периоду јануар - јун 2022. године.

Из спољнотрговинске робне размене АП Војводине је у периоду јануар - јун 2023. године забележен дефицит у вредности од 1,6 млрд евра, 27,2% мањи од дефицита забележеног у истом периоду 2022. године. **Покривеност увоза извозом у спољнотрговинској робној размени АП Војводине је у првој половини 2023. године износила 75,0%** и због раста извоза уз истовремени пад увоза већа је него у истом периоду претходне године када је износила 67,5%.

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

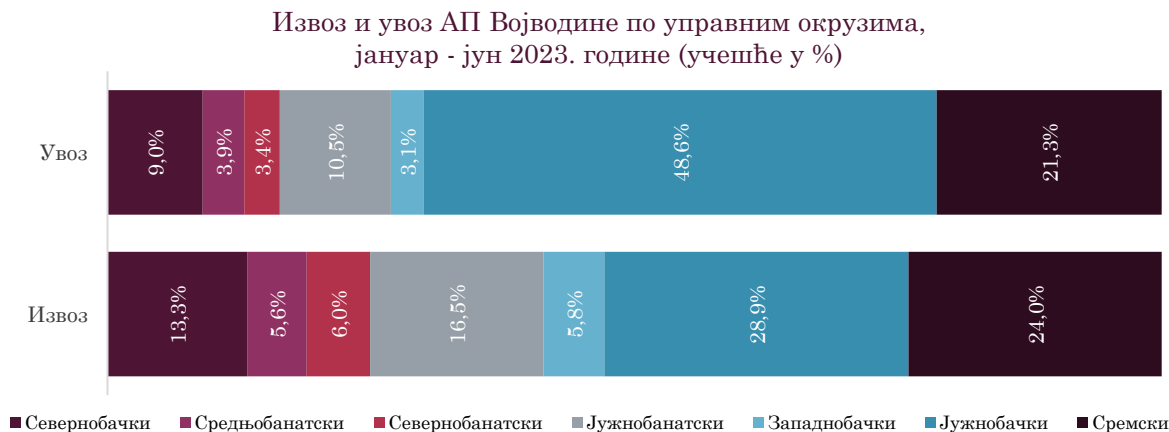
Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-VI 2023.	4.782.274	105,5	6.372.218	94,9	11.154.492	99,1	-1.589.944
I-VI 2022.	4.534.916	124,3	6.718.083	177,5	11.252.999	151,4	-2.183.167
2022.	9.265.913	123,1	13.150.260	152,7	22.416.173	138,9	-3.884.347
2021.	7.526.643	123,6	8.612.676	135,2	16.139.319	129,5	-1.086.033

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине (у хиљадама евра)

Посматрано по управним окрузима, доминантно учешће у спољнотрговинској робној размени АП Војводине у првих шест месеци 2023. године има Јужнобачки округ (28,9% у извозу, а нешто мање од половине укупног увоза АП Војводине, тачније 48,6%). На другом месту се налази Сремски округ, са учешћем од 24,0% у извозу, односно 21,3% у увозу.

Спољнотрговинска робна размена, по економској намени Европске уније

Посматрано по економској намени ЕУ⁴, из АП Војводине су се током периода јануар - јун 2023. године, традиционално, највише извозили Интермедијарни производи (38,9%). На другом месту био је извоз Капиталних производа, са учешћем од 26,7%, док је на трећем месту извоз групе Нетрајних производа за широку потрошњу, са учешћем од 21,0%. Преостале три групе имале су појединачно учешће мање од по 10,0% у укупном извозу АП Војводине у посматраном периоду.

Структура извоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-VI 2023.

Међугодишње, највише је повећан извоз Капиталних производа (за 43,1%), док је највише смањен извоз Енергената (за 49,0%).

У структури увоза АП Војводине у првој половини 2023. године, најзначајнији је увоз Интермедијарних производа (30,8%) и Енергената (27,5%).

⁴ Главне индустријске групације према економској намени: <https://www.stat.gov.rs/media/2635/indnamenaip2010.pdf>

На трећем месту је увоз групе Некласификовано по намени ЕУ, са учешћем од 17,5%, а затим следи увоз Капиталних производа (13,6%) и потом увоз Нетрајних производа за широку потрошњу (9,6%). Увоз Трајних производа за широку потрошњу учествује са 0,9% у укупном увозу АП Војводине у посматраном периоду.

У поређењу са истим периодом 2022. године, највише је повећан увоз групе Некласификовано по намени ЕУ (за 34,4%), док је највеће смањење забележио увоз Енергената (23,6%). Увоз Енергената АП Војводине чинио је 61,3% укупног увоза Енергената Републике Србије у посматраном периоду.

Структура увоза АП Војводине по економској намени ЕУ, I-VI 2023.

Спољнотрговинска робна размена, по Класификацији делатности (КД 2010)

Прерађивачка индустрија је у периоду јануар - јун 2023. године чинила највећи део извоза АП Војводине (94,8%), уз повећање вредности извоза за 10,3% у односу на исти период 2022. године. Раст извоза је остварен у 16 од 23 области прерађивачке индустрије, које чине 82,8% укупног извоза прерађивачке индустрије у Војводини, а 78,5% укупног војвођанског извоза у посматраном периоду. Највећи утицај на раст извоза прерађивачке индустрије АП Војводине имао је извоз **моторних возила и приколица** (област са вредношћу извоза од готово 493 млн евра), који је остварио кумулативни раст од 44,9%, са повећаним учешћем у укупном војвођанском извозу на 10,3% (7,5% у истом периоду 2022). Извоз **непоменутих машина и опреме** је забележио кумулативни раст од 40,0% и вредност извоза од 522,8 млн евра, са повећаним учешћем у укупном војвођанском извозу са 8,2% (период јануар - јун 2022) на 10,9% у посматраном периоду. Значајан допринос расту извоза прерађивачке индустрије у Војводини имао је и извоз **електричне опреме**, са вредношћу извоза од 713,8 млн евра и учешћем у укупном извозу од 15,7%, који је забележио кумулативан међугодишњи раст од 25,0%.

Пољопривреда, шумарство и рибарство је сектор делатности који је био на другом месту према вредности оствареног извоза у Војводини у првих шест месеци 2023. године и чинио је 4,2% укупног извоза АП Војводине (8,4% у истом периоду 2022), уз међугодишње смањење вредности извоза од 47,2%, пре свега услед смањене вредности извоза кукуруза (осим семенског) за 120 млн евра, односно 80,0% мање (или за 425 хиљада тона мање у односу на прву половину 2022. године), узроковано првенствено мањим извозом у Румунију и Италију. Остали сектори делатности имали су појединачно учешће мање од по 1% у укупном извозу АП Војводине, у периоду јануар - јун 2023. године.

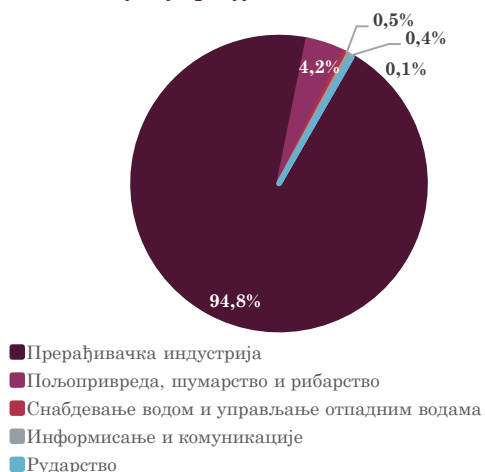
На међугодишње кретање вредности робног увоза АП Војводине у првих шест месеци 2023. године највише је утицало **смањење увоза сектора Рударство** (за 21,2%), који чини 27,1% укупног војвођанског увоза и **смањење увоза сектора Прерађивачке индустрије** (за 4,3%), који чини 55,4% укупног војвођанског увоза у истом периоду.

Посматрано по секторима делатности, на првом месту у увозу је био сектор **Прерађивачке индустрије** са оствареним увозом од **3,5 млрд евра**. **Смањење увоза** Прерађивачке индустрије АП Војводине је **забележено у 14 од укупно 23 области делатности**, при чему су на укупно кретање увоза Прерађивачке индустрије АП Војводине највећи негативан допринос имали **пад увоза хемикалија** од 18,6% мг. (са учешћем у укупном војвођанском увозу од 7,0%) и **пад увоза основних метала** (од 14,7% мг. и учешће од 5,9%). С друге стране, највећи позитиван допринос на кретање увоза поменутог сектора имали су **раст увоза електричне опреме** (за 16,9% мг. са учешћем у укупном увозу АП Војводине од 6,7%) и **раст увоза прехранбених производа** (раст од 10,9% мг. и учешће од 5,8%).

Сектор Рударство у АП Војводини је у првих шест месеци 2023. године забележио увоз у вредности од 1,7 млрд евра и остварио је међугодишње смањење увоза од 21,2%. Пад увоза Рударства у Војводини је највећим делом проузрокован **смањењем од 21,7% у увозу сирове нафте и природног гаса**, групе која чини 98,7% увоза целокупног Рударства у Војводини. Количински је увезено за 4,6% више у односу на исти период 2022, што указује на **смањену увозну цену нафте и гаса** у посматраном периоду.

Сектор **Некласификовано по КД**, са учешћем од 13,8%, је био на трећем месту у увозу АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. године, док је увоз **Пољопривреде, шумарства и рибарства** био на четвртном месту, са учешћем од 3,3% и растом од 35,7% у односу на исти период претходне године.

Структура извоза АП Војводине, јануар - јун 2023. године

Структура увоза АП Војводине, јануар - јун 2023. године

Посматрано по областима делатности, највеће учешће у извозу АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. године су имале управо области прерађивачке индустрије, и то пре свега **Производња електричне опреме (14,9% укупног војвођанског извоза)** и **Производња прехранбених производа (12,6%)**. У групи од првих десет области делатности у извозу АП Војводине, осим области прерађивачке индустрије, истиче се и пољопривредна производња, лов и услужне делатности (4,2% укупног војвођанског извоза).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Водеће делатности у извозу АП Војводине, јануар - јун 2023.
(кумулативно учешће 76,8% у укупном извозу)

У увозу АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. године доминирао је увоз области сектора Рударство - **Експлоатација сирове нафте и природног гаса (26,7%)**, док у групи од првих десет области делатности у увозу АП Војводине, остатак чине области делатности прерађивачке индустрије и на десетом месту, са учешћем од 3,3%, област пољопривредна производња, лов и услужне делатности.

Водеће делатности у увозу АП Војводине, јануар - јун 2023.
(кумулативно учешће 84,6% у укупном увозу)

У периоду јануар - јун 2023. године из АП Војводине је извезено **4.457 различитих врста производа**. Водећи извозни производ су **Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила** (учешће 5,7% и повећање вредности извоза од 40,8% мг., првенствено услед повећаног извоза у Мађарску и Шведску). Војвођански извоз Сетова проводника за паљење, осталих сетова за возила, чинио је 31,9% укупног републичког извоза датог артикла у посматраном периоду.

Делови за машине из тарифног броја 8501⁵ и 8502⁶, остало представљају други артикал у извозу, са учешћем од 3,4% и међугодишњим повећањем вредности извоза од 20,6% (пре свега услед повећаног извоза у Немачку). **Значајно повећање вредности извоза забележено је код артикла Турбокомпресори, једностепени, остали** (индекс 1.000,7), услед готово 35 пута већег извоза у Немачку.

⁵ ЦТ 8501 - Електромотори и електрични генератори.

⁶ ЦТ 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи).

Осим тога, значајно међугодишње повећање извоза (скоро 20 пута) забележено је и код артикла **Вучни мотори наизменичне струје, вишефазни, снаге>75kW**, услед повећаног извоза у Немачку.

Војводина реализује целокупан републички извоз Моторног бензина, без биодизела и Вучних мотора наизменичне струје, вишефазних, у посматраном периоду.

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине

Назив производа	2022.			I-VI 2023.			Учешће у извозу РС датог артикла
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2022 / 2021	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-VI 2023 / I-VI 2022	
УКУПНО	4.953 врсте производа			4.457 врста производа			
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	430.017	4,6%	114,0	273.338	5,7%	140,8	31,9%
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	293.885	3,2%	143,6	164.012	3,4%	120,6	97,4%
Остали лекови, за малопродају	206.883	2,2%	131,2	126.034	2,6%	126,7	81,5%
Турбокомпресори, једностепени, остали	52.489	0,6%	607,9	95.502	2,0%	1.000,7	99,9%
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	174.789	1,9%	106,6	87.704	1,8%	105,2	98,0%
Вучни мотори наизменичне струје, вишефазни, снаге>75kW	80.700	0,9%	3.233.498,6	85.110	1,8%	1.983,0	100,0%
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	121.401	1,3%	114,6	84.942	1,8%	133,1	98,9%
Делови и прибор за моторна возила (8701-8705) ⁷ , остало	123.111	1,3%	116,4	78.002	1,6%	134,2	47,2%
Издувни лонци и издувне цеви, остали, за моторна возила	80.982	0,9%	2.379,9	68.614	1,4%	302,4	88,9%
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON=>95<98, без биодизела	110.912	1,2%	179,3	63.972	1,3%	135,7	100,0%

У периоду јануар - јун 2023. године, у Војводину је увезено 6.173 различитих врста производа. Највећа је била вредност увоза **Гаса природног у гасовитом стању**, који је чинио 13,7% укупног увоза Војводине у посматраном периоду и који је забележио смањење вредности увоза од 20,4% мг. (услед смањеног увоза из Мађарске). На другом месту је увоз **Нафте и уља од битуменозних минерала, сирове** (13,0% укупног увоза), који је смањен за 23,1% мг., услед смањеног увоза из Руске Федерације и Ирака (а међу увозним земљама појављују се Казахстан, Нигерија, Либија и Азербејџан, док се у истом периоду 2022. године нафта није увозила из ових држава).

Војводина реализује целокупан републички увоз нафте и гаса у посматраном периоду.

Највеће повећање вредности увоза (поред Неразврстане робе по ЦТ) забележено је код артикла Делови за електромоторе и електричне генераторе, (за 39,7% мг., пре свега услед повећаног увоза из Чешке и Немачке).

⁷ ЦТ- 8701 Трактори (осим оних из тарифног броја 8709); 8702 Моторна возила за превоз десет или више особа, укључујући возача; 8703 Путнички аутомобили и друга моторна возила конструисана првенствено за превоз лица (осим оних из тарифног броја 8702), укључујући „караван” и „комби” возила и возила за трке; 8704 Моторна возила за превоз робе; 8705 Моторна возила за специјалне сврхе (нпр: возила за превлачење неисправних аутомобила, дизалична возила, ватрогасна возила, возила са уграђеном бетонском мешалицом, возила за чишћење путева, возила за прскање и посипање, возила - покретне радионице, покретне радиолошке јединице), осим оних конструисаних првенствено за превоз путника или робе.

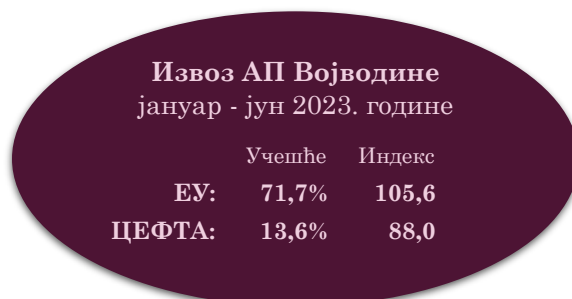

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине

Назив производа	2022.			I-VI 2023.			Учешће у увозу РС датог артикла
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2022}{2021}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-VI 2023}{I-VI 2022}$	
УКУПНО	6.641	врста производа		6.173	врсте производа		
Гас природни у гасовитом стању	1.634.050	12,4%	385,5	874.498	13,7%	79,6	100,0%
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова	2.175.517	16,5%	191,1	829.407	13,0%	76,9	100,0%
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	869.581	6,6%	173,1	584.482	9,2%	157,1	80,5%
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	603.581	4,6%	137,3	294.369	4,6%	105,0	19,0%
Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека > 6mm	221.779	1,7%	112,8	108.886	1,7%	90,4	83,6%
Делови за машине из тарифног броја 8501 и 8502, остало	172.409	1,3%	161,0	107.137	1,7%	139,7	58,1%
Производи остали, од пластичних маса, остало	72.906	0,6%	111,1	45.287	0,7%	128,3	40,1%
Делови изолациони, од пластичне масе	55.688	0,4%	103,9	37.089	0,6%	132,6	59,7%
Инвертори, снаге преко 7,5 kVA, остали	52.415	0,4%	460,7	36.074	0,6%	194,2	82,4%
Трактори, пољопривредни, шумски, точкаши, >75kW=<130kW, нови, остали	53.732	0,4%	148,4	35.888	0,6%	141,6	98,9%

Спољнотрговинска робна размена по земљама

Извоз АП Војводине се у највећој мери ослања на тражњу Европске уније (ЕУ) и региона. **Извоз АП Војводине пласиран на тржиште ЕУ је у посматраном периоду чинио 71,7% укупног војвођанског извоза, док је на тржиште ЦЕФТА⁸ пласирано 13,6% укупног војвођанског извоза.** Извоз у ЕУ је међугодишње повећан за 5,6%, док је извоз у земље ЦЕФТА смањен за 12,0% мг.

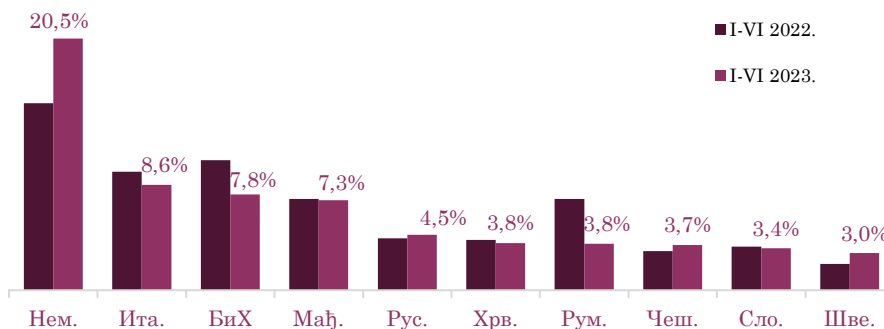
АП Војводина је у првих шест месеци 2023. године забележила извоз у 139 различитих земаља. Извоз у првих десет земаља чинио је 66,4% укупног извоза. Главна дестинација војвођанског извоза је традиционално била Немачка, у коју је извезена роба у вредности од 979,9 млн евра, тј. 20,5% укупног војвођанског извоза. Значајан извоз је пласиран и у Италију (8,6%), Босну и Херцеговину (7,8%) и Мађарску (7,3%).

У односу на период јануар - јун 2022. године, извоз АП Војводине је повећан ка већини земаља из групе водећих десет извозних дестинација. Највише је повећан извоз у **Немачку**, за 289,8 млн евра или 42,0% (вођен повећањем електричне опреме и машина и опреме), док је, с друге стране, највише смањен извоз у **Румунију**, за 156,7 млн евра или 46,5% (првенствено услед смањеног извоза кукуруза, осим семенског).

⁸ ЦЕФТА: Босна и Херцеговина, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија, Молдавија и Србија.

Извоз АП Војводине по земљама (учешће у %)

Највећи део увоза АП Војводине такође потиче из земаља ЕУ (52,0% у периоду јануар - јун 2023. године), који је у односу на исти период 2022. године био мањи за 9,3%. Увоз из земаља ЦЕФТА (учешће 2,7%) такође је смањен у односу на исти период 2022. године, и то за 2,1%

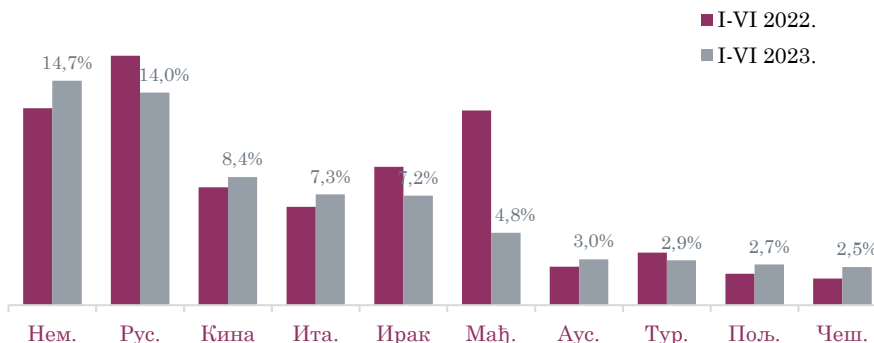
Увоз АПВ
јануар - јун 2023. године

	Учешће	Индекс
ЕУ:	52,0%	90,7
ЦЕФТА:	2,7%	97,9

АП Војводина је у првој половини 2023. године забележила увоз из 163 различите земље. Увоз из првих десет земаља чинио је 67,4% укупног увоза АП Војводине у посматраном периоду. Највећи увоз је забележен из Немачке (14,7%) и Руске Федерације (14,0%).

Збирно гледајући, увоз из првих десет земаља је смањен за 14,8% у односу на увоз у истом периоду 2022. године. Највеће смањење увоза је забележено из Мађарске, за 554,6 млн евра међугодишње или за 64,7%, пре свега услед смањене вредности увоза гаса (у периоду јануар - јун 2022. године из Мађарске је увезено гаса у вредности од 670,3 млн евра, а у истом периоду текуће године у вредности од свега 87,3 млн евра).

Увоз АПВ по земљама (учешће у %)

Најзначајнији спољнотрговински партнери АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. године су Немачка, Руска Федерација и Италија.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих десет спољнотрговинских партнера АП Војводине и најзаступљенији извозни/увозни производи у периоду јануар - јун 2023. године

Извозни производ	Учешће 979,9 млн евра	ЗЕМЉА	Учешће 938,8 млн евра	Увозни производ
Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало	15,0%	Немачка 17,2% 	23,7%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Вучни мотори наизменичне струје, вишефазни, снаге>75kW	8,7%		10,9%	Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека>6mm
Турбокомпресори, једноstepени, остали	8,6%		3,7%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
215,6 млн евра		Руска Фед 9,9% 	889,4 млн евра	
Храна за псе и мачке, скроб >30%, млечни производи =<10%	14,6%		88,5%	Гас природни у гасовитом стању
Остале хула-хоп чарапе, самодржеће, синтетика, <67 децитекса	9,5%		3,6%	Минерална или хемијска ђубрива, садрже N, P, и K (N>10%)
Остали лекови, за малопродају	7,7%		3,1%	Уреа са садржајем више од 45% по тежини азота
410,6 млн евра		Италија 7,8% 	462,8 млн евра	
Лице и делови лица, осим уметака за ојачање, од коже	6,5%		9,4%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Остала пшеница и наполица, остало	5,4%		6,6%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Жица за намотаје, од бакра, лакирана или емајлирана	4,5%		3,2%	Производи остали, од пластичних маса, остало
349,9 млн евра		Мађарска 5,9% 	303,0 млн евра	
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	28,8%		28,8%	Гас природни у гасовитом стању
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	6,8%		8,3%	Неразврстана роба по СТ-роба у слободној зони
Делови осталих гасних турбина	4,6%		5,8%	Остали проводници, напон =<1000V, са конекторима, остали
12,6 млн евра		Кина 4,9% 	535,8 млн евра	
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	15,0%		19,6%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Електромеханички прекидачи тренутног дејства, =<1000V, =<11A	11,3%		12,7%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу
Остале центрифугалне пумпе, једноstepене, за остале сврхе	11,0%		4,4%	Машине за обраду гуме или пластичне масе, остале
372,8 млн евра		БиХ 4,3% 	110,4 млн евра	
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	11,4%		7,8%	Остали лекови, у одмереним дозама
Моторни бензин, Pb=<0,013g/l, RON>=95<98, без биодизела	7,0%		7,1%	Кутје, сандуци, гајбе и слични производи, остало
Кукуруз, остали	4,5%		6,7%	Челик бетонски, ТВ, ребрасти, у шинкама
1,3 млн евра		Ирак 4,1% 	458,5 млн евра	
Покривачи подова, подлога премазана поливинилхлоридом	39,1%			
Кукуруз шећерац, смрзнати	19,3%		100%	Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова
Остали лекови, за малопродају	9,9%			
176,5 млн евра		Чешка 3,0% 	159,2 млн евра	
Делови за седишта, од осталих материјала, остали	27,8%		22,1%	Инвертори, снаге преко 7,5 kVA, остали
Аутоматски прекидачи струјних кола, =<1000V, јачина =<63A	22,4%		11,4%	Делови за машине из тр. бр. 8501 и 8502, остало
Црева вештачка, од очврснутих беланчевина	13,0%		10,6%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
119,2 млн евра		Аустрија 2,8% 	192,2 млн евра	
Остали производи, од стакла, остали	15,7%		31,5%	Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Делови за производе из тарифног броја 8414 ⁹	12,1%		5,1%	Делови изолациони, од пластичне масе
Имитације (полу)драгог камења, брушене, механички полиране	7,4%		4,8%	Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу

⁹ ЦТ 8414 - Ваздушне или вакуум пумпе, ваздушни или гасни компресори и вентилатори; Вентилационе или рецикулационе напе (аспиратори) са уграђеним вентилатором, укључујући оне опремљене филтерима; Гасно-непропусни ормари за биолошку сигурност опремљени или неопремењени филтерима.

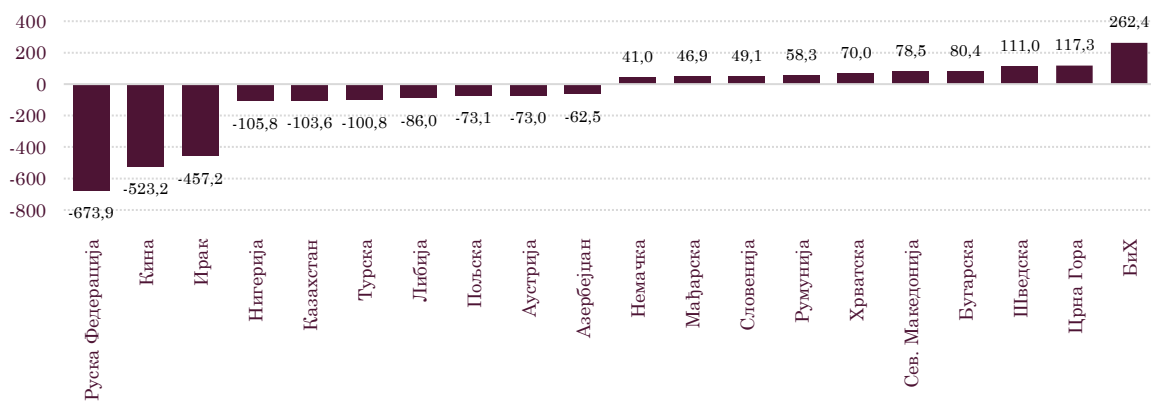

180,3 млн евра		Румунија	122,0 млн евра	
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	22,2%	2,7%	10,1%	Неразвртана роба по ЦТ-роба у слободној зони
Остала пшеница и наполица, остало	7,6%		7,0%	Остали проводници, остали, за напон до 80V
Жица од рафинисаног бабра, попречни пресек >0,5mm - 6mm	3,3%		6,4%	Кукуруз, семенски, обични хибриди

Највећи суфицит у размени, Војводина је у посматраном периоду остварила са Босном и Херцеговином (у вредности од 262,4 млн евра). У Босну и Херцеговину је највише извезено кокса и деривата нафте (22,4%) и прехранбених производа (17,4%).

С друге стране, негативан спољнотрговински салдо, односно **највећи дефицит у размени је Војводина забележила у трговини са Руском Федерацијом (-673,9 млн евра), што је резултат високе вредности увоза сирове нафте и природног гаса (88,5% укупног војвођанског увоза из Русије).**

Спољнотрговински биланс АП Војводине по земљама, јануар - јун 2023. године (у млн евра)

VIII.3. Аграрна спољнотрговинска робна размена

Аграрна спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Спољнотрговинска размена аграрних производа Републике Србије у првих шест месеци 2023. године износила је готово 4,0 млрд евра и повећана је за 3,1% у односу на исти период 2022. године, односно за 24,8% у односу на период јануар - јун 2021. године.

Извоз аграра Србије је у периоду јануар - јун 2023. године износио 2,2 млрд евра, док је вредност увоза износила 1,7 млрд евра. У односу на период јануар - јун 2022. године, вредност извоза аграрних производа Србије је мања за 3,4%, док је вредност увоза већа за 13,1%.

У периоду јануар - јун 2023. године, **остварен је позитиван салдо у спољнотрговинској размени аграрних производа** и износио је 522,6 млн евра, што је за 34,7% мање од суфицита оствареног у истом периоду 2022. године.

У првој половини 2023. године, војвођански привредници су реализовали 39,6% (886,2 млн евра) од укупног аграрног извоза Републике Србије, односно 35,7% (613,5 млн евра) аграрног увоза Републике Србије.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Учешће аграра Војводине у спољнотрговинској размени аграра Републике Србије у периоду јануар - јун 2023. године

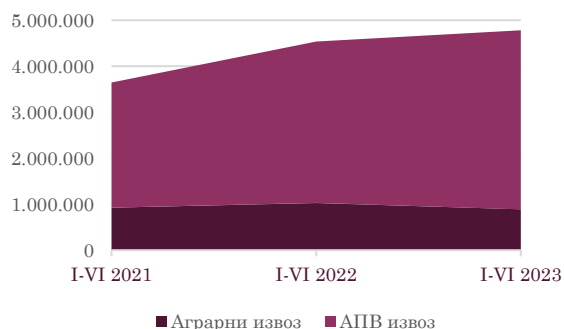

Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине

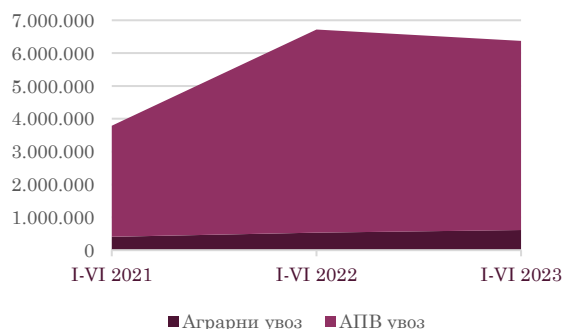
Спољнотрговинска размена аграрног сектора АП Војводине значајно учествује у укупној спољнотрговинској размени АП Војводине и већ дужи низ година остварује позитиван спољнотрговински биланс.

У периоду јануар - јун 2023. године учешће аграрних производа у укупном војвођанском извозу износило је 18,5%, док је у укупном војвођанском увозу заступљеност аграра била 9,6%. **Покривеност увоза извозом аграрних производа у Војводини је и даље висока и износи 144,4%**, али је, због раста увоза уз истовремени пад извоза, нижа за 48,5% од покривености извоза увозом у истом периоду 2022. године.

Аграрни извоз у укупном извозу АП Војводине (у 000 евра)

Аграрни увоз у укупном увозу АП Војводине (у 000 евра)

Током шест месеци 2023. године, у Војводини је остварена укупна размена аграрних производа у вредности од 1,5 млрд евра, што је 5,3% више од остварене размене у истом периоду 2022. године. Међугодишње, извоз је мањи за 13,6%, а увоз је повећан 15,5%.

Спољнотрговинска робна размена аграра АП Војводине (по КД)

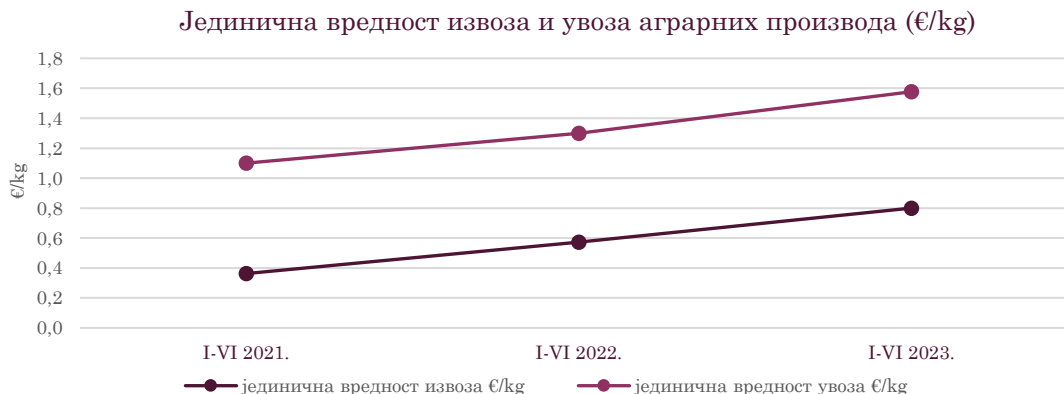
Период	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо	Индекс
I-VI 2023.	886.217	86,4	613.541	115,5	1.499.758	96,3	272.676	55,2
I-VI 2022.	1.025.192	110,7	531.400	130,1	1.556.592	116,6	493.792	95,3
2022.	2.072.948	111,3	1.179.466	134,4	3.252.413	118,7	893.482	90,7
2021.	1.862.627	112,3	877.342	121,6	2.739.969	115,1	985.285	105,1

*у 000 евра

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

У периоду јануар - јун ове године, јединична вредност извоза износила је 0,8 €/kg, док је јединична вредност увоза износила 1,6 €/kg. Ниже јединичне вредности извоза у поређењу са вредношћу увоза су показатељ **неповољне структуре извоза аграрних производа АП Војводине** у којој доминирају производи који имају нижу цену (и нижи степен прераде).

Посматрајући период јануар - јун у последње три године, евидентно је да се **укупна вредност извоза аграрних производа смањивала** (због мање количине извезених производа) **иако се јединична вредност извоза повећавала**.

Посматрано према областима КД, у периоду јануар - јун 2023. године, **извоз прехранбених производа био је на првом месту**, са вредношћу извоза од 604,2 млн евра и међугодишњим повећањем од 2,3%. **На другом месту налазио се извоз пољопривредне производње**, са међугодишњим смањењем вредности извоза за 46,8%, првенствено због мањег извоза кукуруза и пшенице.

Највеће учешће у укупној вредности увоза аграрних производа, посматрано према областима КД, заузимају **такође прехранбени производи**, који бележе благи раст учешћа у укупном увозу аграра, али и раст вредности увоза од 10,9% у поређењу са првих шест месеци 2022. године.

Спољнотрговинска размена аграра АП Војводине, јануар - јун 2023. године
(по областима КД)

Област КД	Извоз			Увоз			Салдо
	Вредност (у 000 евра)	Индекс I - VI 2023 I - VI 2022	Учешће (%)	Вредност (у 000 евра)	Индекс I - VI 2023 I - VI 2022	Учешће (%)	Вредност (у 000 евра)
Производња прехранбених производа	604.206	102,3	68,2%	367.315	110,9	59,9%	236.891
Пољопривредна производња, лов и услужне делатности	199.689	53,2	22,5%	208.146	136,8	33,9%	-8.457
Производња пића	68.996	149,8	7,8%	14.903	96,3	2,4%	54.094
Производња дуванских производа	12.003	157,8	1,4%	18.742	66,5	3,1%	-6.739
Шумарство и сеча дрвећа	1.097	23,1	0,1%	1.958	81,7	0,3%	-860
Рибарство и аквакултуре	224	67,4	0,0%	2.477	120,3	0,4%	-2.254
Укупно	886.215	86,4	100,0%	613.541	115,5	100,0%	272.675

Водећи аграрни извозни производ из АП Војводине у периоду јануар - јун ове године је храна за псе и мачке, чија је вредност извоза, првенствено због раста цене, већа за 33,1% у односу на исти период прошле године. На другом месту налази

се **пшеница**, која је у односу на исти период прошле године извезена мање и вредносно и количински, а и дошло је до пада извозне цене. У периоду јануар - јун 2023. године може се уочити и раст вредности и количине извоза **брашна од пшенице и уља од сунцокрета**.

У посматраном периоду евидентан је **значајан пад вредности и количине извоза кукуруза, осталог**. Пад у извозу је забележен и код **шећера**, извезено је 82,0% мање количине шећера, а остварена вредност извоза од 12,0 млн евра је мања за 69,6% у поређењу са истим периодом 2022. године. У првих шест месеци ове године извезено је за 11.726 тона **јабука** мање, што је за 6,2 млн евра мање у односу на исти период прошле године.

Храна за псе и мачке и пшеница се налазе међу првих двадесет производа по вредности извоза из АП Војводине.

Десет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине, јануар - јун 2023. године

Назив производа	Вредност (у 000 евра)	Индекс $\frac{1 - VI\ 2023}{1 - VI\ 2022}$	Учешће (у %)	Тежина (у т)	Индекс $\frac{1 - VI\ 2023}{1 - VI\ 2022}$
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни. производи=<10%	84.942	133,1	9,6%	26.821	103,3
Остала пшеница и наполица, остало	50.536	57,6	5,7%	198.714	65,3
Кукуруз, семенски, обични хибриди	33.498	115,0	3,8%	8.376	80,1
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће <3%	32.868	110,8	3,7%	11.116	85,7
Уље сојино, сирово, укључујући дегумирано, остало	30.751	77,9	3,5%	28.020	109,3
Кукуруз, остали	30.051	20,0	3,4%	127.634	23,1
Уље од сунцокрета, шафранике, остало, за остале сврхе	25.817	74,1	2,9%	19.048	91,0
Концентрати беланчевина без млечних масноћа и слично	23.393	84,8	2,6%	11.702	69,5
Брашно, од обичне пшенице и пира	20.865	126,7	2,4%	55.385	141,5
Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе	20.224	154,4	2,3%	19.780	177,7

На увозној страни, највеће повећање вредности у првих шест месеци 2023. године забележено је код соје у зрну и кукуруза семенског. Увезло се знатно више семенског кукуруза из Француске, Румуније, Мађарске и Украјине у поређењу са истим периодом у 2022. и 2021. години. Када је реч о соји, од 2021. године почео је значајнији увоз соје из Хрватске. Од укупне увезене количине соје у АП Војводину у периоду јануар - јун ове године, 72,4% је увоз из Хрватске. До значајнијег повећања увоза дошло је и код **црног лука**, увезено је 4.620 тона у вредности од 4,1 млн евра, што је за 72,8% већа остварена вредност увоза у поређењу са истим периодом у 2022. години.

Међу првих двадесет производа по вредности увоза у АП Војводину од аграрних производа се налазио **кукуруз семенски и соја у зрну**.

Десет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине, јануар - јун 2023. године

Назив производа	Вредност (у 000 евра)	Индекс $\frac{1 - VI\ 2023}{1 - VI\ 2022}$	Учешће (у %)	Тежина (у т)	Индекс $\frac{1 - VI\ 2023}{1 - VI\ 2022}$
Кукуруз, семенски, обични хибриди	28.573	301,3	4,7%	5.095	163,4
Соја у зрну, ломљена или дробљена, осим за сетву	24.699	415,5	4,0%	44.246	482,9

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	17.592	142,0	2,9%	5.357	97,7
Банане, остале, свеже	12.146	114,4	2,0%	13.176	91,1
Брашно, прах и пелете, од меса или отпадака; чварци	11.280	153,1	1,8%	10.201	118,5
Коже говеђе, сирове, остале, укључујући крупоне, потрбушине	11.270	138,4	1,8%	9.584	105,7
Сладолед, не садржи или садржи млечне масноће <3%	10.872	114,3	1,8%	3.158	91,4
Уље палмино, остало, течно, за остале сврхе	10.675	96,3	1,7%	7.553	98,8
Кафа, непржена, са кофеином	10.503	87,0	1,7%	3.664	86,9
Храна сточна, остало	9.801	107,8	1,6%	5.562	98,6

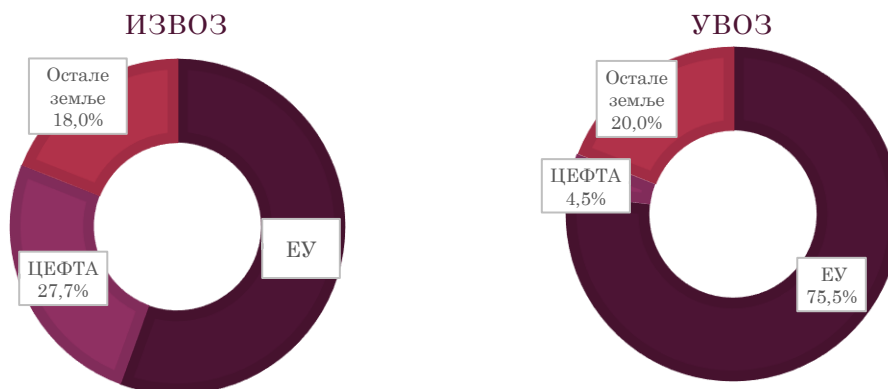
Посматрано према групама земаља, **54,3% (481,0 млн евра) укупне вредности извоза аграрних производа АП Војводине за првих шест месеци 2023. године усмерено је на тржиште ЕУ** и у поређењу са претходном годином бележи се пад вредности за **26,6%**. Пад вредности извоза је првенствено последица мањег извоза артикла Кукуруз, остали, који је у периоду јануар - јун ове године извезен у земље ЕУ у вредности од 8,6 млн евра, а у истом периоду 2022. године вредност извоза износила је 129,7 млн евра.

Други најзначајнији партнер АП Војводине, када је у питању извоз аграрних производа, јесу **чланице ЦЕФТА групације, са учешћем од 27,7% (245,8 млн евра)**, које бележе повећање вредности извоза за 9,2% у односу на период јануар - јун 2022. године. Због близине тржишта и традиционалне повезаности, ЦЕФТА регион је значајно тржиште за аграрне производе из АП Војводине.

Извоз аграра на остала тржишта у укупном извозу из АП Војводине учествовао је са 18,0%. Од укупне вредности извоза на остала тржишта учешће Руске Федерације износи 45,5%.

На увозној страни, у периоду јануар - јун 2023. године учешће увоза аграрних производа из ЕУ у укупном увозу износило је **75,5%** и показује благи раст учешћа, док је **тржиште ЦЕФТА учествовало са свега 4,5%** и у поређењу са претходним годинама бележи благи пад учешћа. Учесће увоза аграрних производа са тржишта осталих земаља учествује са 20,0% у укупном увозу у АП Војводину.

Структура спољнотрговинске размене аграра по групама земаља, јануар - јун 2023.

У периоду јануар - јун 2023. године на тржиште ЕУ од примарних пољопривредних производа највише се извозио кукуруз семенски, пшеница и дуван ижиљен (ова три производа чине 62,3% од укупног извоза примарних пољопривредних производа у ЕУ). У односу на исти период претходне године забележен је значајан пад извоза Кукуруз остали, првенствено због смањеног извоза у Румунију и Италију. У посматраном периоду од **прехранбених производа** највише се извозила **храна за псе и мачке, сојино уље и сладолед.**

Посматрано по појединим земљама чланицама ЕУ, у односу на укупан извоз аграрних производа из АП Војводине, у првих шест месеци 2023. године највише се извозило на тржиште Италије 11,9% (пшеница, погаче уљане, храна за псе и мачке), Хрватске 7,1% (тестенине, уље од сунцокрета, семенски кукуруз) и Румуније 4,9% (пшеница, јечам, кукуруз).

Посматрано по земљама ЦЕФТА групације, највише се извозило у Босну и Херцеговину, чије је учешће у укупном аграрном извозу из АП Војводине у периоду јануар - јун 2023. износило 14,8%, а најзначајнији производи у извозу били су кукуруз остали, пиво, пшеница, брашно, уље од сунцокрета. Од свих производа који су се извозили из АП Војводине у Црну Гору (учешће 6,3%), највећа вредност остварена је извозом брашна, уља од сунцокрета, прерађевина од меса, цигарета и сточне хране.

У првој половини 2023. године повећана је вредност извоза у Руску Федерацију (за 32,0%), у највећој мери због већег извоза хране за псе и мачке, и то за 90,3% мг.

Када је реч о увозу, у периоду јануар - јун 2023. године са тржишта ЕУ од примарних пољопривредних производа највише се увозио кукуруз семенски, соја у зрну и семе шећерне репе за сетву (ова три производа чине 41,7% од укупног увоза примарних пољопривредних производа из ЕУ). Од прехранбених производа највише су се увозили смрзнуто месо од домаћих свиња, сирове говеђе коже и сладолед. У односу на исти период претходне године забележен је значајан раст увоза млека и павлаке.

Међу земљама чланицама ЕУ, у посматраном периоду, највеће учешће у укупном увозу аграрних производа у АП Војводину има Немачка 12,5% (сладолед, семе шећерне репе, пекарски производи без шећера), Италија 8,1% (брашно, коже говеђе, јестива свињска маст) и Мађарска 7,8% (кукуруз семенски, соја у зрну, сточна храна). Из ЦЕФТА региона, као што је то случај и са извозом, највише се увози из Босне и Херцеговине (2,3%), и то млеко, со и уљане погаче. На другом месту по вредности увоза из региона ЦЕФТА је Северна Македонија, која у укупном увозу аграрних производа у АП Војводину учествује са 1,0%, а производи које највише увозимо су вино, парадајз, купус.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Првих десет земаља у извозу аграра
Војводине са два најзаступљенија извозна
производа, I-VI 2023. године (у 000 евра)

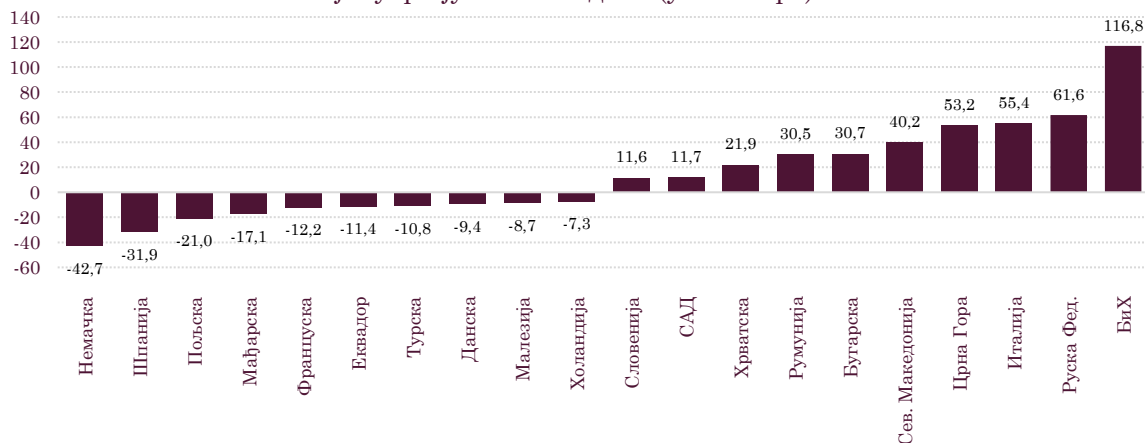

Првих десет земаља у увозу аграра
Војводине са два најзаступљенија увозна
производа, I-VI 2023. године (у 000 евра)

АП Војводина је у првих шест месеци 2023. године извезла аграрне производе у 103 земље, а увезла из 115 различитих земаља. Суфицит је остварила у размени са 62 земље, а дефицит са 65 земаља. Највећи суфицит је остварен са Босном и Херцеговином (116,8 млн евра), а највећи дефицит остварен је са Немачком (42,7 млн евра).

Спољнотрговински биланс аграра АП Војводине по земљама,
јануар - јун 2023. године (у млн евра)

IX. РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ

Укупан број запослених у Републици Србији, према подацима за други квартал 2023. године, износио је 2.364.140 лица. Од тога, 25,1% (593.771) је регистрована запосленост на територији АП Војводине.

Запосленост је у односу на други квартал прошле године у Србији повећана за 59.484 лица или 2,6%, а у Војводини за 14.363 лица или 2,5%.

У структури запослених у Војводини у другом кварталу 2023. године, 79,6% је запослено у правним лицима, 17,7% су предузетници и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност, а 2,7% су регистровани индивидуални пољопривредници.

У Војводини је у другом кварталу 2023. године највише запослених било у Прерађивачкој индустрији (27,0%) и Трговини на велико и мало (15,7%).

Међугодишње посматрано, највећи раст запослености у Војводини је забележен у сектору Информисање и комуникације и Рударство, док је пад запослености забележен у сектору Пољопривреда, шумарство и рибарство и Снабдевање водом и управљање отпадним водама.

Укупан број запослених у Републици Србији, према подацима за други квартал 2023. године, износио је 2.364.140 лица, што у односу на претходни квартал представља повећање од 14.393 лица или 0,6%, док у односу на други квартал прошле године представља повећање од 59.484 лица, односно 2,6%. Међугодишњи раст регистроване запослености **одређен је повећањем броја запослених код правних лица** (за око 45 хиљ. лица или 2,4% мг.), као и **предузетника и запослених код њих и лица која самостално обављају делатност** (за око 17 хиљ. лица или 4,4% мг.), док је с друге стране **број регистрованих индивидуалних пољопривредника међугодишње смањен** (за око 2,5 хиљ. лица или -4,5% мг.).

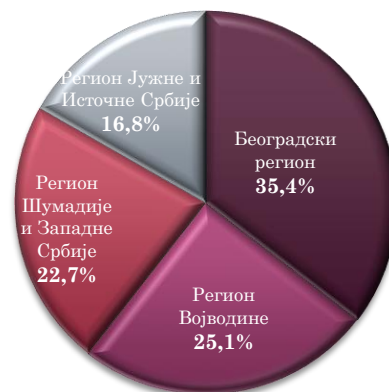
Регистрована запосленост у приватном сектору у Србији достигла је ниво од 1,8 млн лица (74% укупне регистроване запослености у Србији) и **повећана је за око 55 хиљ. лица** (3,3% мг.) у односу на исти период прошле године. Међугодишњи раст се истиче код прерађивачке индустрије и код свих услужних делатности приватног сектора (а највише код ИКТ и стручних и научних делатности). Запосленост је међугодишње смањена само у области пољопривреде и грађевинарства.

У јавном сектору, број регистровано запослених у Србији за други квартал 2023. године износи **612.984 лица, што је за готово 4 хиљада лица више него у истом периоду прошле године** (раст од 0,6% мг.). Највеће повећање броја запослених у јавном сектору забележено је у области образовања.

Посматрано по секторима делатности, у Републици Србији је у другом кварталу 2023. године, у односу на исти квартал 2022. **највеће повећање броја запослених забележено је у сектору Информисање и комуникације** (раст за 15.333 лица), **Стручне, научне и техничке делатности** (за 9.038 лица) и **Прерађивачке индустрије** (за 8.143 лица).

Посматрано према статистичким територијалним јединицама, **највећи број запослених бележи се у Београдском региону (837.973 у другом кварталу 2023. године), за којим следи Регион Војводине (593.771) и Регион Шумадије и Западне Србије (536.017), док је најмањи број запослених регистрован у Региону Јужне и Источне Србије (396.380).** У односу на исти период прошле године, запосленост је повећана у свим регионима Републике Србије, а највише у Београдском региону (за око 33 хиљ. лица или 4,1% мг.).

Регистрована запосленост по регионима Србије, Q2 2023. године

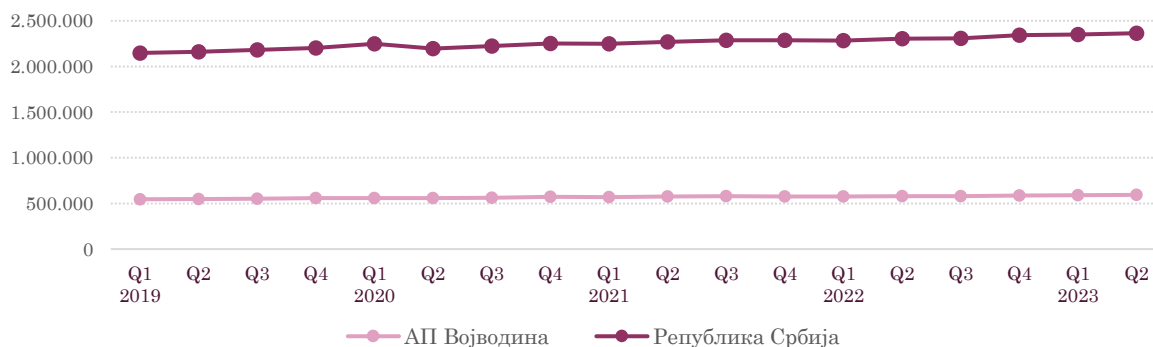

У Војводини је запосленост у другом кварталу 2023. године, у односу на исти квартал прошле године, **повећана за 14.363 лица, односно 2,5%** и чинила је **25,1% укупне запослености у Републици Србији у истом периоду.** Запосленост је у Војводини повећана и у односу на претходни квартал ове године, за 4.227 лица, односно 0,7%.

Посматрано по кварталима, **запосленост, како на републичком, тако и на покрајинском нивоу, има благо узлазну путању** и бележи врхунац у другом кварталу ове године, са апсолутним износом од 593.771 запослених у Војводини, односно 2.364.140 запослених у целој земљи.

Регистрована запосленост у Републици Србији и АП Војводини по кварталима

Посматрано према модалитетима запослености, у Војводини је у другом кварталу 2023. године највише запослених било у правним лицима (472.709, односно 79,6%), за 2,3% више у односу на други квартал 2022. године. **Предузетника и запослених код њих, као и лица која самостално обављају делатност било је 105.055 (17,7%),** што је за 4,4% више у односу на исти квартал 2022. године, док је **регистрованих индивидуалних пољопривредника било 16.007 (2,7%),** што је за 4,7% мање у односу на други квартал претходне године.

Модалитети регистроване запослености у Војводини, међугодишњи раст, други квартал 2023. године

Посматрано по секторима делатности, у Војводини је у другом кварталу 2023. године највише запослених (посматрано само у оквиру приватног сектора) **регистровано у Прерађивачкој индустрији (27,0%) и Трговини на велико и мало (15,7%),** а следи запосленост у сектору Образовања (7,1%), Здравственој и социјалној заштити (6,9%) и Саобраћају и складиштењу (5,6%).

У односу на други квартал 2022. године, у Војводини је запосленост највише порасла у сектору Информисање и комуникације (за 11,5% мг.), потом у сектору Рударство (9,7% мг.), Пословање некретнинама (8,5% мг.), Стручне, научне и техничке делатности (8,3% мг.) и сектору Уметност, забава и рекреација (7,4% мг.) док је смањена у сектору Пољопривреда, шумарство и рибарство (за 2,7% мг.) и сектору Снабдевање водом и управљање отпадним водама (за 1,0% мг.).

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Број регистровано запослених у Војводини према секторима делатности,
други квартал 2023. године

Међугодишња стопе раста запослености по секторима делатности у
Војводини, други квартал 2023. године (у %)

Према Анкети о радној снази РЗС-а за први квартал 2023. године, стопа запослености у Републици Србији износи 49,6% и у поређењу са истим периодом 2022. године повећана је за 1,1 п.п.

У Војводини стопа запослености, према подацима за први квартал 2023. године износи 49,5% и у поређењу са истим периодом прошле године већа је за 1,7 п.п.

Х. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

У Републици Србији је на крају јуна 2023. године, према евиденцији НСЗ-а, било 402.495 активно незапослених лица, што је за 9,4% мање у односу на јун 2022. године. У Војводини је регистровано 81.554 активно незапослених лица, што је за 9,9% мање у односу на јун прошле године.

Према групама занимања незапослених лица на крају јуна 2023. године, у Србији је највећи број незапослених лица припадао групама: Економисти, Обрађивачи метала и Трговци. С друге стране, групе занимања са највећим бројем пријављених потреба за запошљавањем у Србији су Грађевинари и Информатичари и статистичари.

По општинама АП Војводине, највећи удео незапослених је евидентиран у Граду Новом Саду (13,2%), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

У структури активно незапослених лица Војводине на крају јуна 2023. године, 54,3% чине жене, а 45,7% мушкарци.

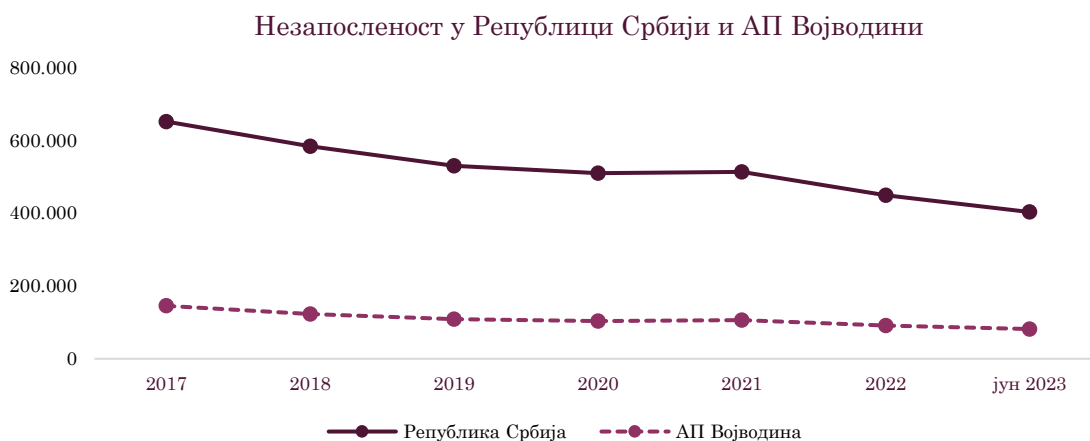
У укупном броју активно незапослених лица Војводине, највише је лица са I степеном стручне спреме (39,5%), а најмање оних који поседују VIII степен стручне спреме (0,04%).

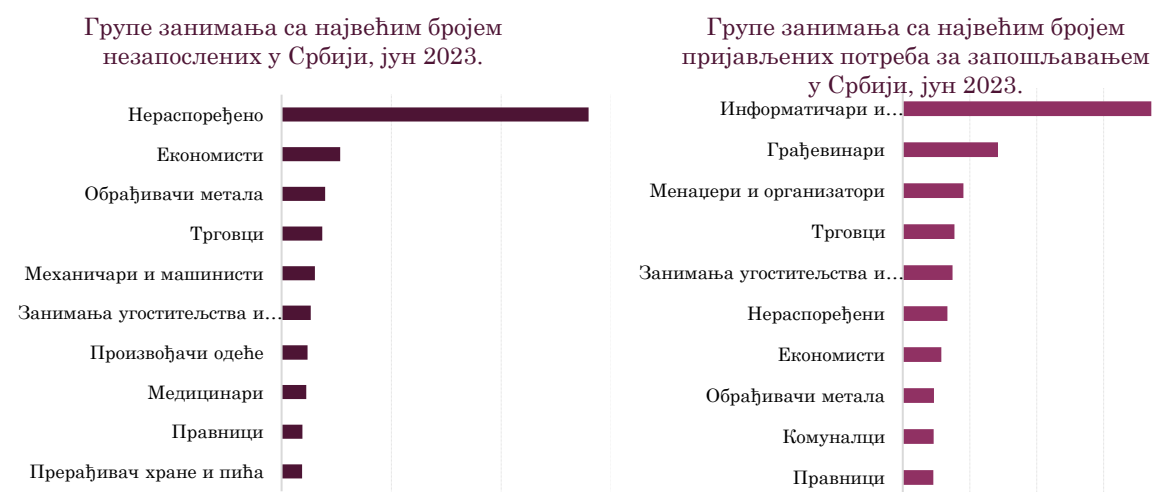
Према подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ), последњих година приметан је тренд смањења незапослености како на нивоу Републике Србије, тако и посматрано на нивоу Војводине. У јуну 2023. године се на евиденцији НСЗ бележи мањи број незапослених у односу на јун прошле године.

У Републици Србији је на крају јуна 2023. на евиденцији НСЗ-а било 402.495 активно незапослених лица, што је за 41.718 лица, односно за 9,4% мање у односу на јун 2022. године. Посматрано према регионима, највећи број незапослених лица је у јуну 2023. регистрован у Региону Шумадије и Западне Србије (142.005), а најмањи у Београдском региону (47.324).

У Војводини је на крају јуна 2023. регистровано 81.554 активно незапослених лица, што је за 8.994 лица, односно за 9,9% мање у односу на јун прошле године.

Посматрано према групама занимања незапослених лица, на крају јуна 2023. године у Србији највећи број незапослених лица је припадао групи Економисти (6,6% укупно незапослених), затим Обрађивачи метала (4,9% незапослених) и Трговци (4,6%). С друге стране, групе занимања са највећим бројем пријављених потреба за запошљавањем у Србији су, на крају јуна 2023, Информатичари и статистичари и Грађевинари.

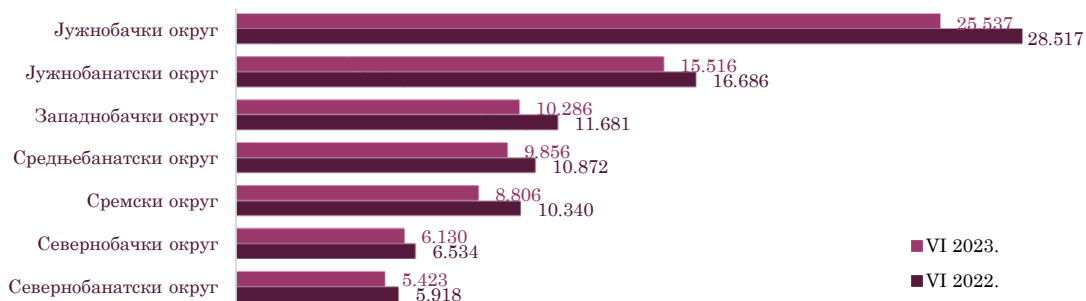

Незапосленост је у јуну 2023. године међугодишње смањена у сваком округу АП Војводине појединачно посматрано. Највеће међугодишње смањење забележено је у Сремском округу (-14,8% мг.), потом следи Западнобачки округ

(где је незапосленост смањена за -11,9% мг.), затим Јужнобачки округ (-10,4% мг.), Средњебанатски округ (-9,3% мг), Севернобанатски округ (-8,4% мг.), Јужнобанатски округ (-7,0% мг.) и Севернобачки округ (-6,2% мг.).

Број активно незапослених лица према окрузима АП Војводине

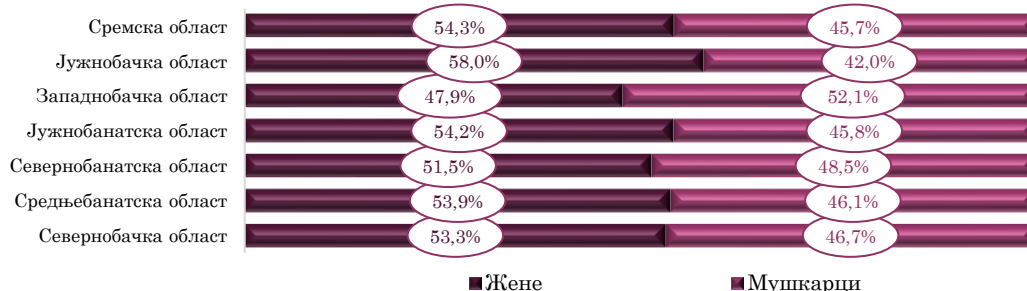
Посматрано према општинама АП Војводине, највећи број незапослених је регистрован у Граду Новом Саду (13,2% од укупног броја незапослених у Војводини), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,3%).

Општине са најмањим и највећим бројем незапослених лица по окрузима АП Војводине, јун 2023. године

Округ	Укупно	Општина са најмањим бројем незапослених лица у округу	Општина са највећим бројем незапослених лица у округу
АП Војводина	81.554	-	-
Севернобанатски	5.423	Ада (397)	Киќинда (2.118)
Севернобачки	6.130	Мали Иђош (1.378)	Суботица (3.345)
Сремски	8.806	Пећинци (484)	Ср. Митровица (1.982)
Средњебанатски	9.856	Нова Црња (986)	Зрењанин (4.869)
Западнобачки	10.286	Опаци (1.465)	Сомбор (4.466)
Јужнобанатски	15.516	Опово (602)	Панчево (4.926)
Јужнобачки	25.537	Ср. Карловци (248)	Нови Сад (10.764)

Посматрано према полу, у структури активно незапослених лица АП Војводине, **54,3% чине жене**, а **45,7% мушкарци**, посматрано према евиденцији на крају јуна 2023. године. У свим окрузима Војводине приближно је уједначена структура незапослених лица посматрано према полу, осим у Јужнобачком округу, где је нешто приметнија разлика (58,0% чине жене а 42,0% мушкарци).

Структура незапослених лица у евиденцији НСЗ, према полу и областима АП Војводине, јун 2023. године

Посматрано према степену стручне спреме, највеће учешће у укупном броју активно незапослених лица Војводине чине лица **I степена стручне спреме (39,5%)**, а најмање учешће заузимају лица **VIII степена стручне спреме (0,04%)**.

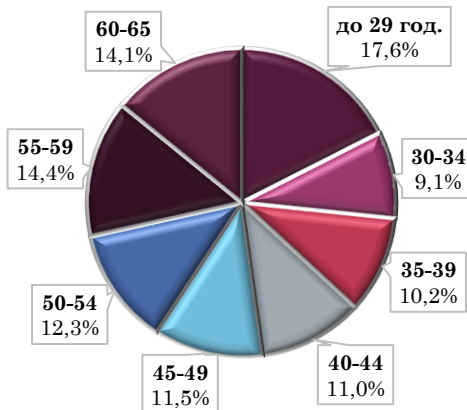

Незапослена лица према степењу стручне спреме у АП Војводини,
јун 2023. године

Посматрано према старосној структури, у Војводини, према подацима за јун 2023. године, 17,6% активно незапослених лица чине млади до 29 година старости. У групи старости 30-39 година, активно тражи запослење 19,3% незапослених. **Незапослена лица која теже налазе запослење или на њега чекају дуже су у групи старости 50-65 година и они чине 40,7% укупног броја незапослених.**

Незапослена лица према старости у АП Војводини,
јун 2023. године

Посматрано према трајању незапослености, на крају јуна 2023. године, у Војводини је 37,7% активно незапослених лица на посао чекало годину дана или краће, док је преосталих **62,3% на посао чекало дуже од годину дана.**

Према Анкети о радној снази РЗС-а, **стопа незапослености у Републици Србији у првом кварталу 2023. године износи 10,1% и међугодишње је смањена за 0,8 п.п.**

Корелација стопе незапослености и степена развијености региона веома је висока, па у складу с тим, **Регион Шумадије и Западне Србије бележи највишу стопу незапослености од 14,9% у првом кварталу 2023. године, на супрот Београдском региону где је стопа незапослености најнижа (7,6%).**

У Војводини стопа незапослености за први квартал 2023. године износи 8,8% и у поређењу са истим периодом претходне године нижа је за 0,9 п.п.

XI. ЗАРАДЕ

Просечна бруто зарада у Републици Србији је за период јануар - мај 2023. године износила 115.754 динара, а просечна нето зарада износила је 83.935 динара. У односу на исти период претходне године, просечне бруто и нето зараде номинално су веће за 15,5%, а реално су мање за 0,1%

Највиша просечна зарада у Србији је у посматраном периоду забележена у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 349.022 динара бруто, односно 256.917 динара нето.

У Војводини просечна бруто зарада је у првих пет месеци 2023. године износила 109.779 динара, а просечна нето зарада 79.473 динара. У односу на исти период 2022. године, забележен је номинални раст просечне бруто и нето зараде за 15,2%.

Највишу просечну нето зараду у периоду јануар - мај 2023. бележи Јужнобачки округ, док је најнижа просечна нето зарада присутна у Западнобачком округу.

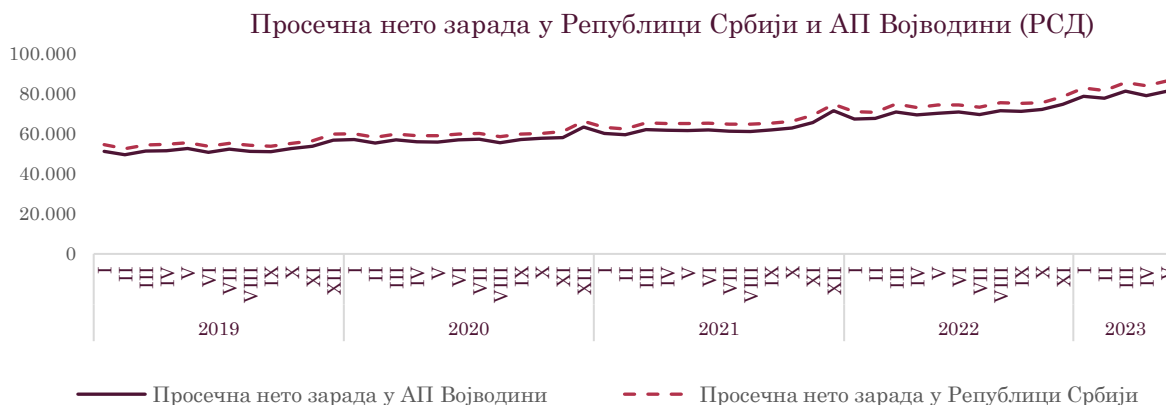

Највишу просечну нето зараду у посматраном периоду има Град Нови Сад, док је најнижа просечна нето зарада забележена у Бачу.

Просечна бруто зарада у Републици Србији је у мају 2023. године износила 118.992 динара, док је просечна нето зарада износила 86.220 динара. У поређењу са истим месецом претходне године, просечне бруто и нето зараде за мај 2023. године номинално су веће за 16,2%, односно реално веће за 1,2%. Међугодишњи реални раст зарада у мају био је последица кретања зарада у приватном сектору, које су забележиле реално повећање од 2,6%. У односу на претходни месец, просечне бруто и нето зараде у Србији забележиле су номинални раст од 2,9%, односно реални раст од 2,0%. Медијална нето зарада за мај 2023. године износила је 66.244 динара, што значи да је 50% запослених остварило зараду до наведеног износа.

У АП Војводини је у мају 2023. године просечна бруто зарада износила 112.173 динара (за 5,7% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 81.095 динара (за 5,9% мање од републичког просека). У поређењу са претходним месецом, просечне бруто и нето зараде су веће за 2,8%. У поређењу са истим месецом претходне године, просечне бруто и нето зараде у АП Војводини су у мају текуће године номинално веће за 15,6%.

Просечна бруто зарада у Републици Србији је за период јануар - мај 2023. године износила 115.754 динара, док је просечна нето зарада износила 83.935 динара. Просечне бруто и нето зараде за период јануар - мај 2023. године номинално су веће за 15,5%, а реално су мање за 0,1%. Раст зарада био је вођен бржим растом зарада у приватном сектору (17,3%), него у јавном сектору (11,7%).

У првих пет месеци текуће године остварен је двоцифрен међугодишњи раст просечних зарада код скоро свих сектора делатности, а најизраженији је у трговини, прерађивачкој индустрији и саобраћају.

Посматрано по областима делатности, у Републици Србији је у првих пет месеци 2023. године највиша просечна нето зарада забележена у области Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности, у износу од 256.917 динара, која је у односу на исти период 2022. забележила повећање од 22.463 динара или 9,6% мг. У свим областима делатности из групе првих десет по висини зараде је у периоду јануар - мај 2023. године, у односу на исти период претходне године, повећана просечна нето зарада. Најнижа просечна нето зарада у периоду јануар - мај 2023. године забележена је у области Делатност припремања и послуживања хране и пића у износу од 46.581 динар, која је међугодишње повећана за 5.481 динар или 13,3%.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Највише просечне зараде у Републици Србији, по областима делатности, јануар - мај 2023. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности	349.022	256.917
Ваздушни саобраћај	252.838	187.797
Научно истраживање и развој	242.698	176.639
Експлоатација сирове нафте и природног гаса	215.203	157.093
Управљачке делатности; саветовање у вези са управљањем	204.533	149.966

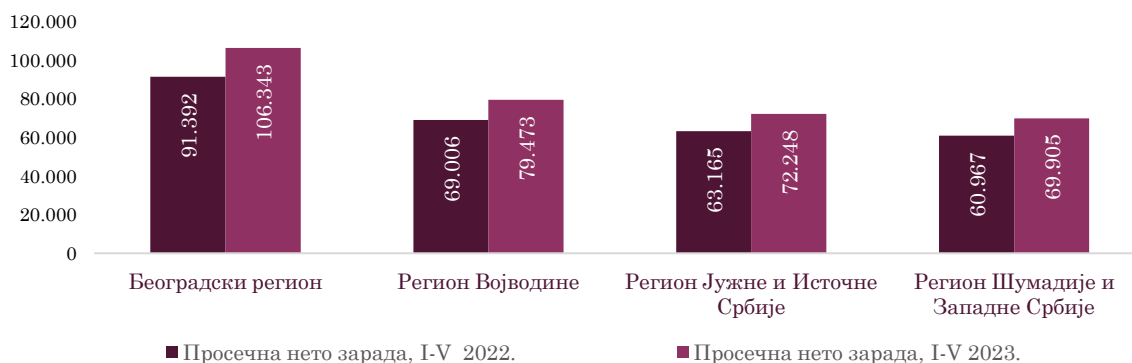
Најниже просечне зараде у Републици Србији, по областима делатности, јануар - мај 2023. године (у РСД)

Области делатности	Бруто зараде	Нето зараде
Делатност припремања и послуживања хране и пића	64.189	46.581
Остале личне услужне делатности	64.925	46.583
Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја	67.837	49.465
Поправка рачунара и предмета за личну употребу и употребу у домаћинству	71.147	50.969
Производња одевних предмета	72.391	52.813

Просечне нето зараде забележиле су номинални раст у првих пет месеци 2023. године у односу на исти период 2022. године, како на нивоу целе земље, тако и на нивоу сваког региона Републике Србије појединачно посматрано. **Највећи међугодишњи раст просечне нето зараде у периоду јануар - мај 2023. евидентиран је у Београдском региону (од 16,4%), а најмањи међугодишњи раст имала је просечна нето зарада Региона Јужне и Источне Србије (од 14,4%).**

У периоду јануар - мај 2023. године, једино је Београдски регион имао већу просечну нето зараду од републичког просека, за 22.408 динара, односно 26,7%.

Просечна нето зарада по регионима Републике Србије

У АП Војводини је просечна бруто зарада обрачуната у периоду јануар - мај 2023. године износила 109.779 динара (за 5,2% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 79.473 динара (за 5,3% мање од републичког просека). У поређењу са истим периодом 2022. године, и просечна бруто и нето зарада у Војводини забележиле су номинални раст од по 15,2%.

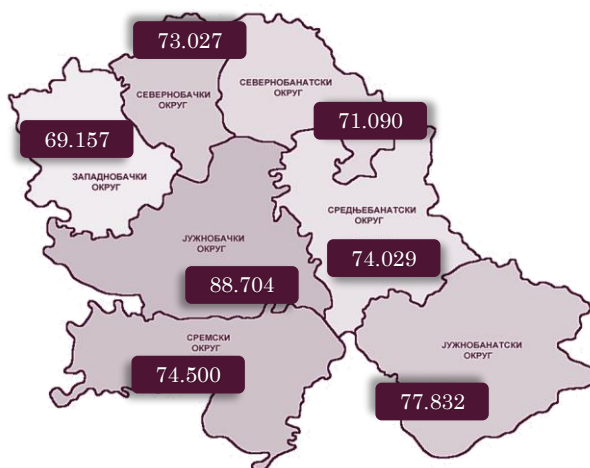

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Посматрано по окрузима АП Војводине, **највишу просечну нето зараду у периоду јануар - мај 2023. године бележи Јужнобачки округ**, у износу од 88.704 динара, док је **најнижа просечна нето зарада присутна у Западнобачком округу**, у износу од 69.157 динара.

У првих пет месеци 2023. године, у свим окрузима АП Војводине је забележен **међугодишњи раст просечне нето зараде**, а највећи раст је забележен у Јужнобачком округу, од 15,6% мг. **Једино Јужнобачки округ у посматраном периоду бележи нето зараду вишу од војвођанског просека** (за 9.231 динар или 11,6%).

Просечна нето зарада по окрузима АП Војводине, јануар - мај 2023. године

Посматрано по општинама АП Војводине, у периоду јануар - мај 2023. године **највишу просечну нето зараду има Град Нови Сад**, у износу од 98.817 динара и уједно за 24,3% већу од војвођанског просека, док је **најнижа просечна нето зарада забележена у Бачу**, у износу од 62.856 динара, која је за 20,9% нижа од војвођанског просека за исти период.

Пет општина са **највишом** просечном нето зарадом у периоду I-V 2023. (РСД)

Пет општина са **најнижом** просечном нето зарадом у периоду I-V 2023. (РСД)

ИЗВОР ПОДАТАКА

1. Републички завод за статистику Републике Србије, <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl/>;
2. Народна банка Србије, https://www.nbs.rs/sr_RS/indeks/;
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/tip-dokumenta/makroekonomski-podaci/>;
4. Национална служба за запошљавање, http://www.nsz.gov.rs/live/dokumenti/statistiki_bilteni_nsz.cid667/;
5. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, <http://www.minpolj.gov.rs/>;
6. Републички хидрометеоролошки завод Србије, <http://www.hidmet.gov.rs/>;
7. Жита Србије, <https://www.zitasrbije.rs/>;
8. Продуктна берза Нови Сад, <https://www.proberza.co.rs/>;
9. Индустијско биље Нови Сад, <http://www.indbilje.co.rs/contact/>;
10. Пољопривредне саветодавне и стручне службе Србије, <https://www.psss.rs/>.

